

Strategický rozvojový plán obce Bukovány 2015 - 2030

**Strategický
rozvojový plán
obce Bukovány**

2015 - 2030

název dokumentace	:	Strategický rozvojový plán obce BUKOVANY
označení dokumentace	:	SO-102215
název dokumentu	:	Souhrnný obsah
označení dokumentu	:	SO-102215-01

Dokumentace označená SO-102215 je duševním majetkem firmy PLANCO.
Tento výtisk je určen výhradně pro potřeby objednatele. Pořizování fyzických či mediálních kopií, nebo částečných kopií, opisů nebo částečných opisů této dokumentace podléhá ve smyslu Autorského zákona č. 35/1965, 89/ 1990, 468/1991, 318/1993 Sb. a násl. předchozímu písemnému souhlasu vlastníků autorských práv.
© 2015 PLANCO - Copyright.

označení	popis	stran	:
00.	Titulní list dokumentace	1	
01.	Souhrnný obsah dokumentace	1	
02.	Část teoretická	7	
03.	Část průzkumová	15	
04.	Část analytická.....	10	
05.	Část návrhová	16	
06.	Část bilanční	2	
07.	Část mapová.....	2	
08.	Část fotografická	14	
09.	Část tabulková	8	
10.	Odborné přílohy	50	
	strategické dokumenty EU		
	strategické dokumenty ČR		
	strategické dokumenty kraje		

název dokumentace	:	Strategický rozvojový plán obce BUKOVANY
označení dokumentace	:	SO-102215
název dokumentu	:	Část teoretická
označení dokumentu	:	SO-102215-02

Dokumentace označená SO-102215 je duševním majetkem firmy PLANCO. Tento výtisk je určen výhradně pro potřeby objednatele. Pořizování fyzických či mediálních kopií, nebo částečných kopií, opisů nebo částečných opisů této dokumentace podléhá ve smyslu Autorského zákona č. 35/1965, 89/ 1990, 468/1991, 318/1993 Sb. a násl. předchozímu písemnému souhlasu vlastníků autorských práv.

© 2015 PLANCO - Copyright.

označení	popis	stran	:
2.	Část teoretická		
2.1	Úvod.....	2	
2.2	Struktura SRPO	2	
2.2.1	Východiska	2	
2.2.2	Základní části	2	
2.3	Metodika zpracování	3	
2.3.1	Analytická část strategického plánu	4	
2.3.1.1	Tématické oblasti analytické části.....	4	
2.3.1.2	SWOT analýza.....	5	
2.3.2	Návrhová část strategického plánu	5	
2.3.2.1	Stanovení cílů	5	
2.3.2.2	Stanovení taktického plánu opatření.....	5	
2.3.2.3	Finanční harmonogram	6	
2.3.2.4	Časový harmonogram.....	7	
2.3.2.5	Harmonogram priorit	7	
2.3.3	Bilanční část strategického plánu	7	
2.3.3.1	Hodnocení průběhu a výsledků.....	7	
2.3.3.2	Aktualizace a prolongace	7	

2.1 Úvod

Tento Strategický rozvojový plán obce vznikl společnou iniciativou obyvatel, místních zájmových organizací a zastupitelstva obce.

Plán vychází z koncepčních dokumentů Karlovarského kraje, České republiky a Evropské unie. Obsahuje základní cílovou vizi, programové cíle hlavních priorit a opatření k jejich postupné realizaci.

2.2 Struktura SRPO

2.2.1 Východiska

Strategický rozvojový plán obce je koncepční dokument, který podrobně řeší možnosti a způsoby rozvoje obce na výhledové plánovací období 2015 – 2030.

Vychází z průzkumu vývoje obce v předchozích letech, podrobně analyzuje současný stav a reflektuje výsledky dotazníkového šetření u obyvatel obce.

Obec se rozhodla vytvořit strategický dokument, který bude obsahovat základní rozvojové směry budoucího vývoje na období 2015 – 2030. Vedle velkých a náročných projektů do infrastruktury jsou nadále definovány i drobné akce, které by měly jednak zlepšit stav obce a zároveň zlepšit životní podmínky obyvatel.

2.2.2 Základní části

Strategický rozvojový plán obce se skládá ze tří základních částí:

- **Analytická část**

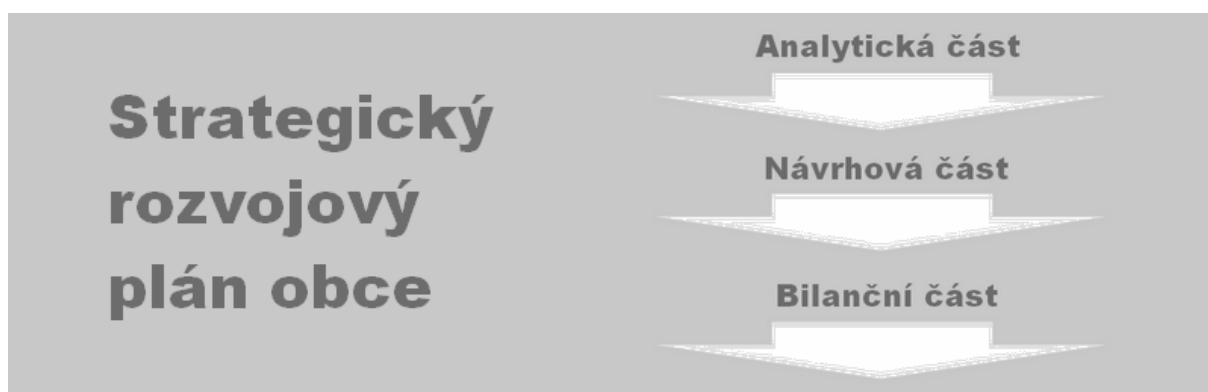
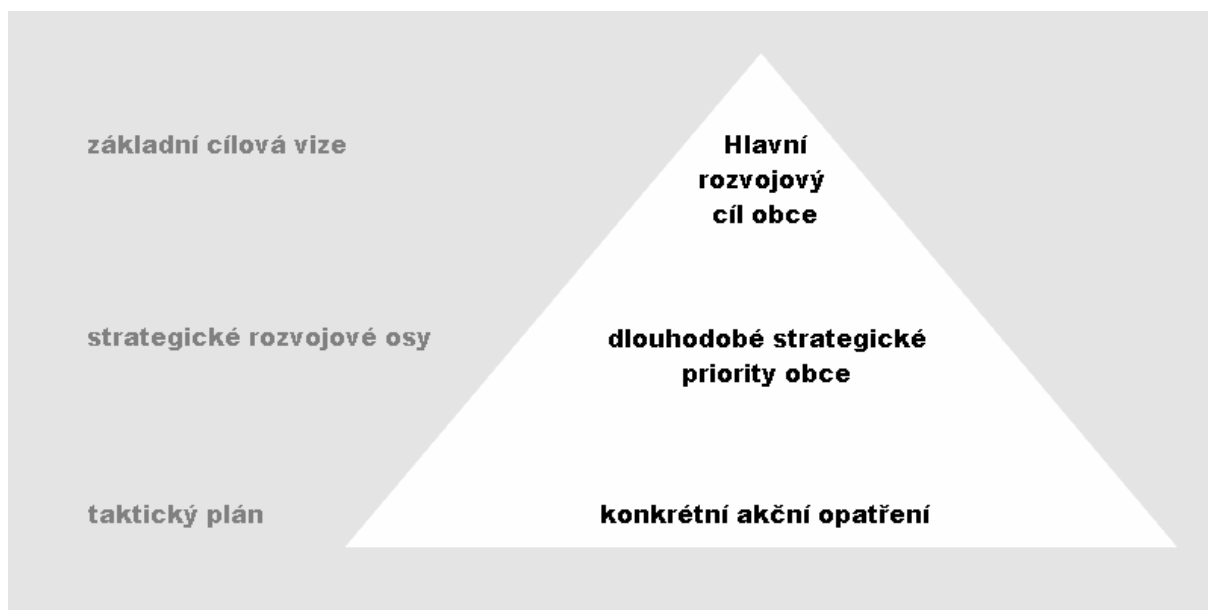
hodnotí dosavadní vývoj a současný stav obce

- **Návrhová část**

navrhuje základní cílovou vizi (hlavní rozvojový cíl), programové cíle (strategické tématické priority) a taktický akční plán opatření

- **Bilanční část**

vznikne až v průběhu plánovacího období realizace a bude obsažena v samostatných ročních hodnotících zprávách

2.3 Metodika zpracování SRPO

Strategický rozvojový plán obce je zpracován podle Metodiky tvorby programu rozvoje obce, kterou vydalo Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Tématický rozsah řešení programu reflektuje velikost předmětné obce, stanovený plánovací horizont a dohodnutou míru podrobnosti zpracování.

2.3.1 Analytická část strategického plánu

Analytická část SRPO hodnotí vývoj a stav jednotlivých význačných ekonomických, kulturně-historických, společenských, ekologických a dalších ukazatelů a jevů a na základě rozboru těchto ukazatelů odhaluje příčiny a důsledky jejich vývoje. Je posuzován současný stav a vývoj základních ukazatelů v obci (jak kladné, tak záporné stránky rozvoje obce).

2.3.1.1 Tématické oblasti analytické části

- Historie
- Obyvatelstvo
- Ekonomika
- Rozvojová dokumentace
- Technická infrastruktura
- Doprava
- Občanská vybavenost
- Životní prostředí
- Správa obce
- Zájmové aktivity
- Péče o děti, seniory a handicapované osoby

2.3.1.2 SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY / STRENGTH
SLABÉ STRÁNKY / WEAKNESS
PŘÍLEŽITOSTI / OPPORTUNITY
OHROŽENÍ / THREAT

2.3.2 Návrhová část strategického plánu

2.3.2.1 Stanovení cílů

Na základě zpracovaných analýz zpracovatel vytipoval v součinnosti se zástupci obce po projednání v pracovní skupině:

- **hlavní rozvojový cíl obce** s časovým horizontem realizace do roku 2030
- **programové cíle** (dílčí dlouhodobé strategické priority) s časovým horizontem realizace shodným se strategickým cílem. Tyto dílčí cíle se stanoví pro každý tématický okruh a jejich splnění představuje i splnění strategického cíle.

Cílem v předmětné oblasti se rozumí změna, kterou požadujeme a které chceme v této oblasti dosáhnout v určitém stanoveném termínu. U každé změny je třeba respektovat dlouhodobé působení, které je možno charakterizovat dvěma vlastnostmi:

- **pozorovatelnost změny** (v průběhu realizace kroků k dosažení cíle musí být zřejmé, že se stanovený cíl skutečně naplňuje)
- **měřitelnost, příp. hodnotitelnost změny** (v průběhu naplňování cíle musíme mít možnost změřit či zhodnotit dosavadní výsledky a porovnat je s výsledky požadovanými, plánovanými)

2.3.2.2 Stanovení taktického plánu akčních opatření

Na základě identifikace hlavního rozvojového cíle a dílčích dlouhodobých strategických priorit jednotlivých tématických okruhů se stanoví taktický plán konkrétních akcí, kterými bude plnění strategického rozvojového plánu obce postupně naplněno.

Akční opatření Strategického rozvojového plánu obce jsou rozčleněny do devíti základních kapitol (tématických okruhů):

Kapitola A	Ekonomika a zaměstnanost
Kapitola B	Lidské zdroje
Kapitola C	Technická infrastruktura
Kapitola D	Dopravní obslužnost
Kapitola E	Životní prostředí
Kapitola F	Cestovní ruch
Kapitola G	Zájmové aktivity
Kapitola H	Bezpečnost
Kapitola I	Přístupnost

2.3.2.3 Finanční harmonogram

Finanční harmonogram obsahuje odhad nákladů realizace jednotlivých akcí taktického plánu. Je uveden v souhrnné tabulce v části 09 – část tabulková.

Pro financování záměrů obce chceme čerpat z jiných dotačních titulů (např. ministerstva zemědělství, případně ministerstva kultury, krajské, státní a evropské dotační tituly), jiných zdrojů (např. granty nadací apod.) i jiných možností podpory realizace - uplatnění civilní služby a pod. V některých výjimečných případech očekáváme i nezištnou pomoc a ochotu obyvatel obce.

Zdroje financování realizace

Pro realizaci strategického rozvojového plánu hodlá obec čerpat finanční prostředky z následujících zdrojů:

- běžný rozpočet obce
- dotační příspěvky kraje
- dotační příspěvky ČR
- dotační příspěvky EU
- grantové nadační příspěvky
- využívání hodnoty obecně prospěšné práce
- finanční dary fyzických a právnických osob
- nefinanční dary fyzických a právnických osob

2.3.2.4 Časový harmonogram

Časový harmonogram obsahuje odhad termínů realizace jednotlivých akcí taktického plánu. Je uveden v souhrnné tabulce v části 09 – část tabulková.

2.3.2.5 Harmonogram priorit

Harmonogram priorit obsahuje rozdělení realizace jednotlivých akcí taktického plánu podle důležitosti a naléhavosti. Je uveden v souhrnné tabulce v části 09 – část tabulková.

2.3.3. Bilanční část strategického plánu

2.3.3.1 Hodnocení průběhu a výsledků strategického plánu

Strategický rozvojový plán obce bude pravidelně hodnocen. V roční hodnotící zprávě pro zastupitelstvo obce zpracovatel vyhodnotí dosažený stav realizace jednotlivých záměrů. Hodnotící zpráva za uplynulý rok bude předkládána zastupitelstvu obce nejpozději do konce března roku následujícího.

2.3.3.2 Aktualizace a prolongace strategického plánu

Na základě výsledků hodnocení průběžného plnění strategického plánu a s ohledem na aktuální potřeby vedení obce bude strategický plán zpracovatelem aktualizován a prolongován nejpozději po uplynutí čtyř let v roce 2019.

název dokumentace	:	Strategický rozvojový plán obce BUKOVANY
označení dokumentace	:	SO-102215
název dokumentu	:	Část průzkumová
označení dokumentu	:	SO-102215-03

Dokumentace označená SO-102215 je duševním majetkem firmy PLANCO. Tento výtisk je určen výhradně pro potřeby objednatele. Pořizování fyzických či mediálních kopií, nebo částečných kopií, opisů nebo částečných opisů této dokumentace podléhá ve smyslu Autorského zákona č. 35/1965, 89/ 1990, 468/1991, 318/1993 Sb. a násl. předchozímu písemnému souhlasu vlastníků autorských práv.
© 2015 PLANCO - Copyright.

označení	popis	stran	:
3.	Průzkumová část SRPO		
3.1	Základní identifikační údaje obce	3	
3.2	Historie	3	
3.3	Obyvatelstvo	4	
3.4	Ekonomika	7	
3.5	Rozvojová dokumentace	7	
3.6	Technická infrastruktura	7	
3.6.1	Voda	7	
3.6.2	Kanalizace	8	
3.6.3	Elektrická energie	8	
3.6.4	Plyn	8	
3.6.5	Telekomunikace	8	
3.6.6	Veřejné osvětlení	8	
3.6.7	Veřejný rozhlas	8	
3.7	Doprava	9	
3.7.1	Hromadná doprava	9	
3.7.2	Silniční doprava	9	
3.7.3	Pěší doprava	9	
3.7.4	Cyklistická doprava	9	
3.7.5	Parkovací plochy	9	

3.8	Občanská vybavenost	10
3.8.1	Bydlení	10
3.8.2	Školství a vzdělávání.....	10
3.8.3	Zdravotnictví.....	10
3.8.4	Sociální péče.....	10
3.8.5	Kultura.....	10
3.8.6	Sport a tělovýchova.....	10
3.8.7	Služby	11
3.9	Životní prostředí	11
3.9.1	Veřejná zeleň	11
3.9.2	Krajina.....	11
3.9.3	Ovzduší	11
3.9.4	Vodstvo	11
3.9.5	Hluková zátěž.....	11
3.9.6	Odpadové hospodářství	12
3.10	Správa obce.....	12
3.10.1	Veřejná správa	12
3.10.2	Vnější vztahy.....	12
3.11	Zájmové aktivity	12
3.12	Péče o děti, seniory a handicapované osoby.....	12
3.13	Anketa	13
3.13.1	Výzkum veřejného mínění v obci	13

3.1 Základní identifikační údaje o obci

Název obce	Bukovany
Oficiální web	http://www.obecbukovany.eu/
E-mailová adresa	obec@obecbukovany.eu
Adresa	Bukovany čp. 47 357 55 Bukovany
starosta	Stropek Miroslav
NUTS 3 (kraj):	Karlovarský (CZ041)
NUTS 4 (okres):	Sokolov (CZ0413)
NUTS 5 (obec):	CZ0413 560316
ORP	Sokolov
PO	Sokolov
katastrální výměra	3,09 km²
katastrální území	1
ZSJ	1
ZS	50°9'59" s. š., 12°34'22" v. d.
nadmořská výška	440 m n. m.

3.2 Historie

První písemná zmínka o vsi (*tres curias in Bukban*, tj. „tři dvory v Bukovanech“) pochází z roku 1304.

Lze se domnívat, že ves poté patřila k leuchtenberským lánům kolem kynšperského hradu.

V roce 1856 byla zřízena samostatná politická obec, která měla 16 osad a patřily k ní i Bukovany. Samostatná obec Bukovany existuje od roku 1879, společně s osadami Kytlice, Dvory a Katzegiebl. Právě na území osady

Katzgiebl bylo v roce 1850 objeveno uhlí dobré kvality a krátce poté i těženo. V roce 1888 přišli do obce i první čeští horníci.

V době I. světové války za radikalizace dělnictva se roku 1917 konala v Bukovanech hladová demonstrace 498 horníků. Po založení československého státu, zejména horníci patřili k nejradikálnější vrstvě obyvatelstva a vstupovali často do organizovaných bojů. Za zlepšení sociálního postavení vystoupili havíři z dolů Adolf a Žofie roku 1927.

První stálá škola byla v obci zřízena již v roce 1846. V říjnu 1967 byla otevřena nová základní škola a v roce 1968 mateřská škola a jesle.

(pramen: mistopisy.cz)

3.3 Obyvatelstvo

1. Obyvatelstvo podle pohlaví a rodinného stavu

		Celkem	muži	ženy
Obyvatelstvo celkem		1 508	733	775
z toho rodinný stav	svobodní, svobodné	645	347	298
	ženatí, vdané	535	267	268
	rozvedení, rozvedené	217	102	115
	vdovci, vdovy	111	17	94

Kód: PU-SLDB-1

2. Obyvatelstvo podle nejvyššího ukončeného vzdělání

		Celkem	muži	ženy
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let		1 270	602	668
z toho podle stupně vzdělání	bez vzdělání	12	7	5
	základní včetně neukončeného	409	154	255
	střední vč. vyučení (bez maturity)	536	302	234
	úplné střední (s maturitou)	179	69	110
	nástavbové studium	19	7	12
	vyšší odborné vzdělání	2	-	2
	vysokoškolské	31	19	12

Kód: PU-SLDB-2

3. Obyvatelstvo podle věku

	Celkem	muži	ženy
Obyvatelstvo celkem	1 508	733	775
z toho ve věku 0 - 14	238	131	107
15 - 19	116	57	59
20 - 29	179	84	95
30 - 39	215	99	116
40 - 49	235	121	114
50 - 59	203	105	98
60 - 64	110	48	62
65 - 69	90	39	51
70 - 79	97	40	57
80 a více let	21	9	12

Kód: PU-SLDB-3

4. Obyvatelstvo podle národnosti

	Celkem	muži	ženy
Obyvatelstvo celkem	1 508	733	775
z toho národnost česká	874	423	451
moravská	4	3	1
slezská	-	-	-
slovenská	37	11	26
německá	42	19	23
polská	3	-	3
romská	2	-	2
ukrajinská	-	-	-
vietnamská	9	4	5
neuvedeno	516	258	258

Kód: PU-SLDB-4

5. Obyvatelstvo podle náboženské víry

	Celkem	muži	ženy
Obyvatelstvo celkem	1 508	733	775
Věřící - nehlásící se k žádné církvi ani náboženské společnosti	82	37	45
Věřící - hlásící se k církvi, náboženské společnosti	65	28	37
z toho Církev římskokatolická	40	19	21
Církev československá husitská	1	1	-
Českobratrská církev evangelická	-	-	-
Náboženská společnost Svědkové Jehovovi	-	-	-
Pravoslavná církev v českých zemích	-	-	-
Bez náboženské víry	637	308	329
Neuvedeno	724	360	364

Kód: PU-SLDB-5

7. Domovní fond

		Celkem	rodinné domy	bytové domy	ostatní budovy
Domy úhrnem		135	75	59	1
Domy obydlené		126	66	59	1
z toho podle vlastnictví domu	fyzická osoba	60	60	-	-
	obec, stát	3	-	2	1
	bytové družstvo	16	-	16	-
	spoluvlastnictví vlastníků bytů	34	4	30	-
z toho podle období výstavby nebo rekonstrukce domu	1919 a dříve	9	9	-	-
	1920 - 1970	75	26	49	-
	1971 - 1980	4	4	-	-
	1981 - 1990	13	13	-	-
	1991 - 2000	12	9	3	-
	2001 - 2011	12	5	6	1

Kód: PU-SLDB-7

8. Obydlené byty podle právního důvodu užívání a počtu obytných místností

		Celkem	rodinné domy	bytové domy	ostatní budovy
Obydlené byty celkem		643	70	565	8
z toho právní důvod užívání bytu	ve vlastním domě	62	62	-	-
	v osobním vlastnictví	276	-	276	-
	nájemní	116	3	105	8
	družstevní	109	-	109	-
z toho s počtem obytných místností	1	60	1	53	6
	2	96	6	89	1
	3	201	7	194	-
	4	163	19	144	-
	5 a více	60	35	25	-

Kód: PU-SLDB-8

9. Vyjíždějící do zaměstnání a škol

Vyjíždějící celkem		362
v tom	vyjíždějící do zaměstnání	276
	v tom v rámci obce	7
	do jiné obce okresu	219
	do jiného okresu kraje	32
	do jiného kraje	9
	do zahraničí	9
	vyjíždějící do škol	86
	v tom v rámci obce	25
	mimo obec	61

Kód: PU-SLDB-9

(údaje podle ČSÚ)

3.4 Ekonomika

6. Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity

		Celkem	muži	ženy
Ekonomicky aktivní celkem		727	375	352
v tom	zaměstnaní	612	322	290
	z toho podle postavení v zaměstnání			
	zaměstnanci	510	267	243
	zaměstnavatelé	6	5	1
	pracující na vlastní účet	40	29	11
	ze zaměstnaných			
	pracující důchodci	29	18	11
	ženy na mateřské dovolené	15	-	15
nezaměstnaní		115	53	62
Ekonomicky neaktivní celkem		682	300	382
z toho nepracující důchodci		320	118	202
žáci, studenti, uční		216	111	105
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou		99	58	41
Kód: PU-SLDB-6				

10. Hospodařící domácnosti podle typu

Hospodařící domácnosti celkem			678
v tom	tvořené jednou rodinou		389
	v tom úplné	bez závislých dětí	172
		se závislými dětmi	123
	neúplné	bez závislých dětí	32
		se závislými dětmi	62
	tvořené 2 a více rodinami		9
	domácnosti jednotlivců		250
vícečlenné nerodinné domácnosti		30	

Kód: PU-SLDB-10

(údaje podle ČSÚ)

3.5 Rozvojová dokumentace

Obec má zpracovanou Územně plánovací dokumentaci z roku 2014. Strategický rozvojový plán byl zpracován na období 2003 – 2010.

3.6 Technická infrastruktura

3.6.1 Voda

Centrální zásobování obce pitnou vodou je vybudováno. Je připojeno na zdroj Horka – VOS.

3.6.2 Kanalizace

Stoková síť není oddělená.

Povrchová kanalizace

Povrchová kanalizace je vybudována.

Splašková kanalizace

Stoková síť splaškové kanalizace v obci je v převážné míře vybudována. Ve spolupráci s VOS se připravuje její úplné dokončení. Čistírna odpadních vod v obci není vybudována. Odpadní vody se přečerpávají na společnou ČOV do Habartova..

3.6.3 Elektrická energie

Rozvodná síť elektrické energie je v obci vybudována. Rozvody jsou vedeny po obci převážně v zemi.

3.6.4 Plyn

Rozvod plynu v obci je vybudován.

3.6.5 Telekomunikace

Kvalita pokrytí území obce telekomunikačními kanály je vyhovující.

3.6.6 Veřejné osvětlení

Síť veřejného osvětlení je vybudována. Ovládání veřejného osvětlení je prováděno pomocí čidel a časových spínačů.

3.6.7 Veřejný rozhlas

Kvalita pokrytí území obce veřejným rozhlasem je převážně vyhovující. Pouze v okrajových lokalitách nejsou informace místního veřejného rozhlasu slyšet zřetelně.

3.7 Doprava

3.7.1 Hromadná doprava

Do katastru obce vedou pravidelné autobusové linky:

 Autobusy	
481540	→ Chlum Svaté Maří 9:17, 12:36, 12:45 → Sokolov, Terminál 9:10, 9:47, 11:30
481740	→ Kynšperk nad Ohří, aut.st. 10:16, 14:42... → Sokolov, Terminál 13:25, 16:20, 16:38
481760	→ Březová, Tisová, ETI 13:20, 15:13, 21:21 → Habartov, aut.st. 14:44, 15:31, 22:38

3.7.2 Silniční doprava

Obcí prochází silnice III. třídy. III/21217. Místní komunikace vykazují různý stupeň poškození.

3.7.3 Pěší doprava

Podél nejfrekventovanějších komunikací jsou vybudovány chodníky pro pěší.

3.7.4 Cyklistická doprava

Na katastru obce vede cyklostezka č. 3 po okolí jezera Medard.

3.7.5 Parkovací plochy

Parkovací plochy jsou v obci k dispozici na několika místech, ale jejich počet se jeví v současnosti jako nedodostatečný. Největší parkovací plochy jsou v centru obce. Zároveň je na území obce ještě více než 400 garáží.

3.8 Občanská vybavenost

3.8.1 Bydlení

Bydlení v obci je řešeno v rodinných domech (30%) a bytových domech (70%). Lokalita panelových bytových domů má urbanisticky městský charakter.

3.8.2 Školství a vzdělávání

Předškolní a základní školní vzdělávání se zajišťuje v katastru obce. Vyšší vzdělávání se zajišťuje mimo katastr obce.

3.8.3 Zdravotnictví

Základní služby zdravotnického sektoru (obvodní lékař, dětský lékař) se pro obyvatele zajišťují v katastru obce.

3.8.4 Sociální péče

Služby sociální péče se pro obyvatele zajišťují mimo katastr obce. Nejblíže domov pro seniory se nachází v Sokolově.

3.8.5 Kultura

Místní kulturní aktivity probíhají v Kulturním domě, kde je sál s kapacitou 80 míst. V obci je místní knihovna.

3.8.6 Sport a tělovýchova

V obci působí několik sportovních organizací:

TJ Baník Bukovany
Šipkařský klub "LIŠÁCI"
Futsalový klub "TORPÉDO" Bukovany
Turistický oddíl Tuláci
Oddíl stolního tenisu

3.8.7 Služby

V obci je registrováno několik podnikatelských subjektů:

Svatební stoly, věnce, aranžmá, dekorace oslav
TEBYT - Bukovany,s.r.o.
PNEUSERVIS-Bukovany
Prádelna Bukovany, s.r.o.
Tipsport Bar - Restaurace - Autodoprava
Řeznictví - Uzenářství
Zámečnictví, Instalatérství a topenářské práce
Autoopravna - Kadeřnictví - Klempířství a pokrývačství
Kosmetiku a pedikúra
Zapomněnky - Pohostinství - Truhlářství

3.9 Životní prostředí

3.9.1 Veřejná zeleň

V intravilánu obce se nacházejí udržované travnaté plochy a solitérní vzrostlá zeleň.

3.9.2 Krajina

Krajina katastru obce je z části zalesněná a nevykazuje žádné výrazné stopy poškození.

3.9.3 Ovzduší

Kvalita ovzduší jnení v současné době v obci reflektována jako významný problém.

3.9.4 Vodstvo

Na katastru obce se nachází Habartovský potok a v blízkosti obce vzniká jezero Medard.

3.9.5 Hluková zátěž

Hluková zátěž není v obci reflektována jako významný problém.

3.9.6 Odpadové hospodářství

Likvidace komunálního odpadu je řešena periodickým svozem, který je v současné době považován za vyhovující. Recyklovatelný odpad je shromažďován pro periodický svoz v kontejnerech 1100 litrů. Nebezpečný odpad je shromažďován pro periodický odvoz 2x ročně. Bioodpad je shromažďován ve velkoobjemovém kontejneru. Stabilní sběrný dvůr v obci chybí.

3.10 Správa obce

3.10.1 Veřejná správa

Základní výkon veřejné správy zajišťuje místní obecní úřad s matrikou.
Obcí II. stupně s pověřeným úřadem v přenesené působnosti výkonu státní správy je město Sokolov.
Obcí III. stupně s rozšířenou působností samosprávy je město Sokolov.

3.10.2 Vnější vztahy

Obec je aktivním členem těchto regionálních organizací:

Svaz místních samospráv
VSMOS
MAS Sokolovsko, z.s.

3.11 Zájmové aktivity

V obci funguje několik zájmových organizací:

Sbor dobrovolných hasičů
Myslivecké sdružení "Chlumek"
Český rybářský svaz, místní skupina Bukovany

3.12 Péče o děti, seniory a handicapované osoby

Péči o děti zajišťují místní MŠ a ZŠ. Pro péči o seniory a osoby s omezenou schopností pohybu a orientace je v obci 9 obecních bytů v režimu chráněného bydlení.

3.13 Anketa

3.13.1 Výzkum veřejného mínění v obci

V souladu s metodikou zpracování strategického plánování rozvoje obcí byl proveden anonymní výzkum veřejného mínění.

Bylo doručeno: 620 anketních listů

Odevzdáno bylo: 42 vyplněných anketních listů

Zájem: 6,8 %

Anketa

Výzkum veřejného mínění v obci Bukovany

V rámci přípravy strategického rozvojového plánu obce vás žádáme o anonymní vyplnění několika anketních otázek:

1. Jak jste celkově spokojen(a) se životem v obci

(zakřížkujte 10bodů - jsem **maximálně** spokojen, zakřížkujte 0 bodů - jsem **minimálně** spokojen)

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

2. Které záležitosti podle vás v obci fungují dobře?

Uveďte:

(Například: svoz domovního odpadu)

-
-
-
-

3. Které záležitosti podle vás v obci nefungují dobře?

Uveďte:

-
-
-
-

4. Jaké priority budoucího rozvoje by podle vás měla obec prosazovat?

Uveďte:

-
-
-
-

5. Jste ochoten(-na) se na budoucím rozvoji obce podílet?

zaškrtněte:

☐

ano

☐

ne

6. Jste spokojen(a) se stavem občanské vybavenosti?

(zakřížkujte 10bodů - jsem maximálně spokojen, zakřížkujte 0 bodů - jsem minimálně spokojen)

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

7. Jste spokojen(a) se stavem dopravní obslužnosti?

(zakřížkujte 10bodů - jsem maximálně spokojen, zakřížkujte 0 bodů - jsem minimálně spokojen)

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

8. Jste spokojen(a) se stavem technické infrastruktury? (voda, kanalizace, plyn atd.)

(zakřížkujte 10bodů - jsem maximálně spokojen, zakřížkujte 0 bodů - jsem minimálně spokojen)

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

9. Jste spokojen(a) s úpravou veřejných prostranství?

(zakřížkujte 10bodů - jsem maximálně spokojen, zakřížkujte 0 bodů - jsem minimálně spokojen)

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

10. Jste spokojen(a) se stavem obecního majetku?

(zakřížkujte 10bodů - jsem maximálně spokojen, zakřížkujte 0 bodů - jsem minimálně spokojen)

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

11. Jste spokojen(a) s atmosférou a mezilidskými vztahy v obci?

(zakřížkujte 10bodů - jsem maximálně spokojen, zakřížkujte 0 bodů - jsem minimálně spokojen)

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

12. Jste spokojeni se stavem bezpečnosti v obci?

(zakřížkujte 10bodů - jsem maximálně spokojen, zakřížkujte 0 bodů - jsem minimálně spokojen)

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

13. Jste spokojen(a) se stavem kulturního a společenského života v obci?

(zakřížkujte 10bodů - jsem maximálně spokojen, zakřížkujte 0 bodů - jsem minimálně spokojen)

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

14. Do čeho by měla obec v budoucnu více investovat?

Uveďte:

-

-
-
-

15. Měla by se obec pro financování investičních akcí zadlužovat?

zaškrtněte:

☐

ano

☐

ne

název dokumentace	:	Strategický rozvojový plán obce BUKOVANY
označení dokumentace	:	SO-102215
název dokumentu	:	Část analytická
označení dokumentu	:	SO-102215-04

Dokumentace označená SO-102215 je duševním majetkem firmy PLANCO. Tento výtisk je určen výhradně pro potřeby objednatele. Pořizování fyzických či mediálních kopií, nebo částečných kopií, opisů nebo částečných opisů této dokumentace podléhá ve smyslu Autorského zákona č. 35/1965, 89/ 1990, 468/1991, 318/1993 Sb. a násl. předchozímu písemnému souhlasu vlastníků autorských práv.
© 2015 PLANCO - Copyright.

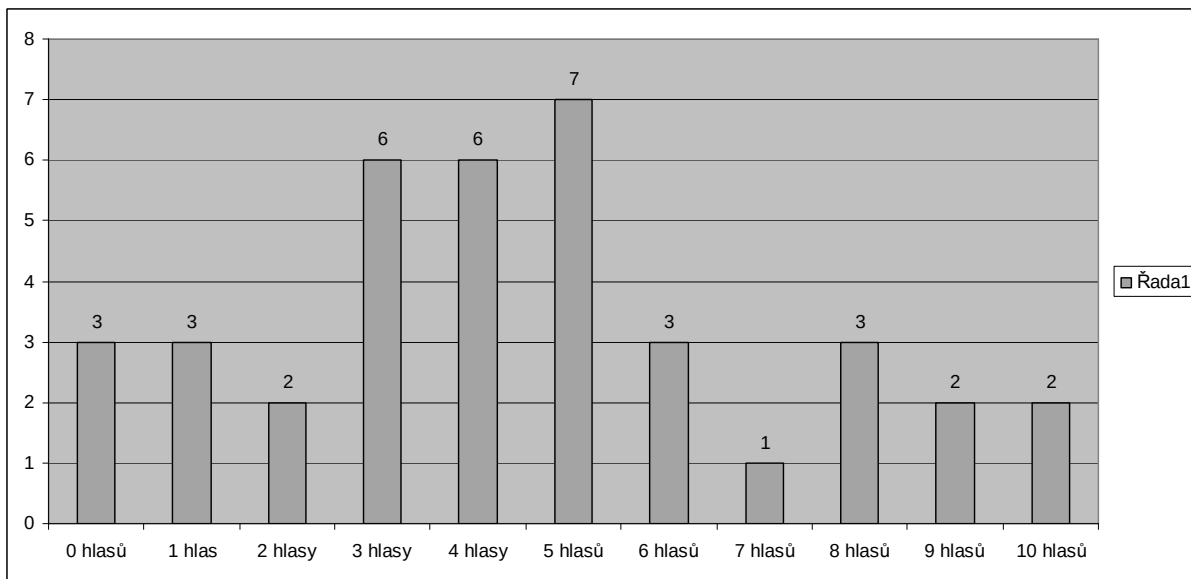
označení	popis	strana
4.	Část analytická	
4.1	Výsledky výzkumu veřejného mínění v obci	2
4.1.1	Jak jste celkově spokojeni se životem v obci	2
4.1.2	Které záležitosti v obci fungují dobře.....	2
4.1.3	Které záležitosti v obci nefungují dobře.....	3
4.1.4	Jaké priority rozvoje by měla obec prosazovat.....	3
4.1.5	Jste ochoten se na budoucím rozvoji podílet	4
4.1.6	Jste spokojen se stavem občanské vybavenosti.....	5
4.1.7	Jste spokojen se stavem dopravní obslužnosti	5
4.1.8	Jste spokojen se stavem technické infrastruktury	6
4.1.9	Jste spokojen s úpravou veřejných prostranství	6
4.1.10	Jste spokojen se stavem obecního majetku	7
4.1.11	Jste spokojen s mezilidskými vztahy v obci.....	7
4.1.12	Jste spokojen se stavem bezpečnosti v obci	8
4.1.13	Jste spokojen se stavem kulturního života v obci	8
4.1.14	Do čeho by měla obec více investovat.....	9
4.1.15	Měla by se obec pro financování akcí zadlužovat....	9
4.2	SWOT analýza	10
4.2.1	SILNÉ STRÁNKY / STRENGTH	10
4.2.2	SLABÉ STRÁNKY / WEAKNESS	10
4.2.3	PŘÍLEŽITOSTI / OPPORTUNITY	10
4.2.4	OHROŽENÍ / THREAT	10

4.1 Výsledky výzkumu veřejného mínění v obci

4.1.1

Otázka č.1

Jak jste celkově spokojen(a) se životem v obci

4.1.2

Otázka č.2

Které záležitosti podle vás v obci fungují dobře?

správa obce 6
 úklid obce 13
 svoz domovního odpadu 9
 akce pro děti 2
 mateřská školka 6
 základní škola 5
 pošta 5
 infokanál 4
 technické služby 2
 vodovod
 osvětlení 2
 zeleň 2
 občanská vybavenost 4
 úprava veřejných prostranství
 hasiči
 akce pro důchodce 2

4.1.3

Otázka č.3

Které záležitosti podle vás v obci nefungují dobře?

pobíhání psů 3
zrušení retardérů
parkování na zákazu 2
zavřené dětské hřiště 3
školní hřiště 2
nepořádek v lese 2
silnice kolem garáží
komunikace mezi občany a obcí přes FB 2
rozhlas
drogy 3
bezpečnost 6
místní komunikace 3
mládež dělá problémy
úklid obce 3
zásobování vodou 2
osvětlení 2
bankomat
autobusy 4
mezilidské vztahy
kontejnery na odpad 2

4.1.4

Otázka č.4

Jaké priority budoucího rozvoje by podle vás měla obec prosazovat?

omezení rychlosti
lavičky
chodník od pošty k samoobsluze
sběr elektrospotřebičů
kamerový systém 2
dětské hřiště
udržení pošty
oprava komunikací 4
pozemky okolo Medarda
LIDL
lékárna 3

nepřihlašovat cikány
řešit dluhy sociálně slabých
aktualizovat webové stránky
dopravní obslužnost 4
opilství na veřejnosti 4
obecní policie 4
vystěhovat nepřispůsobivé
využití prázdných nemovitostí
osvětlení u garáží
průhlednější zadávání obecních zakázek
kultura v obci
akce pro děti 3
omezit množství tmavších spoluobčanů 4
cvičení pro ženy
parkování

4.1.5

Otázka č.5

Jste ochoten(-na) se na budoucím rozvoji obce podílet?

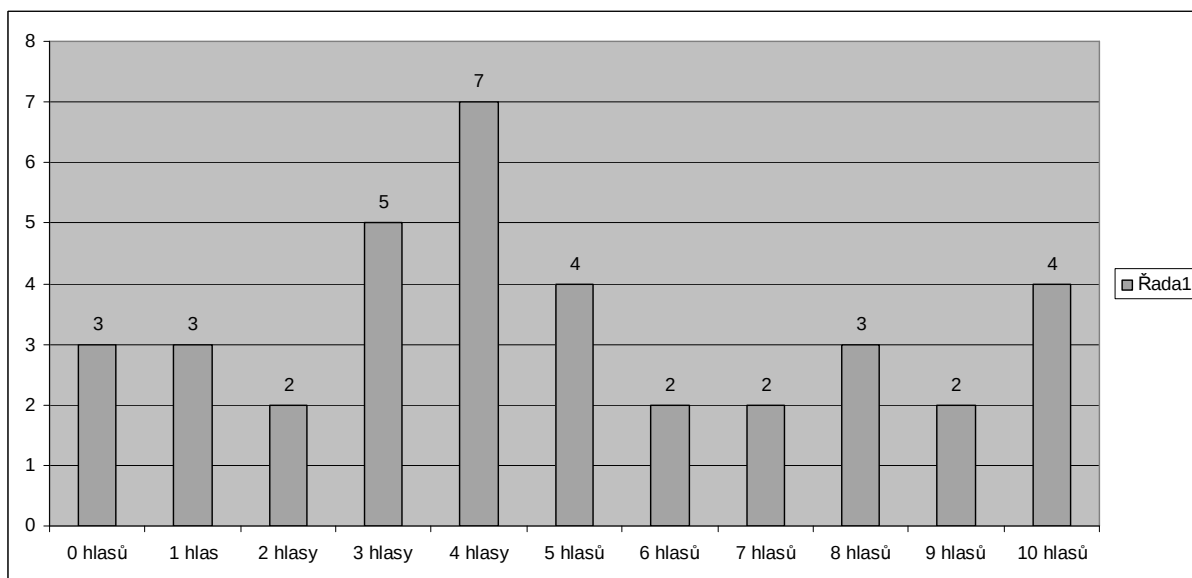
ano: 22

ne: 12

4.1.6

Otázka č.6

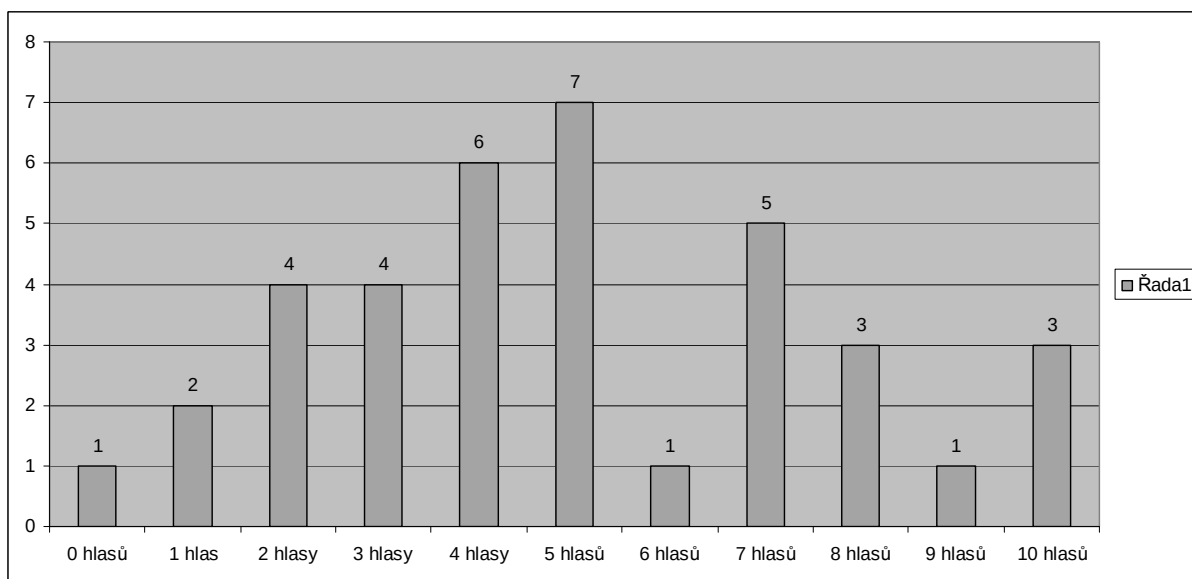
Jste spokojen(a) se stavem občanské vybavenosti?

4.1.7

Otázka č.7

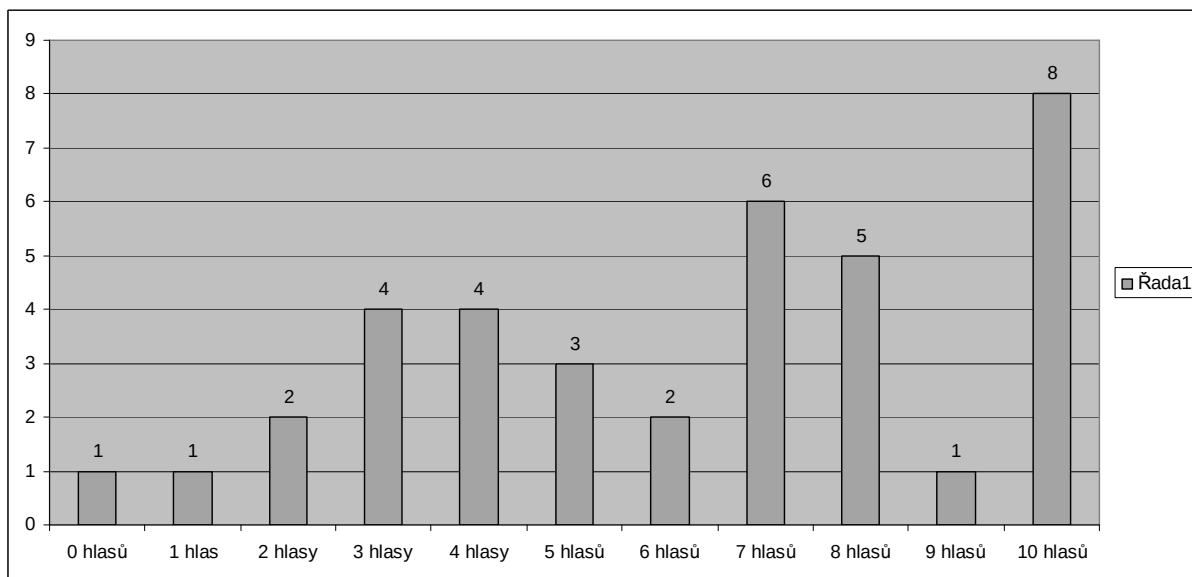
Jste spokojen(a) se stavem dopravní obslužnosti?

4.1.8

Otázka č.8

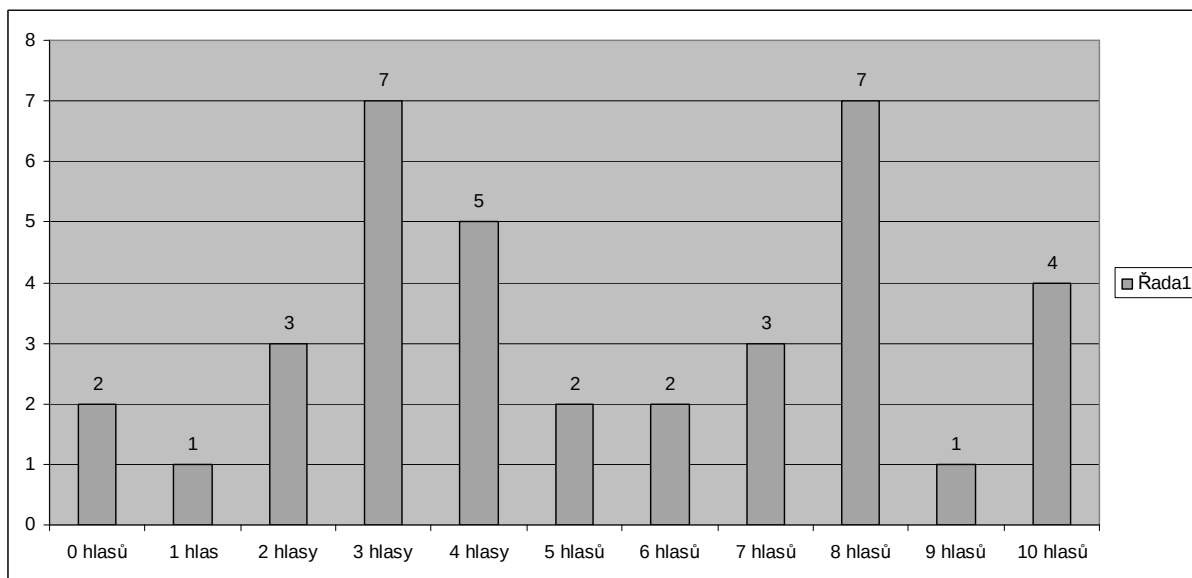
Jste spokojen(a) se stavem technické infrastruktury? (voda, kanalizace, plyn atd.)

4.1.9

Otázka č.9

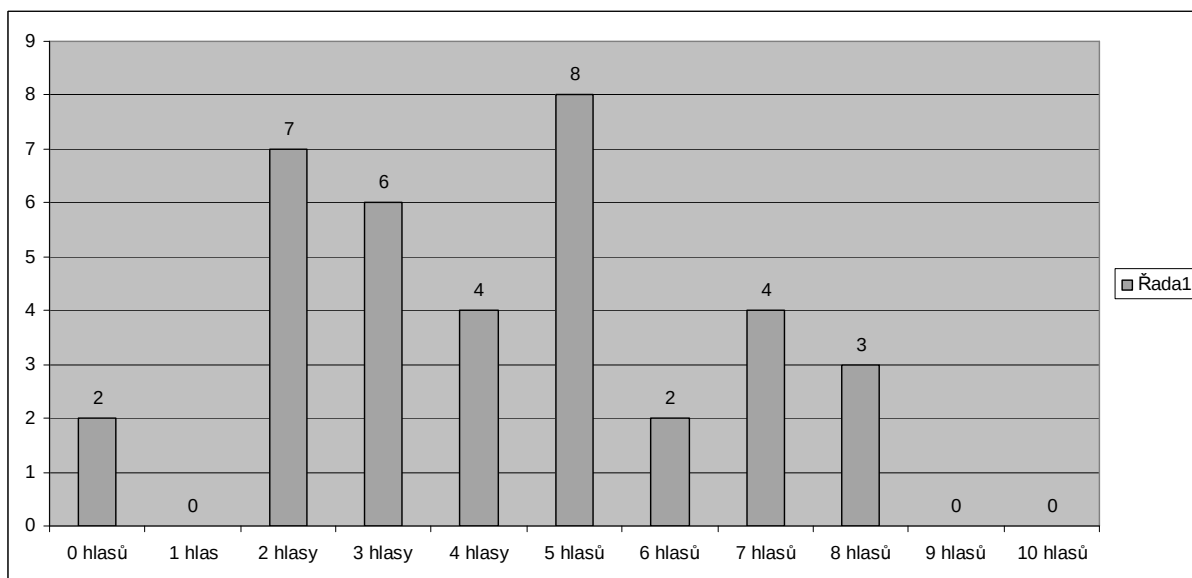
Jste spokojen(a) s úpravou veřejných prostranství?

4.1.10

Otázka č.10

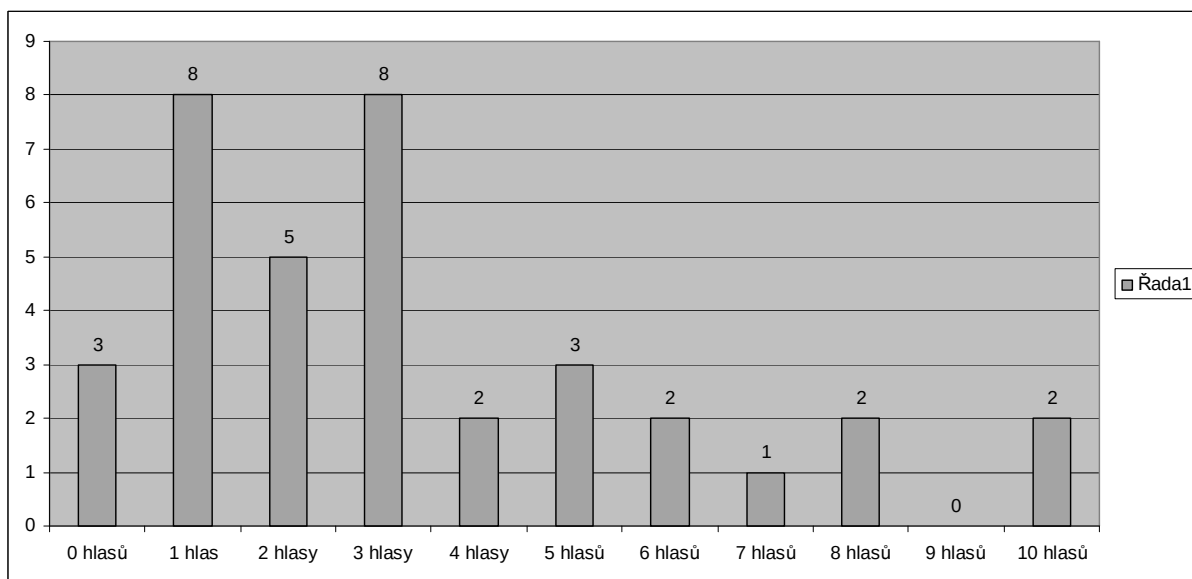
Jste spokojen(a) se stavem obecního majetku?

4.1.11

Otázka č.11

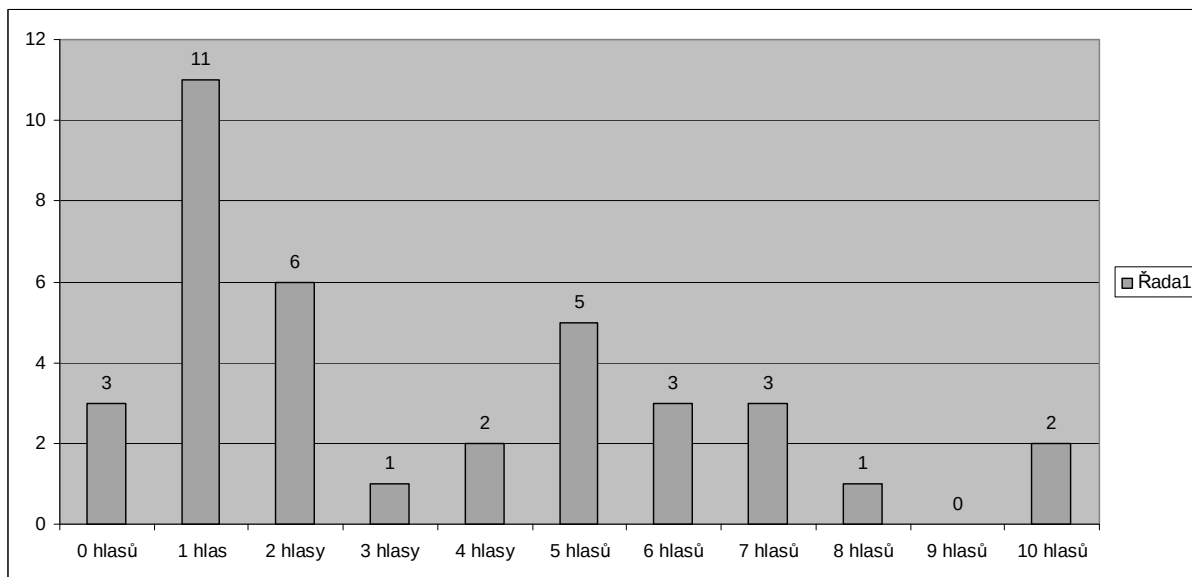
Jste spokojen(a) s atmosférou a mezilidskými vztahy v obci?

4.1.12

Otázka č.12

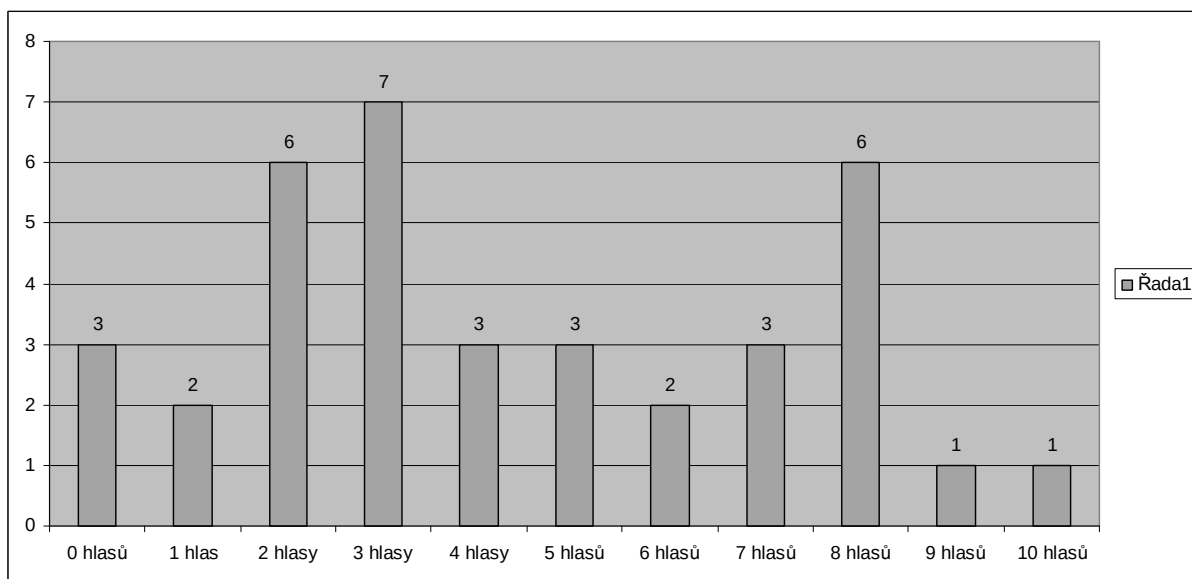
Jste spokojeni se stavem bezpečnosti v obci?

4.1.13

Otázka č.13

Jste spokojen(a) se stavem kulturního a společenského života v obci?

4.1.14

Otázka č.14

Do čeho by měla obec v budoucnu více investovat?

Taxi pro seniory
silnice kolem garáží
školní hřiště 5
dětské hřiště 6
parkoviště 2
zabezpečení hřbitova
chodníky 3
bezpečnost 14
sekání trávy 2
lékárna 3
kulturní akce pro dospělé
plavání v přírodě
veřejná zeleň 2
bankomat
omezit romskou populaci
odkanalizování RD
tvorba pracovních míst
opravy obecního majetku
akce pro děti 3
parkovací místa 3
nové sociální byty
oprava komunikací 4

4.1.15

Otázka č.15

Měla by se obec pro financování investičních akcí zadlužovat?

ano: 12

ne: 28

4.2 SWOT analýza

4.2.1 SILNÉ STRÁNKY / STRENGTH

- výhodná poloha v atraktivním přírodním prostředí
- kvalitní technická infrastruktura
- dostupnost základní občanské vybavenosti

4.2.2 SLABÉ STRÁNKY / WEAKNESS

- nedostatečné finanční možnosti obce
- nízká nabídka pracovních příležitostí
- socioekonomická struktura obyvatel

4.2.3 PŘÍLEŽITOSTI / OPPORTUNITY

- využití obecního majetku k dalšímu rozvoji
- využití turistického potenciálu lokality
- rozšíření nabídky občanské vybavenosti

4.2.4 OHROŽENÍ / THREAT

- nepříznivý demografický a sociální vývoj
- změny v rozpočtovém určení daní
- zpomalení ekonomické aktivity regionu

název dokumentace	:	Strategický rozvojový plán obce BUKOVANY
označení dokumentace	:	Část návrhová
název dokumentu	:	Souhrnný obsah
označení dokumentu	:	SO-102215-05

Dokumentace označená SO-102215 je duševním majetkem firmy PLANCO. Tento výtisk je určen výhradně pro potřeby objednatele. Pořizování fyzických či mediálních kopií, nebo částečných kopií, opisů nebo částečných opisů této dokumentace podléhá ve smyslu Autorského zákona č. 35/1965, 89/ 1990, 468/1991, 318/1993 Sb. a násl. předchozímu písemnému souhlasu vlastníků autorských práv.

© 2015 PLANCO - Copyright.

označení	popis	strana :
4.	Návrhová část SRPO	
4.1	Hlavní rozvojový cíl obce.....	2
4.2	Programové cíle	3
4.2.1	Programový cíl A - Ekonomika a zaměstnanost.....	3
4.2.2	Programový cíl B - Lidské zdroje.....	3
4.2.3	Programový cíl C - Technická infrastruktura	3
4.2.4	Programový cíl D - Dopravní obslužnost.....	3
4.2.5	Programový cíl E - Životní prostředí.....	3
4.2.6	Programový cíl F - Cestovní ruch.....	3
4.2.7	Programový cíl G - Zájmové aktivity.....	3
4.2.8	Programový cíl H - Bezpečnost.....	3
4.2.9	Programový cíl I - Přístupnost.....	3
4.3.	Taktický plán akčních opatření	4
4.3.1	Akční opatření A - Ekonomika a zaměstnanost	4
4.3.2	Akční opatření B - Lidské zdroje	6
4.3.3	Akční opatření C - Technická infrastruktura.....	7
4.3.4	Akční opatření D - Dopravní obslužnost.....	8
4.3.5	Akční opatření E - Životní prostředí.....	9
4.3.6	Akční opatření F - Cestovní ruch.....	11
4.3.7	Akční opatření G - Zájmové aktivity	13
4.3.8	Akční opatření H - Bezpečnost	15
4.3.9	Akční opatření I - Přístupnost.....	16

4.1 Hlavní rozvojový cíl obce

Východiskem pro stanovení hlavního rozvojového cíle obce byla analýza dosavadního vývoje a současného stavu obce. Byla zpracována podle metodiky MMR s využitím statistických údajů ČSU, informačních zdrojů obecního úřadu a datových zdrojů vyššího územně správního celku.

Strategický rozvojový plán obce reflektuje rozvojové materiály regionu, kraje, České republiky i Evropské unie.

Analytická část rozvojového plánu odhalila problémy, které hodlá obec v daném plánovacím období buď vyřešit, nebo se alespoň k jejich řešení přiblížit.

Obec Bukovany si v základní strategické vizi na období 2015 – 2030 předsevzala hlavní rozvojový cíl:

Vytvořit úspěšnou prosperující lokalitu, která bude příjemným místem pro bydlení i atraktivním cílem pro návštěvníky regionu.

Pro úspěšné splnění tohoto hlavního rozvojového cíle byly rozpracovány programové cíle v jednotlivých tematických oblastech.

Každý programový cíl je podporován řadou konkrétních akčních opatření, která jsou podrobně popsána v jednotlivých kapitolách taktického plánu.

Odhad nákladů realizace jednotlivých akčních opatření taktického plánu obsahuje finanční harmonogram.

Návrh termínů realizace jednotlivých akcí taktického plánu je uveden v časovém harmonogramu.

Pořadí realizace jednotlivých akcí taktického plánuje podle důležitosti a naléhavosti navrženo v harmonogramu priorit.

4.2 Programové cíle v jednotlivých tématických oblastech

Přehledná rekapitulace jednotlivých programových cílů:

4.2.1 Programový cíl: A - Ekonomika a zaměstnanost

Podporovat tvorbu nových pracovních příležitostí v působnosti obce i v soukromém sektoru

4.2.2 Programový cíl: B - Lidské zdroje

Stabilizovat počet obyvatel obce a vytvářet podmínky k aktivní participaci na veřejném dění

4.2.3 Programový cíl: C - Technická infrastruktura

Modernizovat stávající technickou infrastrukturu a vytvářet podmínky pro postupné doplňování dalších funkčních součástí

4.2.4 Programový cíl: D - Dopravní obslužnost

Udržovat dopravní obslužnost veřejné hromadné dopravy a postupně zlepšovat stavebně technický stav komunikací ve vlastnictví obce

4.2.5 Programový cíl: E - Životní prostředí

Zlepšovat nakládání s bioodpadem a pečovat o veřejnou zeleň

4.2.6 Programový cíl: F - Cestovní ruch

Podporovat využití regionálních turistických tras, aktivně se podílet na kulturním dění v mikroregionu

4.2.7 Programový cíl: G – Zájmové aktivity

Rozvíjet spolkovou a sportovní činnost, podporovat volnočasovou aktivitu seniorů

4.2.8 Programový cíl: H – Bezpečnost

Zajišťovat zvýšenou bezpečnost silničního provozu a prosazovat postih veškeré přestupkové činnosti

4.2.9 Programový cíl: I – Přístupnost

Vytvořit bezbariérovou přístupnost veřejných objektů a prostranství pro osoby s omezenou schopností pohybu a orientace

4.3. Taktický plán akčních opatření

4.3.1 Taktický plán realizace akčních opatření A - Ekonomika a zaměstnanost

**Na podporu splnění programového cíle v kapitole A:
Podporovat tvorbu nových pracovních příležitostí
v působnosti obce i v soukromém sektoru, jsou
navržena následující akční opatření:**

Akce A - 1: Rekonstrukce obecního domu

Charakteristika a popis akce:

Záměrem obce je provést rekonstrukci a modernizaci sídla obecního úřadu. V rámci prací bude zateplena fasáda, proběhne výměna oken a dalších prvků stavebně technického vybavení. Zároveň dojde k vyřešení bezbariérové přístupnosti pro osoby s omezenou schopností pohybu a orientace.

Akce A - 2: Úprava centrálního prostranství

Charakteristika a popis akce:

Obec hodlá provést rozšíření a úpravu centrálního prostranství před kulturním domem. Cílem řešení je vytvoření atraktivního prostoru s multifunkční plochou.

Akce A - 3: Nové pracovní příležitosti

Charakteristika a popis akce:

Obec hodlá po celé plánovací období vytvářet nové pracovní příležitosti v souvislosti s realizací svých investičních i neinvestičních záměrů. Zároveň bude využívat možnosti MPSV k podpoře společensky účelných pracovních míst při údržbě majetku a veřejných prostranství.

Akce A - 4: Nové podnikatelské příležitosti

Charakteristika a popis akce:

Obec bude po celé plánovací období podporovat nové podnikatelské příležitosti v rámci na kulturních, společenských a vzdělávacích aktivit. Zároveň nabídne k ekonomickému pronájmu i další prostory ve svém vlastnictví.

Akce A - 5: Katalog investičních příležitostí

Charakteristika a popis akce:

V průběhu plánovacího období obec připraví Katalog investičních příležitostí. Bude zaměřen na přilákání investorů do vytipovaných lokalit a tématických oblastí, které korespondují se zaměřením a potřebami Strategického rozvojového plánu obce.

4.3.2 Taktický plán realizace akčních opatření B - Lidské zdroje

Na podporu splnění programového cíle v kapitole B: Stabilizovat počet obyvatel obce a vytvářet podmínky k aktivní participaci na veřejném dění, jsou navržena následující akční opatření:

Akce B - 1: Projekt: Bukovany - hezké místo pro život

Charakteristika a popis akce:

Záměrem obce je v průběhu plánovacího období realizovat projekt: Bukovany ice – hezké místo pro život. Cílem projektu je podpořit stabilizaci počtu obyvatel obce prostřednictvím množství dílčích akcí (jsou podrobně popsány v příslušných kapitolách SRPO). Součástí projektu budou i akce zaměřené především na mladou generaci. Pro ně budou určeny např. literární, fotografické a výtvarné soutěže s tematikou života v obci.

Akce B - 2: Zvyšování kvality správy obce

Charakteristika a popis akce:

V oblasti lidských zdrojů dojde k realizaci projektu pro zvyšování výkonnosti a kvality správy obce. Pro členy zastupitelstva bude navržen průběžný systém vzdělávání v kreativních, organizačních a řídicích dovednostech.

Akce B - 3: Tématické akční skupiny

Charakteristika a popis akce:

Pro úspěšné řešení konkrétních problémů v obci bude podporován vznik tématických akčních skupin z řad obyvatel i chatařů jako poradního kolégia zastupitelstva obce.

Akce B - 4: Projekt partnerství

Charakteristika a popis akce:

Záměrem obce je v průběhu plánovacího období navázat partnerskou spoluprací s některou obdobně velkou obcí v zahraničí a využít zdroje, které jsou pro tento účel v EU k dispozici.

4.3.3 Taktický plán realizace akčních opatření C - Technická infrastruktura

Na podporu splnění programového cíle v kapitole C: Modernizovat stávající technickou infrastrukturu a vytvářet podmínky pro postupné doplňování dalších funkčních součástí, jsou navržena následující akční opatření:

Akce C - 1: Dokončení kanalizační sítě

Charakteristika a popis akce:

Záměrem obce je dokončit budování stokové sítě splaškové kanalizace. Jedná se o 4 rodinné domy, které budou naapojeny pomocí přípojek pod hlavní silnicí. Stoková síť je napojena na společnou čistírnu odpadních vod v sousedním Habartově.

Akce C - 2: Nové veřejné hodiny

Charakteristika a popis akce:

Ukázalo se, že jejich absence byla hodnocena významnou částí veřejnosti negativně. V centrálním prostranství proto budou instalovány nové veřejné hodiny s více ciferníky. Orientace ciferníků bude nastavena s ohledem na optimální prostorovou viditelnost.

Akce C - 3: Rekonstrukce veřejného osvětlení

Charakteristika a popis akce:

V průběhu plánovacího období hodlá obec provést kompletní rekonstrukci veřejného osvětlení. Její součástí bude výměna sloupů a zdrojů světla. Nové úsporné zdroje veřejného osvětlení budou ovládány pokročilým systémem efektivní regulace.

Akce C - 4: Rekonstrukce školního sportoviště

Charakteristika a popis akce:

Záměrem obce je provést celkovou rekonstrukci areálu školního hřiště. Vznikne zde univerzálně použitelná víceúčelová sportovní plocha, doplněná prvky drobné komunální architektury. Zároveň dojde k terénním úpravám a obnově veřejné zeleně v areálu.

4.3.4 Taktický plán realizace akčních opatření D - Dopravní obslužnost

**Na podporu splnění programového cíle v kapitole D:
Udržovat dopravní obslužnost veřejné hromadné
dopravy a postupně zlepšovat stavebně technický
stav komunikací ve vlastnictví obce, jsou navržena
následující akční opatření:**

Akce D - 1: Rekonstrukce místních komunikací

Charakteristika a popis akce:
Záměrem obce je provést v plánovaném časovém horizontu postupnou rekonstrukci povrchu všech frekventovaných místních komunikací v intravilánu. V případě realizace některé z velkých infrastrukturních akcí bude třeba harmonogram realizace koordinovat s průběhem výkopových prací.

Akce D - 2: Rekonstrukce autobusových čekáren

Charakteristika a popis akce:
Obec připraví do budoucna projekt rekonstrukce autobusové čekárny. Stávající plechovou konstrukci nahradí objekt využívající tradiční materiály (dřevo, kámen) se sedlovou střechou.

Akce D - 3: Rekonstrukce chodníků

Charakteristika a popis akce:
Záměrem obce je provést v plánovaném časovém horizontu postupnou rekonstrukci povrchu všech chodníků. V případě realizace některé z velkých infrastrukturních akcí bude třeba harmonogram realizace koordinovat s průběhem výkopových prací.

Akce D - 4: Obnova dopravního značení

Charakteristika a popis akce:
Záměrem obce je provést v plánovaném časovém horizontu provádět postupnou obnovu vodorovného a svislého dopravního značení.

4.3.5 Taktický plán realizace akčních opatření E - Životní prostředí

**Na podporu splnění programového cíle v kapitole E:
Zlepšovat nakládání s bioodpadem a pečovat
o veřejnou zeleň, jsou navržena následující
akční opatření:**

Akce E - 1: Program bioodpadového hospodářství

Charakteristika a popis akce:
Záměrem obce je přispět k ochraně životního prostředí realizací programu bioodpadového hospodářství. Plánuje se zavedení režimu pravidelného svozu bioodpadu do nově budované zpracovatelské jednotky na Tisové.

Akce E - 2: Vybudování sběrného místa

Charakteristika a popis akce:
Obec připraví do budoucna záměr vybudování sběrného místa odpadu. Jeho provoz zefektivní likvidaci a zvýší objem zachyceného odpadu.

Akce E - 3: Podpora alternativních zdrojů tepla a energie

Charakteristika a popis akce:
Obec hodlá výhledově podporovat alternativní zdroje tepla a energie. V dlouhodobém horizontu bude usilovat o vytvoření vlastní kapacity pro výrobu elektrické energie (prověřit možnost vytvoření takového zdroje na střechách obecních budov).

Akce E - 4: Eliminace „vizuálního“ znečištění obce

Charakteristika a popis akce:
Obec bude důsledně dbát na likvidaci nepovolených skládek na veřejném prostranství a postihovat jejich pachatele. S majiteli soukromých pozemků a objektů projedná podporu odstranění předmětů, které způsobují „vizuální“ znečištění obce.

Akce E - 5: Likvidace ruin

Charakteristika a popis akce:

Obec hodlá v rámci plánovacího období odstranit ze svého intravilánu všechny stavební ruiny. Jejich existence podporuje vznik sociálně vyloučených lokalit, je teoretickým zdrojem bezpečnostních rizik zároveň představuje i „vizuální“ znečištění. Problémové objekty budou buď rekonstruovány, nebo budou strženy.

Akce E - 6: Omezení objemu odpadu

Charakteristika a popis akce:

Záměrem obce je omezit objem komunálního odpadu, zdarma ukládaného do velkoobjemových kontejnerů. Odpad vzniká soukromým dovozem použitého zboží se zápornou tržní hodnotou, které je převzato za úplatu a následně likvidováno na náklady obce.

Akce E - 7: Obnova veřejné zeleně

Charakteristika a popis akce:

Záměrem obce je v plánovacím období provést postupnou obnovu veřejné zeleně. V souladu s aktuálním pasportem veřejné zeleně na území obce bude prováděna údržba, zdravotní řez a výsadba doporučených okrasných druhů dřevin.

Akce E - 8: Revitalizace prostranství kolem bytovek

Charakteristika a popis akce:

Záměrem obce je provést v několika etapách revitalizaci veřejných prostranství kolem bytovek. V rámci revitalizace bude provedena rekonstrukce chodníků, parkovacích míst, veřejné zeleně a prvků drobné komunální architektury.

4.3.6 Taktický plán realizace akčních opatření F - Cestovní ruch

Na podporu splnění programového cíle v kapitole F: Podporovat využití regionálních turistických tras, aktivně se podílet na kulturním dění v mikroregionu, jsou navržena následující akční opatření:

Akce F - 1: Program udržování a péče o kulturní dědictví obce

Charakteristika a popis akce:

Záměrem obce je udržet v uspokojivém stavu své hmotné kulturní dědictví tak, aby přečkalo i do budoucna. V rámci programu bude vytvořen systém průběžné renovace památek ve vlastnictví obce.

Akce F - 2: Informační prospekt obce

Charakteristika a popis akce:

Záměrem obce je vytvořit základní informační prospekt, který bude ve vícejazyčném provedení obsahovat podrobné turistické i komerční informace.

Akce F - 3: Orientační a informační systém

Charakteristika a popis akce:

Na podporu rozvoje turistického ruchu vytvoří obec v intravilánu stojany s novým orientačním a informačním systémem. Bude obsahovat směrové údaje o poloze obecního úřadu i hlavních provozovnách služeb.

Akce F - 4: Rozšíření webových stránek

Charakteristika a popis akce:

Záměrem obce je do budoucna rozšířit tématický obsah webových stránek o další turistické informace a podrobnější nabídku místních komerčních služeb pro obyvatele a návštěvníky.

Akce F - 5: Akce regionálního charakteru

Charakteristika a popis akce:

Záměrem obce je participovat na turisticky atraktivních akcích v rámci Místní akční skupiny Sokolovsko, z.s.

Akce F - 6: Oblast jezera Medard

Charakteristika a popis akce:

Obec v současné době nemá pozemky, které by byly vhodné pro realizaci investičních záměrů v oblasti jezera Medard. Nabízí ale informační podporu a servis soukromým subjektům, které projeví zájem v oblasti podnikat.

4.3.7 Taktický plán realizace akčních opatření G - Spolková a volnočasová činnost

Na podporu splnění programového cíle v kapitole G: Rozvíjet spolkovou a sportovní činnost, podporovat volnočasovou aktivitu seniorů, jsou navržena následující akční opatření:

Akce G - 1: Malé komunitní projekty

Charakteristika a popis akce:

Záměrem obce je podpora pořádání drobných komunitních projektů, jako např. burzy dětského vybavení, přednášky, výstavy atd.

Akce G - 2: Obecní Akademie celoživotního vzdělávání

Charakteristika a popis akce:

Po dokončení rekonstrukce sálu hodlá obec zahájit pořádání Akademie celoživotního vzdělávání. V rámci Akademie proběhnou přednášky na zajímavá témata včetně vzdělávání v oblasti osobních dovedností a znalostí, ekonomické gramotnosti i obrany před nepoctivými formami prodeje.

Akce G - 3: Zábavně vzdělávací pořady pro seniory

Charakteristika a popis akce

Pro seniory hodlá obec organizovat přednášky na témata zajímavější starší generaci, především z historie. Na programu se objeví i akce využívající moderní trendy reminiscenční terapie.

Akce G - 4: Udržení činnosti místní knihovny

Charakteristika a popis akce:

V souvislosti s úsilím za udržení drobných komunitních aktivit má obec zájem o další existenci fungující místní knihovny, případně na rozšíření jejího okruhu vzdělávacích aktivit.

Akce G - 5: Mediální propagace obce

Charakteristika a popis akce:

V souvislosti s podporou investičních a sportovně-turistických aktivit hodlá obec do budoucna zřetelně posílit svou mediální propagaci prostřednictvím tištěných i elektronických médií.

Akce G - 6: Foto a video kronika obce

Charakteristika a popis akce:

Vedle klasické kronikářské činnosti hodlá obec do budoucna rozšířit tyto aktivity o průběžné shromažďování a doplňování foto a video záznamů ze života Bukovan.

4.3.8 Taktický plán realizace akčních opatření H – Bezpečnost

**Na podporu splnění programového cíle v kapitole H:
Zajišťovat zvýšenou bezpečnost silničního provozu a
prosazovat postih veškeré přestupkové činnosti, jsou
navržena následující akční opatření:**

Akce H - 1: Dopravní bezpečnost

Charakteristika a popis akce:
Záměrem obce je posílit dopravní bezpečnost na svém katastru. Zvažuje se pořízení systému dopravních radarů ,rozšíření počtu značených přechodů pro chodce a míst pro přecházení.

Akce H - 2: Osobní bezpečnost

Charakteristika a popis akce:
V případě zhoršení osobní bezpečnostní situace nebo vandalismu je obec připravena na veřejných prostranstvích rozšířit systém kamerového dohledu a obnovit instituci obecní policie..

Akce H - 3: Majetková bezpečnost

Charakteristika a popis akce:
Záměrem obce je posilovat do budoucna aktivní i pasivní prvky ochrany obecního majetku. V oblasti ochrany soukromého majetku bude obec nápomocna formou pořádání preventivně-vzdělávacích pořadů pro veřejnost.

Akce H - 4: Ochrana obyvatelstva a kritické infrastruktury

Charakteristika a popis akce:
Záměrem obce je úzká spolupráce se všemi složkami integrovaného záchranného systému (ISZ) při pravidelném vyhodnocování rizik.

4.3.9 Taktický plán realizace akčních opatření I – Přístupnost

**Na podporu splnění programového cíle v kapitole I:
Vytvořit bezbariérovou přístupnost veřejných objektů
a prostranství pro osoby s omezenou schopností
pohybu a orientace, jsou navržena následující akční
opatření:**

Akce I - 1 Bezbariérový vstup do OÚ

Charakteristika a popis akce:

V souladu se zásadami Národního plánu vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020 hodlá obec vybudovat bezbariérový přístup do prostor obecního úřadu.

Akce I - 2: Bezbariérové autobusové zastávky

Charakteristika a popis akce:

Během plánovacího období lze predikovat postupné nasazení nízkopodlažních autobusů. Obec proto hodlá postupně upravit nástupní ostrůvky a čekárny podle potřeb všech kategorií znevýhodněných osob.

Akce I - 3: Generel bezbariérového řešení obce

Charakteristika a popis akce:

V souvislosti se zlepšováním kvality života v obci vznikne Generel bezbariérového řešení. Zaměří se na zlepšení přístupnosti objektů občanské vybavenosti a veřejných prostranství z hlediska potřeb osob s omezenou schopností pohybu a orientace.

název dokumentace	:	Strategický rozvojový plán obce BUKOVANY
označení dokumentace	:	SO-102215
název dokumentu	:	Část bilanční
označení dokumentu	:	SO-102215-06

Dokumentace označená SO-102215 je duševním majetkem firmy PLANCO.
Tento výtisk je určen výhradně pro potřeby objednatele. Pořizování fyzických či mediálních kopií, nebo částečných kopií, opisů nebo částečných opisů této dokumentace podléhá ve smyslu Autorského zákona č. 35/1965, 89/ 1990, 468/1991, 318/1993 Sb. a násl. předchozímu písemnému souhlasu vlastníků autorských práv.
© 2015 PLANCO - Copyright.

označení	popis	stran	:
06.1	Základní údaje.....	2	
06.2	Hodnotící zprávy	2	
	● ● ●		

06.1

Základní údaje

V souladu s metodikou strategického plánování MMR se předpokládá průběžné hodnocení výsledků Strategického rozvojového plánu. Bude se provádět počínaje rokem 2016 v pravidelných ročních intervalech.

Tyto roční hodnotící zprávy postupně naplní bilanční část programu.

Informace z hodnotících zpráv budou důležitým zdrojem informací pro řešení plánovaných aktualizací rozvojového plánu.

06.2

Hodnotící zprávy

Pravidelná roční hodnotící zpráva by měla obsahovat veškeré důležité informace, které souvisejí s tématem rozvoje obce.

Doporučená rámcová osnova roční hodnotící zprávy

1. Přehled podaných grantových a dotačních žádostí o spolufinancování projektových záměrů a jejich úspěšnost
2. Přehled realizovaných akcí podle jednotlivých kapitol viz programové cíle A – I
3. Návrhy a doporučení pro budoucí aktualizaci Strategického rozvojového plánu obce.

název dokumentace	:	Strategický rozvojový plán obce BUKOVANY
označení dokumentace	:	SO-102215
název dokumentu	:	Část mapová
označení dokumentu	:	SO-102215-07

Dokumentace označená SO-102215 je duševním majetkem firmy PLANCO.
Tento výtisk je určen výhradně pro potřeby objednatele. Pořizování fyzických či mediálních kopií, nebo částečných kopií, opisů nebo částečných opisů této dokumentace podléhá ve smyslu Autorského zákona č. 35/1965, 89/ 1990, 468/1991, 318/1993 Sb. a násl. předchozímu písemnému souhlasu vlastníků autorských práv.
© 2015 PLANCO - Copyright.

označení	popis	strana	:
07.	Orientační mapa obce	2	

název dokumentace	:	Strategický rozvojový plán obce BUKOVANY
označení dokumentace	:	SO-102215
název dokumentu	:	Část fotografická
označení dokumentu	:	SO-102215-08

Dokumentace označená SO-102215 je duševním majetkem firmy PLANCO. Tento výtisk je určen výhradně pro potřeby objednatele. Požívání fyzických či mediálních kopií, nebo částečných kopií, opisů nebo částečných opisů této dokumentace podléhá ve smyslu Autorského zákona č. 35/1965, 89/ 1990, 468/1991, 318/1993 Sb. a násl. předchozímu písemnému souhlasu vlastníků autorských práv.
© 2015 PLANCO - Copyright.

označení	popis	strana
	Foto 1 – 2	2
	Foto 3 – 4	3
	Foto 5 – 6	4
	Foto 7 – 8	5
	Foto 9 – 10	6
	Foto 11 – 12	7
	Foto 13 – 14	8
	Foto 15 – 16	9
	Foto 17 – 18	10
	Foto 19 – 20	11
	Foto 21 – 22	12
	Foto 23 – 24	13
	Foto 25 – 26	14

1 – Budova obecního úřadu

2 – Detail vstupu do objektu

3 – Parkoviště uprostřed obce

4 – centrální prostranství

5 – Občanská vybavenost

6 – Rekonstruovaná a nerekonstruovaná panelová zástavba

7 – relikv minulosti

8 – opravená hasičská zbrojnice

9 – občanská vybavenost

10 – školní areál

11 – Obecní knihovna

12 – základní škola

13 – školní hřiště

14 – centrální prostranství

15 – panelové domy v obci

16 – fotbalový stadion

17 – veřejná zeleň

18 – místo pro sběr tříděného odpadu

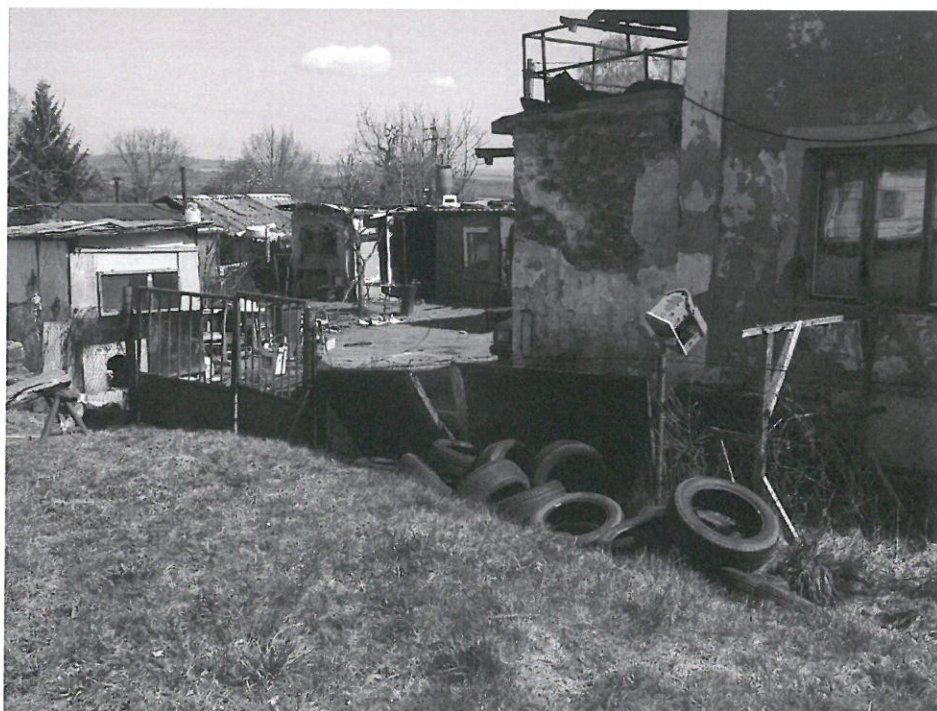
19 – industriální stopy v krajině

20 – řadové garáže

21 – okraj obce

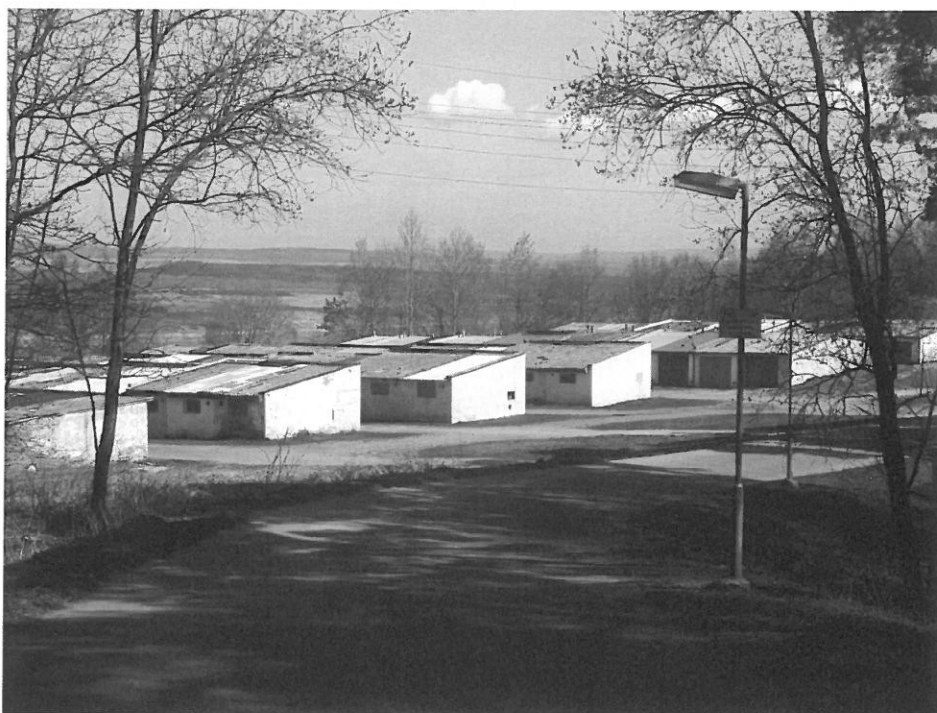
22 – problémová lokalita

23 – stavební ruiny

24 – budoucí rekreační vodní plocha

25 – řadové garáže pod hřbitovem

26 – místní hřbitov

název dokumentace	:	Strategický rozvojový plán obce BUKOVANY
označení dokumentace	:	SO-102215
název dokumentu	:	Část tabulková
označení dokumentu	:	SO-102215-09

Dokumentace označená SO-102215 je duševním majetkem firmy PLANCO.
Tento výtisk je určen výhradně pro potřeby objednatele. Pořizování fyzických či mediálních kopií, nebo částečných kopií, opisů nebo částečných opisů této dokumentace podléhá ve smyslu Autorského zákona č. 35/1965, 89/ 1990, 468/1991, 318/1993 Sb. a násl. předchozímu písemnému souhlasu vlastníků autorských práv.
© 2015 PLANCO - Copyright.

označení	popis	stran :
1.	Časový harmonogram	2
2.	Finanční harmonogram	4
3.	Harmonogram priorit	7

tabulka časový harmonogram		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Programový cíl: A - Ekonomika a zaměstnanost																	
Akce A - 1: Rekonstrukce obecního domu																	
Akce A - 2: Úprava centrálního prostranství																	
Akce A - 3: Nové pracovní příležitosti																	
Akce A - 4: Nové podnikatelské příležitosti																	
Akce A - 5: Katalog investičních příležitostí																	
Programový cíl: B - Lidské zdroje																	
Akce B - 1: Projekt: Bukovany - hezké místo pro život																	
Akce B - 2: Zvyšování kvality správy obce																	
Akce B - 3: Tématické akční skupiny																	
Akce B - 4: Projekt partnerství																	
Programový cíl: C - Technická infrastruktura																	
Akce C - 1: Dokončení kanalizační sítě																	
Akce C - 2: Nové veřejné hodiny																	
Akce C - 3: Rekonstrukce veřejného osvětlení																	
Akce C - 4: Rekonstrukce školního sportoviště																	
Programový cíl: D - Dopravní obslužnost																	
Akce D - 1: Rekonstrukce místních komunikací																	
Akce D - 2: Rekonstrukce autobusových čekáren																	
Akce D - 3: Rekonstrukce chodníků																	
Akce D - 4: Obnova dopravního značení																	

tabulka časový harmonogram	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Programový cíl: E - Životní prostředí																
Akce E - 1: Program bioodpadového hospodářství																
Akce E - 2: Vybudování sběrného místa																
Akce E - 3: Podpora alternativních zdrojů tepla a energie																
Akce E - 4: Eliminace „vizuálního“ znečištění obce																
Akce E - 5: Likvidace ruin																
Akce E - 6: Omezení objemu odpadu																
Akce E - 7: Obnova veřejné zeleně																
Akce E - 8: Revitalizace prostranství kolem bytovek																
Programový cíl: F - Cestovní ruch																
Akce F - 1: Program udržování a péče o kulturní dědictví obce																
Akce F - 2: Informační prospekt obce																
Akce F - 3: Orientační a informační systém																
Akce F - 4: Rozšíření webových stránek																
Akce F - 5: Akce regionálního charakteru																
Akce F - 6: Oblast jezera Medard																
Programový cíl: G – Zájmové aktivity																
Akce G - 1: Malé komunitní projekty																
Akce G - 2: Obecní Akademie celoživotního vzdělávání																
Akce G - 3: Zábavně vzdělávací pořady pro seniory																
Akce G - 4: Udržení činnosti místní knihovny																
Akce G - 5: Mediální propagace obce																
Akce G - 6: Foto a video kronika obce																

tabulka časový harmonogram	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Programový cíl: H – Bezpečnost																
Akce H - 1: Dopravní bezpečnost																
Akce H - 2: Osobní bezpečnost																
Akce H - 3: Majetková bezpečnost																
Akce H - 4: Ochrana obyvatelstva a kritické infrastruktury																
Programový cíl: I – Přístupnost																
Akce I - 1 Bezbariérový vstup do OÚ																
Akce I - 2: Bezbariérové autobusové zastávky																
Akce I - 3: Generel bezbariérového řešení obce																

3. Finanční harmonogram - tabulka odhadu nákladů	pravidelné roční náklady (v tis. Kč)	jednorázové celkové náklady (v tis. Kč)
Programový cíl: A - Ekonomika a zaměstnanost		
Akce A - 1: Rekonstrukce obecního domu		8000
Akce A - 2: Úprava centrálního prostranství		7000
Akce A - 3: Nové pracovní příležitosti		80
Akce A - 4: Nové podnikatelské příležitosti		5
Akce A - 5: Katalog investičních příležitostí		5
Programový cíl: B - Lidské zdroje		
Akce B - 1: Projekt: Bukovany - hezké místo pro život		
Akce B - 2: Zvyšování kvality správy obce	50	
Akce B - 3: Tématické akční skupiny		
Akce B - 4: Projekt partnerství	30	
Programový cíl: C - Technická infrastruktura		
Akce C - 1: Dokončení kanalizační sítě		4000
Akce C - 2: Nové veřejné hodiny		100
Akce C - 3: Rekonstrukce veřejného osvětlení		3000
Akce C - 4: Rekonstrukce školního sportoviště		15000
Programový cíl: D - Dopravní obslužnost		
Akce D - 1: Rekonstrukce místních komunikací	300	
Akce D - 2: Rekonstrukce autobusových čekáren		250
Akce D - 3: Rekonstrukce chodníků		7000
Akce D - 4: Obnova dopravního značení		300
Programový cíl: E - Životní prostředí		
Akce E - 1: Program bioodpadového hospodářství		200
Akce E - 2: Vybudování sběrného místa		350
Akce E - 3: Podpora alternativních zdrojů tepla a energie		800
Akce E - 4: Eliminace „vizuálního“ znečištění obce		
Akce E - 5: Likvidace ruin		400
Akce E - 6: Omezení objemu odpadu		
Akce E - 7: Obnova veřejné zeleně	60	
Akce E - 8: Revitalizace prostranství kolem bytovek		6000
Programový cíl: F - Cestovní ruch		
Akce F - 1: Program udržování a péče o kulturní dědictví obce		50
Akce F - 2: Informační prospekt obce		45
Akce F - 3: Orientační a informační systém		250
Akce F - 4: Rozšíření webových stránek		
Akce F - 5: Akce regionálního charakteru		300
Akce F - 6: Oblast jezera Medard		5

Programový cíl: G – Zájmové aktivity		
Akce G - 1: Malé komunitní projekty		40
Akce G - 2: Obecní Akademie celoživotního vzdělávání	25	
Akce G - 3: Zábavně vzdělávací pořady pro seniory	25	
Akce G - 4: Udržení činnosti místní knihovny		
Akce G - 5: Mediální propagace obce	5	
Akce G - 6: Foto a video kronika obce	2	
Programový cíl: H – Bezpečnost		
Akce H - 1: Dopravní bezpečnost		500
Akce H - 2: Osobní bezpečnost	1000	
Akce H - 3: Majetková bezpečnost	30	
Akce H - 4: Ochrana obyvatelstva a kritické infrastruktury		
Programový cíl: I – Přístupnost		
Akce I - 1 Bezbariérový vstup do OÚ		200
Akce I - 2: Bezbariérové autobusové zastávky		600
Akce I - 3: Generel bezbariérového řešení obce		40

3. Harmonogram priorit 1= nejnižší, 5=nejvyšší	priorita 5	priorita 4	priorita 3	priorita 2	priorita 1
Programový cíl: A - Ekonomika a zaměstnanost					
Akce A - 1: Rekonstrukce obecního domu					
Akce A - 2: Úprava centrálního prostranství					
Akce A - 3: Nové pracovní příležitosti					
Akce A - 4: Nové podnikatelské příležitosti					
Akce A - 5: Katalog investičních příležitostí					
Programový cíl: B - Lidské zdroje					
Akce B - 1: Projekt: Bukovany - hezké místo pro život					
Akce B - 2: Zvyšování kvality správy obce					
Akce B - 3: Tématické akční skupiny					
Akce B - 4: Projekt partnerství					
Programový cíl: C - Technická infrastruktura					
Akce C - 1: Dokončení kanalizační sítě					
Akce C - 2: Nové veřejné hodiny					
Akce C - 3: Rekonstrukce veřejného osvětlení					
Akce C - 4: Rekonstrukce školního sportoviště					
Programový cíl: D - Dopravní obslužnost					
Akce D - 1: Rekonstrukce místních komunikací					
Akce D - 2: Rekonstrukce autobusových čekáren					
Akce D - 3: Rekonstrukce chodníků					
Akce D - 4: Obnova dopravního značení					
Programový cíl: E - Životní prostředí					
Akce E - 1: Program bioodpadového hospodářství					
Akce E - 2: Vybudování sběrného místa					
Akce E - 3: Podpora alternativních zdrojů tepla a energie					
Akce E - 4: Eliminace „vizuálního“ znečištění obce					
Akce E - 5: Likvidace ruin					
Akce E - 6: Omezení objemu odpadu					
Akce E - 7: Obnova veřejné zeleně					
Akce E - 8: Revitalizace prostranství kolem bytovek					
Programový cíl: F - Cestovní ruch					
Akce F - 1: Program udržování a péče o kulturní dědictví obce					
Akce F - 2: Informační prospekt obce					
Akce F - 3: Orientační a informační systém					
Akce F - 4: Rozšíření webových stránek					
Akce F - 5: Akce regionálního charakteru					
Akce F - 6: Oblast jezera Medard					
Programový cíl: G – Zájmové aktivity					

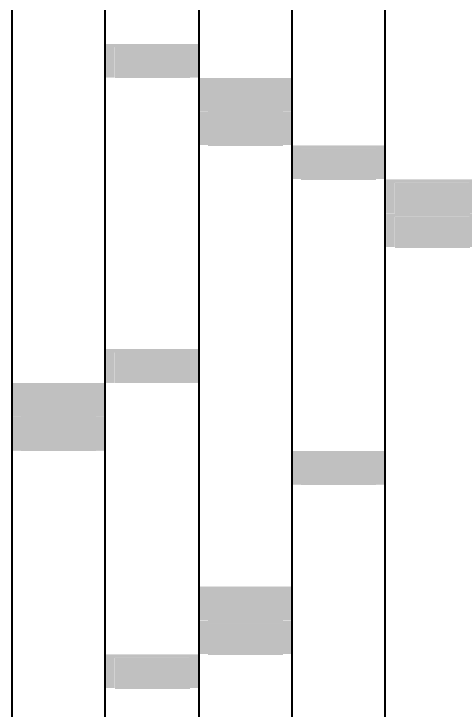
- Akce G - 1: Malé komunitní projekty
 Akce G - 2: Obecní Akademie celoživotního vzdělávání
 Akce G - 3: Zábavně vzdělávací pořady pro seniory
 Akce G - 4: Udržení činnosti místní knihovny
 Akce G - 5: Mediální propagace obce
 Akce G - 6: Foto a video kronika obce

Programový cíl: H – Bezpečnost

- Akce H - 1: Dopravní bezpečnost
 Akce H - 2: Osobní bezpečnost
 Akce H - 3: Majetková bezpečnost
 Akce H - 4: Ochrana obyvatelstva a kritické infrastruktury

Programový cíl: I – Přístupnost

- Akce I - 1 Bezbariérový vstup do OÚ
 Akce I - 2: Bezbariérové autobusové zastávky
 Akce I - 3: Generel bezbariérového řešení obce

název dokumentace	:	Strategický rozvojový plán obce BUKOVANY
označení dokumentace	:	SO-102215
název dokumentu	:	Odborné přílohy
označení dokumentu	:	SO-102215-10

Dokumentace označená SO-102215 je duševním majetkem firmy PLANCO.
Tento výtisk je určen výhradně pro potřeby objednatele. Pořizování fyzických či mediálních kopií, nebo částečných kopií, opisů nebo částečných opisů této dokumentace podléhá ve smyslu Autorského zákona č. 35/1965, 89/ 1990, 468/1991, 318/1993 Sb. a násl. předchozímu písemnému souhlasu vlastníků autorských práv.
© 2015 PLANCO - Copyright.

označení	popis	stran	:
1.	Strategie rozvoje konkurenceschopnosti Karlovarského kraje kraje 2013-2020 (excerpt)	17	
2.	Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 -2020 (excerpt)	20	
3.	Územní agenda Evropské unie 2020 (excerpt)	13	

BermanGroup

STRATEGIE ROZVOJE KONKURENCESCHOPNOSTI KARLOVARSKÉHO KRAJE 2013-2020

Aktualizace 2012

- Zadavatel: **Karlovarský kraj, odbor regionálního rozvoje**
- Zpracovatel: **Berman Group – služby ekonomického rozvoje, s.r.o.**
- Datum verze: **červen 2012**

Obsah

Strategie rozvoje konkurenceschopnosti Karlovarského kraje

Seznam zkratk	3
Definice vybraných pojmů	4
Aktualizace Strategie	7
Priority realizace Strategie.....	7
Struktura Strategie.....	11
Návrhová část Strategie	13
Pilíř A. Regionální inovační systém.....	14
Pilíř B. Lidské zdroje a vzdělávání pro konkurenceschopnost.....	18
Pilíř C. Kvalitní podnikatelské prostředí	23
Přílohy.....	26

Přílohy

1. Hlavní problémové oblasti konkurenceschopnosti kraje – strom problémů
(problémová analýza).
2. Analýza největších firem v kraji, klíčová odvětví kraje a typologie firem
3. Průzkum prostředí pro inovace a konkurenceschopnost v podnicích Karlovarského kraje

Seznam zkratek

BA – Business Angels¹
CRLZ – Centrum rozvoje lidských zdrojů (součástí KARP)
ČR – Česká republika
DPFO – daň z příjmu fyzických osob
DPH – daň z přidané hodnoty
FVS – Fond vzdělanostní společnosti Karlovarského kraje
HDP – hrubý domácí produkt
HK – hospodářská komora
IC – Investorské centrum (součástí KARP)
IPC – Inovační a podnikatelské centrum (součástí KARP)
KARP - Karlovarská agentura rozvoje podnikání
KV kraj (případně i KK) – Karlovarský kraj
OP PI – Operační program Podnikání a Inovace
OP VK – Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
PP – průmyslový park
PZ – průmyslová zóna
PZI – přímé zahraniční investice (zde často ve významu zahraniční investoři)
RFPIP - Regionální fond podpory inovačního podnikání
Strategie – Strategie rozvoje konkurenceschopnosti Karlovarského kraje (tento dokument)
VK – venture (rizikový) kapitál

¹ Nepřekládá se. Viz kapitola Definice vybraných pojmů.

Definice vybraných pojmů

Brownfield

podnikatelská nemovitost, která v současnosti není dostatečně efektivně využívána, je zanedbaná a kterou lze účelně využít pouze za podmínky realizace Projektu regenerace. Jedná se o území, které je nebo bylo trvale zastavěno, nebo které je postižené těžbou nerostných surovin, skladováním odpadů nebo využíváním pro vojenské účely.

Business Angels (BA)

"kmotři" podnikatelů, resp. kapitálově silní jedinci, kteří jsou ochotni použít vlastní kapitál na investice do zajímavých nápadů a podniků

Centra excellence

jednotky nebo organizační struktury zapojené do vědeckého výzkumu a vyvíjející špičkové technologie světové úrovně na základě měřitelných vědeckých jevů (zahrnuty jsou i školící aktivity). Centra excellence mají v oblasti přírodních, sociálních a ekonomických věd spojit teoretický a aplikovaný výzkum a v maximálně možné míře při tom využívat multidisciplinárních přístupů

Inovace

realizace nového nebo významně zdokonaleného produktu (zboží nebo služby), procesu, marketinkové a nebo organizační metody

-- radikální inovace

taková inovace, která přináší zcela novou znalost (nejčastěji novou technologii)

-- inkrementální inovace

postupná inovace, která představuje převážně novou kombinaci již existujících znalostí, nebo jejich využití v novém kontextu, za jiným účelem; jedná se o realizaci dílčích, postupných změn

Inovační podnikání

zahrnuje podnikatelské aktivity specializující se na soustavnou realizaci inovací a charakteristickým znakem inovačního podnikání je využití progresivních znalostí ve všech činnostech a složkách podniku, což umožňuje dosahovat vysoké míry z přidané hodnoty výrobků

Klaster

geografický shluk vzájemně propojených firem a institucí – vertikálními dodavatelsko – odběratelskými a horizontálními (společní zákazníci, technologie, prodejní kanály, klíčové dovednosti, apod.) vztahy – působících v určitém oboru

Inovační systém

“ .. síť institucí veřejného a soukromého sektoru, jejichž aktivity a interakce zajišťují vznik, import, modifikaci a difuzi nových technologií.” (Freeman, 1987)

Podnikatelský park

ucelené území vymezené v závazné části schváleného územního plánu velkého územního celku či schváleného územního plánu obce jako území současně zastavěné převážně objekty pro průmyslovou výrobu, obchod, služby nebo jako zastavitelné území vhodné převážně pro umísťování průmyslové výroby, obchodu, služeb. Za Podnikatelský park se považuje též území, na kterém lze umísťovat objekty pro průmyslovou výrobu, obchod a služby na základě pravomocného územního rozhodnutí. Podnikatelským parkem se rozumí dále též území určené na základě územně plánovací dokumentace nebo pravomocného územního rozhodnutí pro umístění Podnikatelského objektu. Podnikatelským parkem se rozumí též průmyslová zóna splňující definici Podnikatelského parku.

Pre-seed kapitál

kapitálový vklad, který umožňuje financování doplňující výzkum nutný pro uvedení výrobku na trh, popř. i výrobu prototypu, modelu apod. Samotná firma ještě není založena.

Produkční síť

Žádný finální produkt nevzniká v jedné firmě tzv. pod jednou střechou. Představuje-li finální produkt určitou přidanou hodnotu, je třeba si uvědomit, že tato přidaná hodnota byla vytvořena mnoha firmami na mnoha místech bez ohledu na hranice států. Produkční síť (někdy též hodnotový řetězec) je označení pro síť firem, jejichž přidaná hodnota je zahrnuta ve finálním produktu.

Průmyslová zóna

Rizikový kapitál (Venture Capital)

obecně zahrnuje všechny typy kapitálu, v Evropě se někdy ztotožňuje s rozvojovým kapitálem, který je zde nejčastěji využíván. Dle definice ČSÚ rizikový kapitál v užším pojetí zahrnuje investice soukromého kapitálu do fází založení a rozběhu firmy (seed and start up) a kapitálové investice do fáze expanze firmy (expansion) za dohodnutý podíl na základním jmění firmy (private equity). Rizikový kapitál v širším pojetí zahrnuje i další kapitálové investice – vlastnické přesuny (replacement), odkup firmy firemním managementem (buy-out), odkup externím managementem (buy-in).

-- Seed kapitál

kapitálový vklad, který umožní zahájit realizaci podnikatelského plánu (založit firmu), zaměřuje se na financování výzkumu a vývoje.

-- Start-up kapitál

financování společnosti ve stavu jejího založení (zpravidla do doby, než společnost uplatní svůj produkt na trhu).

Spin-off [firma]

firma, vzniká tím způsobem, že jeden či více zaměstnanců opouští organizaci (např. univerzitu, výzkumnou organizaci ad.) za účelem vytvoření nové, sekundární firmy, nicméně významným způsobem vycházející z prvků činnosti primární organizace, kterou opouští. Ta má většinou i dominantní vliv v nové firmě.

Technologické platformy

sdužení podniků, výzkumných a finančních institucí, národních orgánů veřejné správy, asociací uživatelů a spotřebitelů podílejících se na výzkumu, vývoji a inovacích ve strategicky významné technologické oblasti, a to nejen na národní ale často na celoevropské úrovni.

Transfer technologií

proces, který zprostředkuje pohyb výsledků vědy, výzkumu a vývoje a při kterém je technologie, znalost a/nebo informace vytvořená v jedné organizaci, v jedné oblasti, nebo pro jeden účel aplikována nebo využita v jiné organizaci, v jiné oblasti nebo pro jiný účel.

Vědeckotechnický park

tento termín je v ČR používán od roku 1990 souhrnně pro všechny druhy parků zahrnující tři hlavní tři typy: (i) vědecký park (centrum), (ii) technologický park (centrum), (iii) podnikatelské a inovační centrum. Jedná se o instituci využívající své know-how pro vytváření podmínek pro dynamický rozvoj inovačních firem, zajištění transferu technologií a výchovu k inovačnímu podnikání.

Výzkum

systematická tvůrčí práce rozšiřující poznání, včetně poznání člověka, kultury nebo společnosti, metodami umožňujícími potvrzení, doplnění či vyvrácení získaných poznatků, prováděná jako:

-- základní výzkum

experimentální nebo teoretické vědecké práce prováděné s cílem získat znalosti o základech či podstatě pozorovaných jevů a vysvětlení jejich příčin a možných dopadů při využití získaných poznatků

-- aplikovaný výzkum

experimentální nebo teoretické práce prováděné s cílem získání nových poznatků zaměřených na budoucí využití v praxi

Vývoj

systematické tvůrčí využití poznatků výzkumu nebo jiných námětů k produkci nových nebo zlepšených materiálů, výrobků nebo zařízení anebo k zavedení nových či zlepšených technologií, systémů a služeb, včetně pořízení a ověření prototypů, poloprovozních nebo předváděcích zařízení

Znalostní ekonomika

ekonomika, kde klíčovou konkurenční výhodou lidí, firem (ale i území) je schopnost vytvářet, získávat a zejména ekonomicky využívat nové znalosti.

Aktualizace Strategie

Strategie rozvoje konkurenceschopnosti Karlovarského kraje byla aktualizována v první polovině roku 2012. Aktualizace byla provedena na základě vyhodnocení aktivit, které byly realizovány z původní Strategie, na základě práce pracovní skupiny pro konkurenceschopnost Programu rozvoje Karlovarského kraje a s využitím průzkumů a analýz podnikatelského prostředí, které byly provedeny s cílem zjistit současné podmínky v kraji, názory podnikatelů a poptávku po různých formách podpory, které Strategie nabízela a bude nabízet v budoucnosti. Výsledkem aktualizace je předkládaný dokument Strategie. Pro usnadnění řízení a pro usnadnění realizace Strategie rozvoje konkurenceschopnosti se celá Strategie stává zároveň prioritní oblastí 1 Programu rozvoje kraje pod názvem Konkurenceschopnost.

Strategie rozvoje konkurenceschopnosti by se měla stát nejdůležitější součástí Programu rozvoje kraje, nejdůležitějším rozvojovým dokumentem, a to ze dvou důvodů:

- Jedním ze tří globálních cílů Programu rozvoje kraje je “růst ekonomické konkurenceschopnosti” a tato Strategie je hlavním nástrojem krajské samosprávy, jak k tomuto cíli přispět. Kraj v minulosti zájil či realizoval různé dílčí projekty Strategie, implementace Strategie se však rozbíhá pomalu.
- Karlovarský kraj je v posledních letech hospodářsky nejzaostalejším a nejpomaleji rostoucím krajem České republiky. V důsledku toho v kraji vzniká málo pracovních míst a ještě méně míst pro vzdělané a vysoce kvalifikované lidi, kteří pak z kraje odcházejí. Ke změně hospodářské situace by se měla snažit přispět také veřejná správa, protože samotné tržní síly povedou spíše k posilování těchto navzájem se podporujících procesů.

Kraj má nyní vytvořeny struktury pro realizaci veřejné intervence na podporu konkurenceschopnosti podniků v kraji a v předkládané Strategii má i nástroje, které by se měly realizovat. Vzhledem k hloubce problémů kraje, na které reaguje široce koncipovaná Strategie, je jedním z klíčových předpokladů úspěšné realizace účinná spolupráce různých subjektů v kraji při realizaci projektů.

Priority realizace Strategie

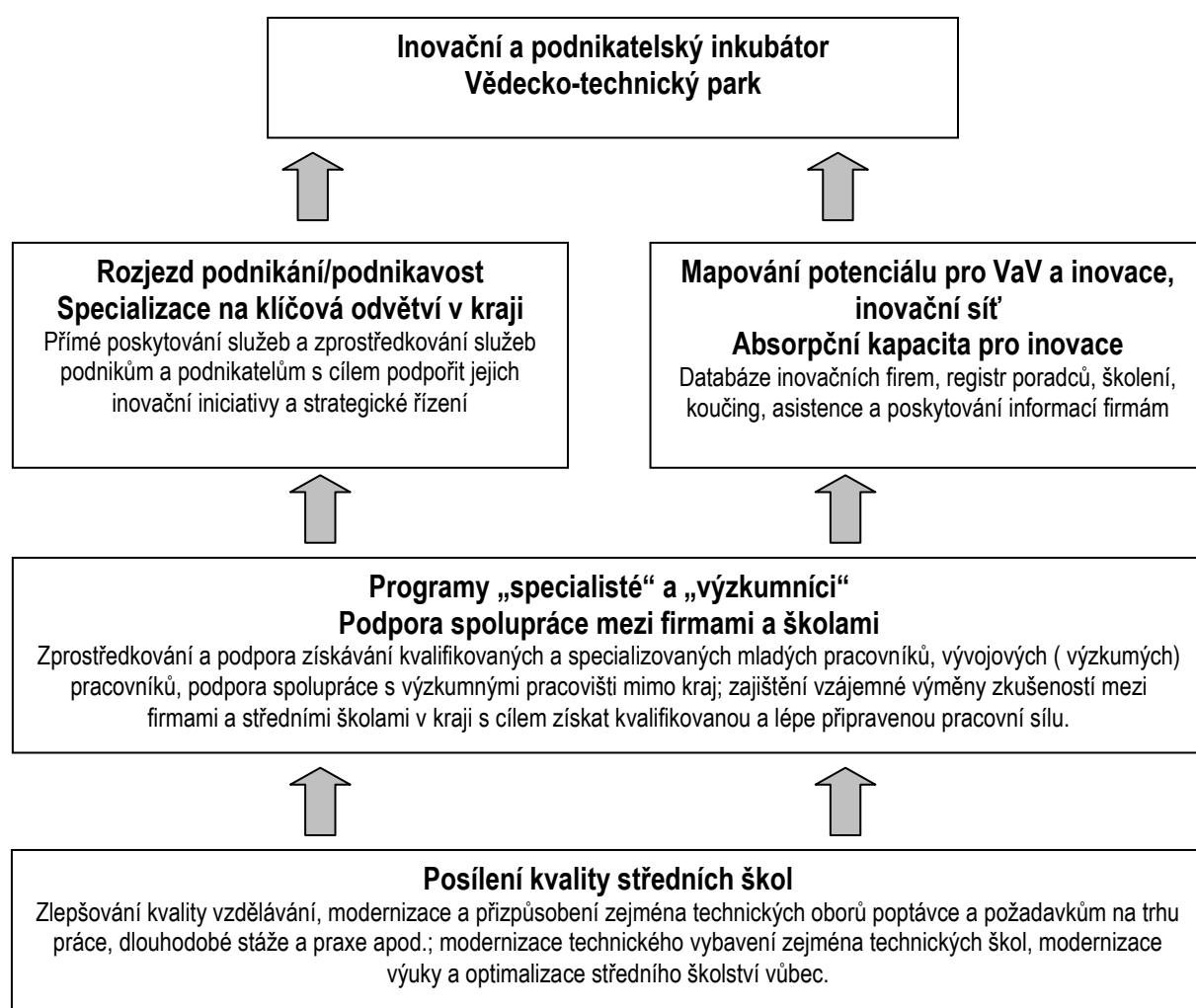
Nejdůležitější fází každé strategie je její realizace – ta je hlavním smyslem přípravy strategie. Nejsou-li projekty a aktivity strategie realizovány, znamená to, že úsilí, které bylo vynaloženo na její přípravu přichází vniveč. Realizace aktivit původní Strategie byla zahájena, kraj ustavil svoji organizaci – Krajskou agenturu pro rozvoj podnikání (KARP) – která představuje v ČR jedinečný příklad úsilí kraje podporovat rozvoj soukromé sféry v regionu. KARP, který od začátku své činnosti vyvíjí činnost s omezenými zdroji, uskutečnil či uskutečňuje celou řadu dílčích projektů, které se úspěšně vyvíjí nebo již přinesly dobré výsledky – např. I. ročník workshopu Karlovarský inovační svět, příprava projektu VTP/PI, soutěž Inovační vouchery, projekty na rozvoj lidských zdrojů zvyšující zapojení vysokoškoláků do firemní sféry v kraji a pod.

Na druhou stranu je zjevné, že realizace původní Strategie postupuje pomaleji, než byly původní úmysly a mnohé projekty, jejichž realizace byla plánována na současnou dobu, nebyly zahájeny.

Hlavním důvodem je to, že podpora ze strany vedení kraje byla v letech po schválení Strategie a jejího implementačního plánu v podobě projektových listů výrazně nižší, než původní plány předpokládaly (viz také projektové listy SRKKK z r. 2008). Zrychlení realizace Strategie je nezbytné pro dosažení významnějších výsledků v regionální ekonomice: k tomu je potřeba (i) jak výraznější shody a zaměření úsilí na realizaci v nejvyšších orgánech kraje, včetně zastupitelstva Karlovarského kraje, tak (ii) systematické a vyšší podpory KARP ze strany kraje jako zřizovatele, která je nezbytně vázána i na zajištění dlouhodobých a větších finančních zdrojů.

Dále je znázorněna logická provázanost navrhovaných intervencí a jsou zdůrazněny prioritní či nejdůležitější intervence, na které by měly navazovat a s nimiž by se měly koordinovat intervence ostatní. To umožní soustředit vždy omezené zdroje kraje a přispěje k efektivnější realizaci strategie.

Prioritní intervence a jejich návaznost ve Strategii rozvoje konkurenceschopnosti Karlovarského kraje

Nejdůležitější intervencí Strategie a z dlouhodobého pohledu projektem **s největším dopadem pro růst inovační výkonnosti kraje je výstavba Vědeckotechnického parku Karlovarského kraje (VTP) spojeného s podnikatelským inovačním inkubátorem (PI) – viz specifický cíl A.3.** K projektu VTP/PI se váží projekty další, které tuto infrastrukturní investici zhodnocují a dávají jí smysl. VTP/PI sám může mít jen malé dopady, nebude-li provázen nabídkou služeb, zařízení či možností spolupráce, které z něj udělají objekt výrazně odlišný od běžných podnikatelských objektů v kraji.

Podobně „měkké“ aktivity a projekty – podpora zahájení podnikání, pomoc rozvoji klíčových odvětví, podpora inovačních firem – zaměřené na poskytování služeb, poradenství, podporu spolupráce mezi podniky a VaV a další mohou fungovat samy o sobě, ale VTP/PI pro ně představuje multiplikační efekt, který dopad měkkých projektů zásadním způsobem zesílí.

Programy zprostředkování kvalifikovaných specialistů, vývojových a výzkumných pracovníků a obecněji podpora spolupráce mezi firmami a školami představují soubor aktivit, které stejně jako VTP/PI a další „měkké“ projekty budou mít přínos samy o sobě. Zároveň jsou významným podpůrným faktorem pro úspěch intervencí/projektů, které jsou v hierarchii důležitosti výše. Rovněž posílení kvality středních škol a zlepšení vzdělávání v technických oborech s cílem zlepšit kvalitu absolventů a jejich připravenost pro výkon povolání jsou aktivity, které vytvářejí důležité předpoklady pro dosažení úspěchů v ostatních projektech zaměřených na soukromý sektor, i když jako ostatní projekty mají význam i tehdy, budou-li realizovány izolovaně.

Lze shrnout, že navržená Strategie představuje systém, jehož jádro je popsáno výše, ale vcelku celá Strategie představuje několik skupin navzájem provázaných a podporujících se aktivit, které **teprve budou-li realizovány propojeně, v souvislostech a ve vzájemné návaznosti budou mít skutečně významné a viditelné dopady v regionální ekonomice**. Současné a připravované evropské programy strukturálních fondů představují pro Karlovarský kraj jedinečnou, neopakovatelnou příležitost podpořit zásadní změny v ekonomice kraje a pomoci zvýšit produktivitu, inovační výkonnost a konkurenceschopnost podniků v kraji.

Předpokladem nastartování pozitivních změn je rychlý rozvoj soukromých podnikatelských aktivit v kraji. Podnikatelé (ať už domácí nebo nově příchozí) mají potenciál vytvářet nová konkurenceschopná (tedy na veřejných transferech nezávislá) pracovní místa a prostřednictvím na inovacích založeného zvyšování své produktivity, investic a přidané hodnoty urychlit růst krajského HDP, tvorbu nových pracovních míst a zvýšení kvalifikační úrovně míst stávajících.

Častým názorem je, že nepříznivou hospodářskou situaci kraje lze změnit efektivně pouze z národní úrovně. Na jedné straně je pravda, že obecné podmínky rozvoje podnikání jsou dány na makroekonomické úrovni, legislativním rámcem a centrálními institucemi. Na druhé straně i za těchto podobných vnějších podmínek **dosahuje Karlovarský kraj horších (a zhoršujících se) výsledků než jiné kraje, a právě proto je zapotřebí naplánovat a systematicky zrealizovat účinná strategická opatření**. Podle moderních studií konkurenceschopnosti je funkční vnější makroprostředí pro podnikání sice nutnou, nikoli však postačující podmínkou pro rozvoj konkurenceschopných regionů. **Klíčové podmínky pro vznik** konkurenční výhody vznikají naopak na regionální/lokální úrovni a v bezprostředním okolí firem. A na tyto podmínky je zaměřena předkládaná Strategie.

Mezi klíčové faktory rozvoje podnikání (součást výše zmíněného okolí firem) patří zejména lidské zdroje a infrastruktura v nejširším slova smyslu. V éře nové ekonomiky je základní „tvrdá“ infrastruktura v podobě potrubí, drátů a asfaltu potřebnou součástí produkčních podmínek, ale opět sama o sobě nevede k ekonomickému rozvoji. Z hlediska podmínek dosažení dynamické konkurenční výhody na významu rostou zejména tzv. „měkké“ faktory. Mezi ty patří například charakter podnikatelského prostředí, vstřícnost institucí v kraji k podnikatelům (business-friendly region), zdravá a intenzivní hospodářská soutěž (competitive rivalry), podnikavost (entrepreneurship) a inovační kultura, spolupráce, kvalita a flexibilita lidských zdrojů, síť pro-aktivních vzdělávacích, poradenských a podpůrných institucí, apod..

Předložená strategie není komplexním dokumentem, který by si kladl za cíl vyřešit vše. Strategie je výběrem intervencí, který staví na principu koncentrace úsilí a zdrojů na omezený okruh problémů. Vybrána jsou ta témata, cíle a opatření, která mají největší potenciál vést k potřebným dopadům v regionální ekonomice.

Jak zajistit realizaci?

Je nutné i nadále finančně a organizačně podporovat Karlovarskou agenturu rozvoje podnikání (KARP), která se zaměřuje výhradně na podporu zvyšování konkurenceschopnosti firem v kraji, je hlavním nositelem realizace této strategie a koordinátorem aktivit v oblasti rozvoje podnikání v kraji. KARP je podpůrnou organizací veřejné správy (zejména Karlovarského kraje, který je jejím zřizovatelem), která má zajistit postupnou realizaci této Strategie, jelikož řadu aktivit lze jen velmi obtížně realizovat z pozice jakéhokoliv „úřadu“. Mnohé projekty SRKKK zcela závisí na dobrých vztazích s podniky, na přímé, rychlé komunikaci s podnikateli, na nabídce důvěryhodných služeb podnikatelům. To je pro každý, i kvalitní a efektivní, úřad obtížný úkol, a proto se ve vyspělých zemích zřizují výkonné organizace, jejichž posláním je zlepšovat podmínky pro podnikání a usnadňovat podnikatelské sféře její růst a rozvoj. Právě KARP, instituce s celokrajskou působností a přímou podporou krajské správy, je garantem toho, že při realizaci Strategie a jednotlivých opatření budou zohledněny jak potřeby podnikatelů, tak zájmy kraje jako celku. KARP tedy realizuje aktivity, projekty a nástroje, které podporují obecně rozvoj podnikání na území kraje, ale pro samotné podniky by jejich realizace byla obtížná nebo příliš riziková. Proto je KARP organizací zřízenou veřejnou správou.

Svémi aktivitami KARP tedy doplňuje krajské zastoupení CzechInvestu, strukturu hospodářské komory a podporuje rozvojové snahy měst a kraje. Hlavními příjemci služeb agentury budou i nadále ovšem podnikatelé (i potenciální), kteří jsou hlavním nositelem ekonomického rozvoje kraje. Služby KARP by měly být poskytovány podnikatelům v co nejrozsáhlejší míře, co nejširšímu okruhu podnikatelů a za podmínek, které budou pro podnikatele výhodné.

Podpora růstu konkurenceschopnosti soukromých podniků ze strany veřejné sféry je vždy založena na nějaké formě vydávání veřejných prostředků ve prospěch soukromých podniků. Nemělo by se však jednat o dotace jednotlivým firmám, ale o nabídku služeb, které mohou využít všichni podnikatelé, o podporu aktivit, které jsou příliš rizikové a které by firmy jinak obtížně realizovaly (některé zásadnější inovační aktivity) nebo o zprostředkující aktivity veřejného sektoru v oblastech, které stojí částečně mimo volný trh (např. veřejné výzkumné a vývojové aktivity, vzdělávání) a které proto z různých důvodů nefungují způsobem, který by byl pro firmy optimální. **Podpora konkurenceschopnosti je vždy založena na veřejných výdajích a bez nich je přinejmenším obtížná, ale její podmínkou není vytvářet nerovné podmínky na trhu, nýbrž má působit proti selhání trhu.**

Co to přinese?

V dlouhodobém horizontu musí být smyslem činnosti agentury KARP urychlení konverze ekonomiky kraje od tradičních oborů a systémů fungování podniků k oborům novým, globálně konkurenceschopným fungujícím na principech inovačního podnikání. Tento cíl nevylučuje žádné obory ekonomických činností ani velikosti firem, neboť místo pro inovace je v každém oboru podnikání a velikosti firmy přičemž prokazatelně vedou ke zvýšení produktivity a počtu pracovních míst (tzv. inovační paradox).

Struktura Strategie

Navržená strategie je zaměřena na řízení rozvoje konkurenceschopnosti ekonomiky Karlovarského kraje v několika rovinách. Za prvé je to *globální úroveň*, která se zabývá vztahem konkurenceschopnosti a ekonomického růstu, který závisí na produktivitě firem v soukromém sektoru, míře participace pracovní síly v ekonomice, ale také na kvalitě pracovních sil. Tyto složky se vzájemně ovlivňují, neboť kvalitnější pracovní síla zvyšuje produktivitu firem, ta podněcuje růst a vytváří potřebu tvorby nových pracovních míst. Součástí globální úrovně strategie je tzv. *Poslání strategie* (Mission statement), které velmi stručně vymezuje účel dokumentu a odpovídá na otázku „Proč máme strategii rozvoje konkurenceschopnosti?“, pak je to *Strategická vize*, která popisuje v obecné poloze cílový stav – tj. jak by mělo být možné charakterizovat kraj v oblasti hospodářské konkurenceschopnosti po realizaci strategie (2020) neboli „Čeho má být realizací strategie dosaženo?“. *Globální cíl* strategie je přemostěním do strategické úrovně, neboť shrnuje podstatné prvky realizace a v obecnější poloze odpovídá na otázku „Jaké hlavní cíle povedou k dosažení této strategické vize?“

Strategická úroveň dekomponuje na dílčí části zadání z úrovně globální. Představuje *výběr* oblastí, na které bude třeba koncentrovat úsilí a zdroje, aby bylo možné dosáhnout změn vedoucích ke splnění globálního cíle a dosažení strategické vize. Na *výběru* opatření v těchto oblastech bude stát realizace strategie (odtud *pilíře* strategie). V této a dalších částech se může zdát, že strategie je tzv. *nekompletní*, řada možných opatření a jejich kategorií zde chybí. Účelem strategického plánování ovšem není popsat metody řešení všech myslitelných problémů, ale vybrat ty, které jsou primární, a které mají největší šanci na úspěch.

V této úrovni navrhujeme tři pilíře, které je nutné kvůli vnitřní logice strategie (provázaná opatření) a dosažení žádoucích synergických efektů řešit společně (mezi pilíři neexistuje žádná hierarchie důležitosti, jsou označeny A, B a C kvůli snazší identifikaci jednotlivých prvků strategie v dokumentu):

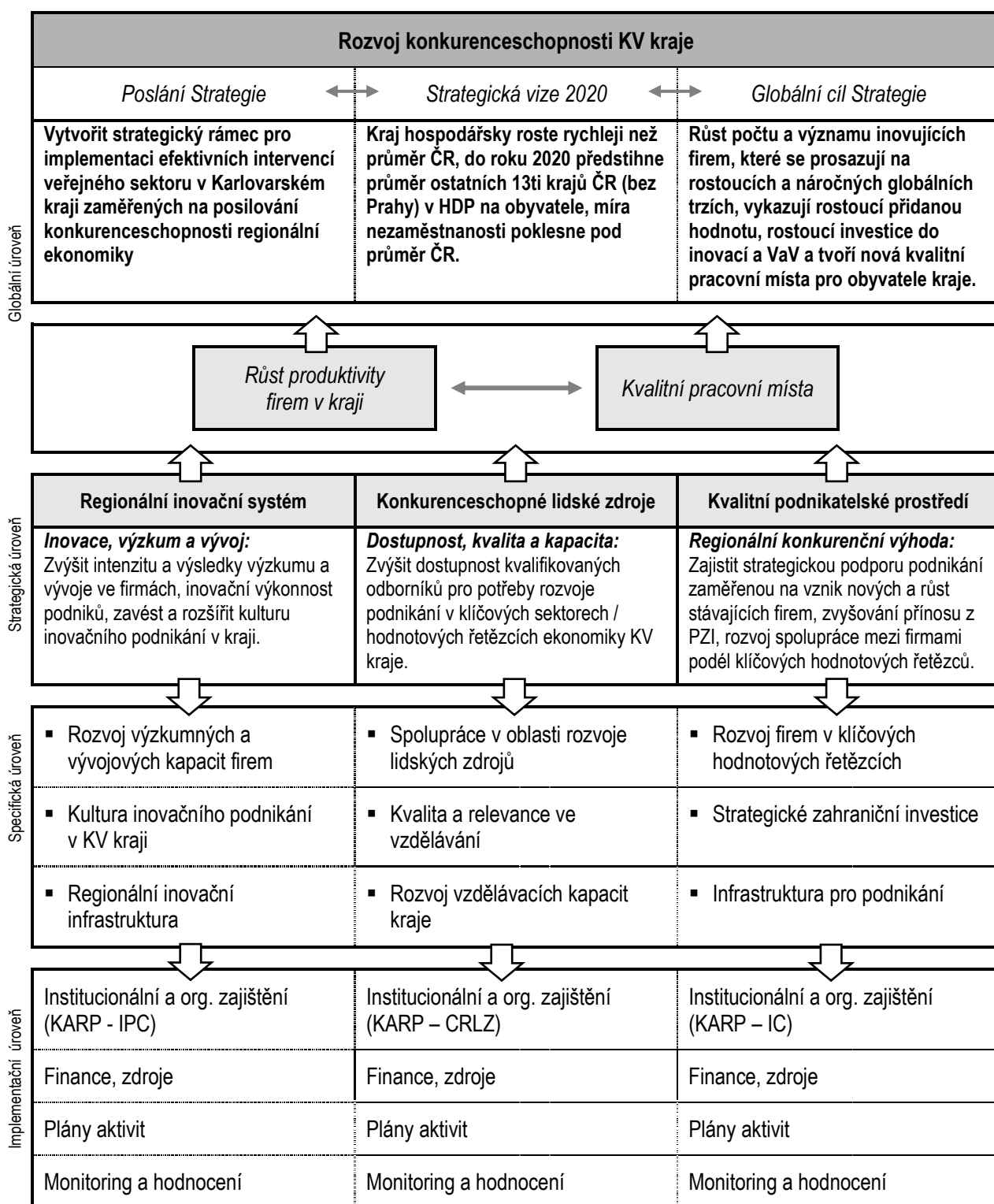
- A. Regionální inovační systém,
- B. Lidské zdroje a vzdělávání pro konkurenceschopnost a
- C. Podnikatelské prostředí.

Výběr uvedených tří pilířů strategie vyplývá z jednání pracovních skupin nad výstupy analytických prací zpracovatele, které předcházely návrhu této strategie. Hlavní výsledky a závěry analytických prací jsou shrnuty v Problémové analýze inovace a konkurenceschopnosti v Karlovarském kraji a v analýze největších firem v Karlovarském kraji, které jsou přílohou této Strategie. Podrobné analýzy krajské ekonomiky jsou dále obsaženy v Analýze rozvojových charakteristik a potenciálu Karlovarského kraje, která byla zpracována ve druhé polovině roku 2012.

Každý z pilířů má svůj *strategický cíl* a několik *specifických cílů*. Specifické cíle jsou naplňovány jedním nebo několika *opatřeními*, která navzájem spolupůsobí.

Operační a implementační úroveň není součástí strategie. Budou se jí věnovat samostatné implementační plány (tzv. Akční plán SRKKK) jednotlivých pilířů, která budou obsahovat naprogramované aktivity, jejich vstupy, výstupy a očekávané dopady, včetně institucionálního zajištění a identifikace finančních zdrojů.

Struktura Strategie rozvoje konkurenceschopnosti Karlovarského kraje

Návrhová část Strategie

Poslání Strategie rozvoje konkurenceschopnosti KV kraje

Vytvořit strategický rámec pro implementaci efektivních intervencí veřejného sektoru v Karlovarském kraji zaměřených na posilování konkurenceschopnosti regionální ekonomiky.

Strategická vize rozvoje konkurenceschopnosti KV kraje (2020)²

Karlovarský kraj dosahuje nadprůměrného hospodářského růstu mezi kraji ČR, čímž se přibližuje v základních ekonomických výkonnostních parametrech průměrné úrovni hospodářské výkonnosti ČR.

Vyšší hospodářský růst je postaven na strategických veřejných i soukromých investicích do rozvoje lidských zdrojů a inovačních aktivit, což vede k dynamickému rozvoji firem (od nově vzniklých, malých a středních až po klíčové firmy kraje) v rozhodujících hodnotových řetězcích ekonomiky kraje. Mění se struktura přímých zahraničních investic – roste jejich přidaná hodnota, zvyšuje se míra ukotvení jejich aktivit v kraji.

Zvyšující se konkurenceschopnost firem působících v kraji generuje rostoucí počet nových kvalitních pracovních míst. Pro tato pracovní místa připravuje vzdělávací systém kraje kvalifikované odborníky, a to na základě funkční spolupráce (vzdělávacích institucí) s podniky a investic do kvality a kapacity celoživotní vzdělávací infrastruktury v kraji.

Systém podpůrné specializované infrastruktury a aktivity veřejných institucí působících v kraji spoluvytváří kvalitní podnikatelské prostředí, které podněcuje vznik a rozvoj firem, tvorbu a zavádění inovací, růst jejich produktivity a konkurenceschopnosti.

Globální cíl Strategie rozvoje konkurenceschopnosti KV kraje

Zajistit trvalý růst produktivity regionální ekonomiky založený na zvyšujícím se počtu a významu inovujících firem, které se prosazují na rostoucích a náročných globálních trzích, vykazují rostoucí přidanou hodnotu, rostoucí investice do inovací a VaV a tvoří nová kvalitní pracovní místa pro obyvatele kraje.

Indikátory dopadů realizace Strategie rozvoje konkurenceschopnosti KV kraje

	2010 (11)	2015	2017	2020
Strategická vize a globální cíl strategie				
HDP na obyvatele (rel. bez Prahy, ČR=100)	72,3			
Míra registrované nezaměstnanosti	11,39			
Průměrný čistý roční peněžní příjem na 1 člena domácnosti (podíl v % na ČR)	92,02			

² Strategická vize je zde formulována v přítomném čase, jako popis situace kraje v době, kdy jí je již dosaženo – tedy v roce 2020. Jde pouze o formální odklon od běžných formulací, její význam je ovšem psychologický. Dokumentuje, že v zahájení intervencí existuje všeobecný konsensus o tom, že této vize bude prostřednictvím uskutečnění navržených opatření dosaženo.

Pilíř A. Regionální inovační systém

Základem dosažení a dlouhodobého udržení hospodářské konkurenceschopnosti firem je kontinuální zvyšování produktivity. Dlouhodobě úspěšné firmy dosahují trvalého růstu produktivity zejména prostřednictvím intenzivního zavádění inovací. Inovacemi se rozumí jak:

- (i) vývoj nových (zlepšování stávajících) výrobků a služeb, čímž si firma vytváří nové trhy (zvyšuje tržní podíl) a zvyšuje odbyt, tak
- (ii) nalézání a zavádění nových výrobních technologií (včetně nových forem organizace výrobních procesů), čímž firma zvyšuje efektivitu produkce a získává tak možnost nabízet cenově atraktivnější produkt při stejné nebo vyšší kvalitě než konkurence.

Inovace jsou úzce spjaté s výzkumnými a vývojovými aktivitami firem i veřejných institucí. Jelikož představují de-facto praktickou aplikaci konkrétních výsledků výzkumu a vývoje (dále jen VaV), existuje přímá souvislost mezi intenzitou VaV aktivit v daném regionu a inovační aktivitou místních firem.

Analýza hospodářství Karlovarského kraje naznačuje, že hospodářské zaostávání Karlovarského kraje je provázeno zcela minimální inovační aktivitou místních firem. Ta je mimo jiné odrazem absence (až na výjimečné případy) výzkumných a vývojových aktivit v kraji. Ačkoliv v kraji schází významnější veřejná výzkumná instituce, nejzávažnějším problémem je zcela minimální rozsah VaV aktivit v podnikovém sektoru (např. počet výzkumných pracovníků je 20x nižší než je průměr České republiky). Pokud bude tato situace přetrvávat a nedojde k intenzivnímu rozvoji inovačně zaměřeného konkurenceschopného podnikání, lze očekávat další prohloubení ekonomického zaostávání Karlovarského kraje.

Cílem prvního pilíře strategie je proto zásadní posílení inovační kapacity hospodářství v Karlovarském kraji, což zvýší konkurenceschopnost firem působících v kraji na náročných a rychle se měnících zahraničních trzích. Posílení inovační kapacity hospodářství kraje bude dosaženo zejména prostřednictvím: (i) rozšíření pro-aktivní „kultury“ inovačního podnikání v kraji, čímž dojde ke zvýšení počtu firem, které konkurují prostřednictvím kontinuálních inovací svých produktů, (ii) vytváření podmínek pro rozvoj výzkumných a vývojových kapacit místních firem, jakožto základu inovačních aktivit v KV kraji, (iii) rozvoje regionální inovační infrastruktury vytvářející fyzické a institucionální podmínky pro realizaci prvních dvou bodů.

První pilíř je tedy zaměřen na rozvoj institucionálních (inovační kultura, podpůrné organizace ad.) a fyzických podmínek (VaV kapacity firem) pro inovační podnikání. Zásadní podmínkou reálného využití takto vytvořených podmínek je dostupnost adekvátně kvalifikovaných a motivovaných lidských zdrojů pro inovačně orientované firmy. Aktivity prvního pilíře jsou proto úzce provázány s aktivitami druhého pilíře strategie, jehož prostřednictvím bude dostupnost potřebných lidských zdrojů zajištěna.

Strategický cíl A: Inovace, výzkum a vývoj ve firmách v kraji

Zvýšit intenzitu a výsledky výzkumu a vývoje ve firmách a jejich uplatnění na trhu, zvýšit inovační výkonnost podniků, zavést a rozšířit kulturu inovačního podnikání v kraji.

Indikátory výsledků realizace - Pilíř A Regionální inovační systém

Indikátor	2012	2015	2017	2020
Počet výzkumníků (FTE) v podnik. sektoru	56 (2010)			
Počet (manažerů) firem s inovačním potenciálem, které získaly certifikaci o absolvování programu/školení/koučingu k zavádění inovací, zvyšování produktivity a konkurenceschopnosti na základě aktivit KARP	0			
Vytvoření a spravování webové databáze inovačních firem a cílených služeb a produktů pro tyto firmy	0			
Počet účastníků odborných přednášek/seminářů pro manažery a majitele firem na téma Inovace, VaV ve firmách (spolu)pořádaných KARP	0			
Počet inovačních/technologických firem (splňující určitá daná kritéria) usídlených v inovačních inkubátorech v kraji	0			
Počet usídlených technologických/inovačních firem ve vědecko-technickém parku Karlovy Vary	0			
Počet realizovaných spoluprací mezi firmami a VŠ či VaV institucemi v rámci služeb VTP v Karlových Varech	0			

Specifický cíl A.1: Rozvoj výzkumných a vývojových kapacit firem

Zvýšit v kraji počet (i podíl) inovujících firem, které se cíleně zabývají výzkumem a vývojem, vykazují nadprůměrný růst produktivity, tvoří nová kvalitní pracovní místa a přispívají k ekonomickému růstu kraje.

Opatření A.1.1 Mapování regionálního potenciálu VaV a inovací

Cílem opatření je neustále **vyhledávat firmy (a jednotlivce) s inovačním potenciálem, které svým rozvojem mohou významně přispět k růstu HDP v kraji** a tvorbě nových kvalitních pracovních míst, a které budou dále diverzifikovat regionální ekonomiku. Součástí realizace opatření je vytvoření databáze inovačních firem v kraji (částečně již realizováno), program návštěv a udržování kontaktů s těmito firmami, mapování jejich potřeb, potenciálu inovací, VaV a spolupráce, poskytování individualizované asistence. Součástí mapování i databáze bude také oddíl věnující se organizacím a iniciativám nabízejícím podporu rozvoji inovačního podnikání v kraji – registr poradců a služeb pro inovační podnikání.

Realizace: Karlovarská agentura rozvoje podnikání – Inovační poradenské centrum (KARP – IPC)

Opatření A.1.2 Absorpční kapacita firem v kraji pro financování inovací

Cílem opatření je zvýšit celkovou absorpční kapacitu firem v kraji pro smysluplné využití vnější podpory k zavádění inovací, zvyšování produktivity, konkurenceschopnosti a genezi nových kvalitních pracovních míst. Opatření bude realizováno prostřednictvím programu školení, koučingu a cílené asistence „na míru“ (např. dle velikosti a fáze rozvoje, dle oboru / typu podnikání, dle dostupných vnějších zdrojů / programu apod.) pro skupiny firem identifikované v rámci opatření A.1.1.

Absolvování programu bude stvrzeno certifikací podniku (o absolvování) a jeho projektu (předběžné posouzení). Smyslem opatření není vytvořit závislost firem v kraji na vnějším financování, ale urychlit

životaschopné rozvojové a inovační podnikatelské záměry, které by se bez vnějších prostředků realizovaly pomaleji nebo vůbec. Naopak pomoc podnikům při rozhodování o zapojení vhodného typu cizích zdrojů bude součástí programu. Firmy v jiných krajích umí získat informace a produktivně využít vnější podporu pro své podnikání lépe než firmy v Karlovarském kraji (viz zpracované analýzy) a úkolem tohoto opatření je tuto situaci systematicky změnit.

Realizace: KARP – IPC ve spolupráci s CzechInvestem

Specifický cíl A.2: Kultura inovačního podnikání

Zvýšit povědomí o potřebě inovací, výzkumu a vývoje pro urychlení růstu místních firem a zastavení zaostávání regionální ekonomiky, vytvořit v kraji prostředí podporující inovační podnikání.

Opatření A.2.1 Regionální inovační síť

Cílem opatření je podpořit vznik sítě inovačních firem a dalších subjektů podporujících inovace v Karlovarském kraji. V návaznosti na opatření A.1.1 vytvořit a spravovat webovou databázi inovačních firem v kraji a databázi služeb a produktů pro inovující firmy. Součástí webu bude i otevřeně přístupný zdroj textů, případů a praktických návodů jak snadno zavádět inovace - „co mi to přinese?“. Web bude propojen s regionálním periodikem o inovacích, trhu práce VaV specialistů, včetně propagace úspěšných případů ad. Dále pak ve vazbě na A.1.1 poskytnout informace a asistenci při zapojování firem z Karlovarského kraje do technologických platforem ČR a Evropy – zapojení karlovarské regionální inovační sítě do národních a nadnárodních inovačních sítí.

Realizace: KARP – IPC, Karlovarský kraj

Opatření A.2.2 Karlovarský inovační svět

Vytvořit dlouhodobou iniciativu/kampaň, včetně značky (např. Karlovarský inovační svět), která se stane prezentačním rozhraním pro komunikaci s veřejností o souboru opatření týkajících se inovačního podnikání a posilování konkurenceschopnosti v Karlovarském kraji. Součástí bude publicita - regionální periodikum (včetně e-verze) o inovacích, technologickém transferu apod., dále pak série odborných přednášek/seminářů pro manažery a majitele firem na téma „Inovace, VaV ve firmách“ – příklady odjinud, dle oborů, geograficky, dále specializovaná školení v „inovačním podnikání“ pro (i) zaměstnance VaV oddělení firem, (ii) začínající/existující podnikatele. Součástí bude i každoroční soutěž „Inovační firma roku“ (sekce dle oborů, dle typu inovace – výrobová, procesní, technologická firma roku, „nápad roku“, apod.). Dále sem patří také příspěvky na inovační projekty místních firem v podobě tzv. „Inovačních voucherů“ (již v realizaci) a zprostředkování přístupu do vzdělávacího programu „Inovační akademie“. Součástí tohoto opatření je rovněž vytvoření zvláštního fondu na financování inovačních projektů – Regionálního fondu podpory inovačního podnikání (RFPIP) a krajské Rady pro vědu, výzkum a inovace (RVVI).

Smyslem opatření je rozšířit povědomí o potřebě inovací, výzkumu a vývoje pro růst firem, motivovat zejména podnikatele, živnostníky a budoucí majitele firem k zavádění inovací, „Karlovarský inovační svět“ je také dlouhodobou kampaní na podporu změny image kraje od tradičních odvětví a postupů k inovacím a znalostní ekonomice.

Realizace: KARP – IPC, Karlovarský kraj

Specifický cíl A.3: Regionální inovační infrastruktura

Vybudovat v kraji systém regionální infrastruktury (fyzické podmínky a související služby) podporující vznik a rozvoj nových inovačních firem, a zavádění inovací a realizaci výzkumu a vývoje v existujících firmách.

Opatření A.3.1 Inovační/podnikatelský inkubátor

Ve spolupráci s městy vytipovat umístění a zaměření, vyhodnotit realizovatelnost, navrhnout model provozu a následně založit a provozovat specializovaný(-é) „inkubátor(y)“ pro nové firmy, které mají

ambici vytvářet/rozvíjet svůj (high-tech) produkt prostřednictvím VaV, ale nemají infrastrukturu a potřebují související služby.

Inovační inkubátory jako místa poskytující firmám lepší podmínky – zejména nabídkou lepších nebo jiných služeb – než je tomu v komerční podnikatelské infrastruktuře mohou být zakládány a provozovány městy, soukromými organizacemi i krajem nebo jím zřízenými organizacemi. Klíčovou podmínkou je ovšem právě kvalita služeb, které zajišťuje zřizovatel nebo provozovatel inkubátoru a jejichž smyslem je usnadnit podnikatelům rozjezd a zvýšit šanci na růst jejich firmy – inovační inkubátor jako čistě komerční/nájemní projekt bez přidané hodnoty není obsahem tohoto opatření.

V případě inkubátoru, jehož realizaci v rámci VTP připravuje Karlovarský kraj, bude výhodné pověřit KARP jeho řízením, případně kancelář KARP v něm nebo v těsné blízkosti (viz A.3.2 VTP) i umístit (nebo alespoň IPC). Aktivita vyvíjené inkubátorem budou důležitou součástí kampaně Karlovarský inovační svět. Aktivita inovačního inkubátoru a podnikatelského inkubátoru, i další obdobné infrastruktury by měly být koordinovány také s hospodářskou komorou, která by měla rozvíjet služby, poskytované v této infrastruktuře. Je vhodné, aby jednotlivé inovační/podnikatelské inkubátory v Karlovarském kraji rozvíjely vzájemnou spolupráci pro lepší koordinaci svých aktivit.

Realizace: KARP – IPC ve spolupráci s městy a poskytovateli specializovaných služeb (vč. provozovatelů obdobných zařízení)

Opatření A.3.2 Vědeckotechnický park Karlovarského kraje (VTP)

Na základě zpracované studie proveditelnosti a schválené žádosti o poskytnutí dotace z vhodného dotačního programu (OPPI – Program Prosperita) založit a vybudovat v Karlovarském kraji vědeckotechnický park, který bude prostředím pro rozvoj technologicky vyspělých firem, místem pro další fázi růstu inovačních firem vycházejících z inkubátoru, prostorem pro lokalizaci vyspělých aktivit zahraničních investorů (např. výzkumná oddělení), případně poskytujícím transfer vyspělých technologií a znalostí. Vědeckotechnický park Karlovarského kraje (VTP), jehož realizaci připravuje Karlovarský kraj, bude zřízen na základě analýzy poptávky a společně s projektem inkubátoru (jako jeden společný komplex budov), jeho řízením a provozem může být pověřena například KARP. Je vhodné podporovat umístění pobočky VaV instituce či výzkumného oddělení VŠ do VTP.

Realizace: Karlovarský kraj, KARP - IPC

Implikace pro institucionální zajištění realizace pilíře A:

- 1. Zodpovědnost KARP za Inovační a poradenské centrum a jím poskytované služby – nejméně 2 odborní pracovníci do konce roku 2015, 4 pracovníci do konce roku 2020.***
- 2. Závazek dlouhodobého financování provozu KARP i jeho kapitoly Regionální inovační systém (nejméně do roku 2020)***

Regionální finanční nástroj podpory inovačního podnikání:

Regionální fond podpory inovačního podnikání (RFPIP bude administrován agenturou KARP - IPC, systém výběru podpořených firem bude propojen mj. s inovačním inkubátorem/y a VTP.

Využití návratných zdrojů financování (úvěrů apod.) musí vycházet z aktuální finanční situace kraje.

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

III.

STRATEGIE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČR 2014–2020

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

duben 2013

1 ÚVOD	4
1.1 Význam a kontext strategie	4
1.2 Rozvojový rámec	5
2 ANALYTICKÁ ČÁST	7
2.1 Česká republika v evropském kontextu	7
2.2 Zhodnocení vývojových tendencí faktorů regionálního rozvoje	9
2.2.1 Faktory regionální konkurenceschopnosti	9
2.2.2 Územní soudržnost	26
2.2.3 Enviromentální udržitelnost	39
2.2.4 Regionální disparity v environmentální udržitelnosti	43
2.2.5 Veřejná správa	44
2.2.6 Vyhodnocení systému podpory regionálního rozvoje a plnění cílů SRR 2007- 2013	46
2.2.7 Struktura podpory podle operačních programů realizovaných v období 2007 - 2013	47
2.2.8 Hodnocení příspěvků národních programů za roky 2007 - 2011	50
2.2.9 Hodnocení příspěvků krajských programů	51
2.2.10 Regionální dopady programové podpory za léta 1999 -2011	51
2.2.11 Plnění cílů Strategie regionálního rozvoje ČR a závěry	52
2.3 Typologie regionů	54
2.3.1 Vymezení státem podporovaných regionů	58
2.4 Analytické závěry	63
2.4.1 Hlavní faktory regionálního rozvoje	63
2.4.2 Analytické závěry z hlediska priorit regionální politiky	68
2.5 SWOT analýza	73
3 NÁVRHOVÁ ČÁST	78
3.1 Dlouhodobá vize regionálního rozvoje ČR	78
3.2 Cíle a priority regionální politiky ČR na období 2014–2020	78
3.2.1 Výchozí podmínky regionální politiky ČR na období 2014–2020	78
3.2.2 Cíle regionální politiky ČR na období 2014–2020	80
3.2.3 Typologie regionů pro účely programové podpory	81
3.2.4 Prioritní oblasti a priority regionální politiky ČR na období 2014–2020	82
3.3 Specifikace priorit regionální politiky ČR na období 2014–2020	86
3.4 Vazby priorit	97
3.4.1 Vazby na regionální politiku EU	97
3.4.2 Vazby na sektorové politiky ČR	101
4 IMPLEMENTAČNÍ ČÁST	102
4.1 Implementační systém podpory regionálního rozvoje	102
4.1.1 Vzájemné vazby a souvislosti regionální politiky a politiky hospodářské, sociální a územní soudržnosti	103
4.1.2 Návrh programů financovaných z fondů Společného strategického rámce	104
4.1.3 Územní dimenze	109
4.1.4 Návrh národních programů	112

4.1.5	Zaměření podpory ve státem podporovaných regionech	113
4.2	Institucionální zabezpečení	115
4.3	Struktura realizace SRR	119
4.4	Nástroje a mechanismy podpory realizace SRR	127
4.5	Systém monitoringu a vyhodnocování plnění SRR	131
4.5.1	Systém monitoringu a řízení SRR	131
4.5.2	Indikátory	133
4.6	Úkoly k zabezpečení realizace SRR	135
5	SLOVNÍK POJMŮ	136
6	PŘÍLOHY	140
	Státem podporované regiony	140
	Průmět navržených opatření strategie do typologie území z hlediska místní úrovně	142
7	SEZNAM ZKRATEK	149

1 ÚVOD

1.1 Význam a kontext strategie

Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020 (dále také SRR) je základním koncepčním dokumentem v oblasti regionálního rozvoje. Dle zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje formuluje přístup státu k podpoře regionálního rozvoje, poskytuje potřebná východiska a stanovuje rozvojové cíle a zásady pro vypracování regionálních programů rozvoje. **SRR je nástrojem realizace regionální politiky a koordinace působení ostatních veřejných politik na regionální rozvoj. SRR propojuje odvětvová hlediska (témata a priority) s územními aspekty.**

Z časového hlediska jde o **střednědobý dokument**, jenž obsahuje dlouhodobý pohled na regionální rozvoj ČR (dlouhodobá vize) i krátkodobé realizační kroky.

Regionální politika ČR a podpora regionálního rozvoje prochází kontinuálním vývojem odrážejícím jak širší procesy v EU, tak posuny v pojetí národních veřejných politik. Dokument SRR se vyvíjí po obsahové i procesní stránce. SRR staví na předchozí Strategii regionálního rozvoje ČR 2007 – 2013 – vychází z obdobných principů na národní a evropské úrovni.

V SRR je kladen důraz na koordinační roli regionální politiky, zohlednění nových faktorů působících na regionální rozvoj (demografické změny, územní soudržnost, energetika, integrované přístupy, dostupnost služeb apod.), využití širšího spektra rozvojových nástrojů a zapojení všech relevantních aktérů regionálního rozvoje.

Věcný obsah SRR vychází z funkcí regionální politiky (*růstová* – podpora využití potenciálu jednotlivých území, *disparitní* – řešení dlouhodobé regionální nerovnováhy, *preventivní* – předcházení rizikům budoucího vývoje) a je podřízen potřebám návrhové části. **V SRR jsou posíleny implementační mechanismy.** Kategorizace klíčových aktérů na jednotlivých prostorových úrovních, specifikace vazeb mezi aktéry a stanovení jejich rolí při naplňování SRR podpoří reálné efekty. Systém monitoringu a průběžného vyhodnocování plnění umožní reagovat na změny situace.

Klíčovým východiskem pro koncipování SRR je pojetí regionální politiky a regionálního rozvoje. **Regionální politika** představuje soubor intervencí, které ovlivňují rozložení ekonomických aktivit v území, k rozvoji infrastruktury a ke snížení nerovnováhy v sociálním rozvoji. **Důležitá je vzájemná vazba** s dalšími podpůrnými státními politikami, například se sociální politikou a s průmyslovou politikou. Dochází také k zohledňování regionální dimenze v rámci sektorových politik. V rámci **regionální politiky EU** jde o koordinaci národních regionálních politik, a o vlastní realizaci politiky hospodářské, sociální a územní soudržnosti formou finanční podpory rozvojových aktivit jednotlivých regionů.

Pro vyvážený rozvoj regionů je důležité, aby byla zachována rovnováha mezi sociálním, ekonomickým a environmentálním pilířem. Koncept, který se zabývá sladěním těchto tří pilířů, je označován jako **udržitelný rozvoj**.

Strategie slouží jako důležité východisko při přípravě programového období 2014–2020, proto je posílena reflexe relevantních vazeb s dokumenty Evropské unie. Stěžejní je **Evropa 2020 Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění**. Strategie Evropa 2020 se zaměřuje na tři hlavní priority: **Inteligentní růst:** rozvíjet ekonomiku založenou na znalostech a inovacích; **Růst podporující začlenění:** podporovat ekonomiku s vysokou zaměstnaností, jež se bude vyznačovat sociální a územní soudržností, **Udržitelný růst:** podporovat konkurenceschopnější a ekologičtější ekonomiku méně náročnou na zdroje. Tři hlavní části hodnocení vývojových tendencí a disparit volně korespondují s těmito oblastmi, byť je pojímají jiným způsobem. Situace v oblasti plnění pěti hlavních cílů strategie Evropa 2020 je zhodnocena na příslušných místech analýz.

SRR je mnohem více zaměřena oproti letům minulým na řešení specifík funkčních území, které vyžadují provázané intervence zohledňující komplexnost problémů, se kterými se daná území musí potýkat. V souladu s Územní agendou Evropa 2020 se jedná i o promítnutí tzv. **place-based approach** (přístup založený na identifikaci a uspokojování místních potřeb). Specifika sídelní struktury České republiky však neumožňují využití jednoduchých vzorců; kromě socioekonomických faktorů hraje důležitou roli i propojenost jednotlivých municipalit mezi sebou i vzdálenosti k větší centrální, geografické podmínky a další faktory.

Objem veřejných investic do území zvláště v období hospodářské deprese nebo stagnace významně klesá a ani střednědobý rozpočtový výhled nepředpokládá zásadní zvrat. I z tohoto důvodu je nutné neustále zkvalitňovat strategické plánování a stále ve větší míře hledat efektivnější a účinnější

způsoby veřejného investování. V současné době se jedná o posilování vzájemných synergií prostřednictvím integrovaných přístupů a v blízké budoucnosti, s dalším ubýváním disponibilních prostředků, to budou vhodné kombinace různých finančních nástrojů.

Z výše uvedených důvodů je postavena SRR ČR na nové **typologii území ČR** (viz kapitola 2.3), která rozděluje podle socioekonomických ukazatelů a polohového potenciálu území České republiky do třech typů – **rozvojová** (dále členěna do třech podtypů), **stabilizovaná** a **periferní území**. V těchto typech pak navrhuje SRR ČR specifické, tematické zaměření podpor, jež mají více zohledňovat územní potřeby a zároveň plnit hlavní cíle regionální politiky v České republice. Kromě typologie území ČR jsou ale prostřednictvím SRR ČR vymezeny podle zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, i **státem podporované regiony**, které procházejí napříč jednotlivými typy území.

Druhou významnou změnou koncepce SRR ČR je opuštění standardního tematického členění dle tradičního sektorového pohledu. Analýza, návrhová část i část implementační je členěna do prioritních oblastí, které vychází jednak z konceptu udržitelného rozvoje a jednak z návazností na evropské strategické dokumenty:

- **Prioritní oblast regionální konkurenceschopnost** (vychází z ekonomického pilíře) je zaměřena na území s dostatečným potenciálem na realizaci stanovených cílů a zahrnuje klíčová témata inovací, spolupráce podnikatelského sektoru s výzkumnými a vývojovými pracovišti, zvýšení kvality vysokoškolského vzdělávání, flexibility pracovního trhu reagujícího na místní potřeby a v neposlední řadě téma dostatečné a kvalitní infrastruktury dopravní i technické, která je základní podmínkou pro rozvoj konkurenceschopnosti daného území.
- **Druhá prioritní oblast územní soudržnost** (vychází ze sociálního pilíře) má především pomoci zmírňovat sociální disparity v území a mezi hlavní témata patří infrastruktura veřejných služeb, podpora integrace sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených skupin obyvatelstva, částečně pak kultura, cestovní ruch a bydlení a v periferních územích také podpora lokální ekonomiky.
- **Prioritní oblast environmentální udržitelnost** (vychází z environmentálního pilíře) už ze svého názvu představuje v širších souvislostech témata, která mají přispět ke zlepšení životního prostředí a života obyvatel v něm a soustřeďuje se především na odstraňování ekologických zátěží, omezování vlivu dopravy na krajinu, lepší hospodaření s přírodními zdroji a využívání moderních technologií ve vodním i odpadovém hospodářství. Rovněž nepomíjí ani prevenci a případnou likvidaci škod při živelních pohromách.
- **Čtvrtou prioritní oblastí je veřejná správa**, jež musí vytvářet legislativní i administrativní základnu a naplňovat podporu pro realizaci všech výše jmenovaných témat.

Prioritní oblasti jsou však na rozdíl od členění pilířů udržitelného rozvoje mnohem více vzájemně provázané a mnohá témata se objevují i ve více prioritních oblastech, ale s jiným územním či obsahovým zaměřením nebo důrazem (např. trh práce, vzdělávání, infrastruktura a další).

Hlubší provázanost se Strategií EU 2020 a dalšími rozvojovými dokumenty na evropské úrovni vážící se ke kohezní resp. regionální politice představují nový pohled i na regionální politiku národní.

1.2 Rozvojový rámec

Zásadním znakem veřejné správy v ČR, resp. územní samosprávy, je tzv. **smíšený systém** rozlišující činnost v samostatné a v přenesené působnosti. Složitost systému zvyšuje společná úprava jednotlivých oblastí či dokonce prolínání a překrývání.

Realizace regionální politiky i interpretace probíhajících rozvojových procesů se odvíjí od existujících rozvojových struktur. Zásadní je struktura veřejné správy a rozdělení kompetencí mezi státní správou, krajskou samosprávou a obecní samosprávou.

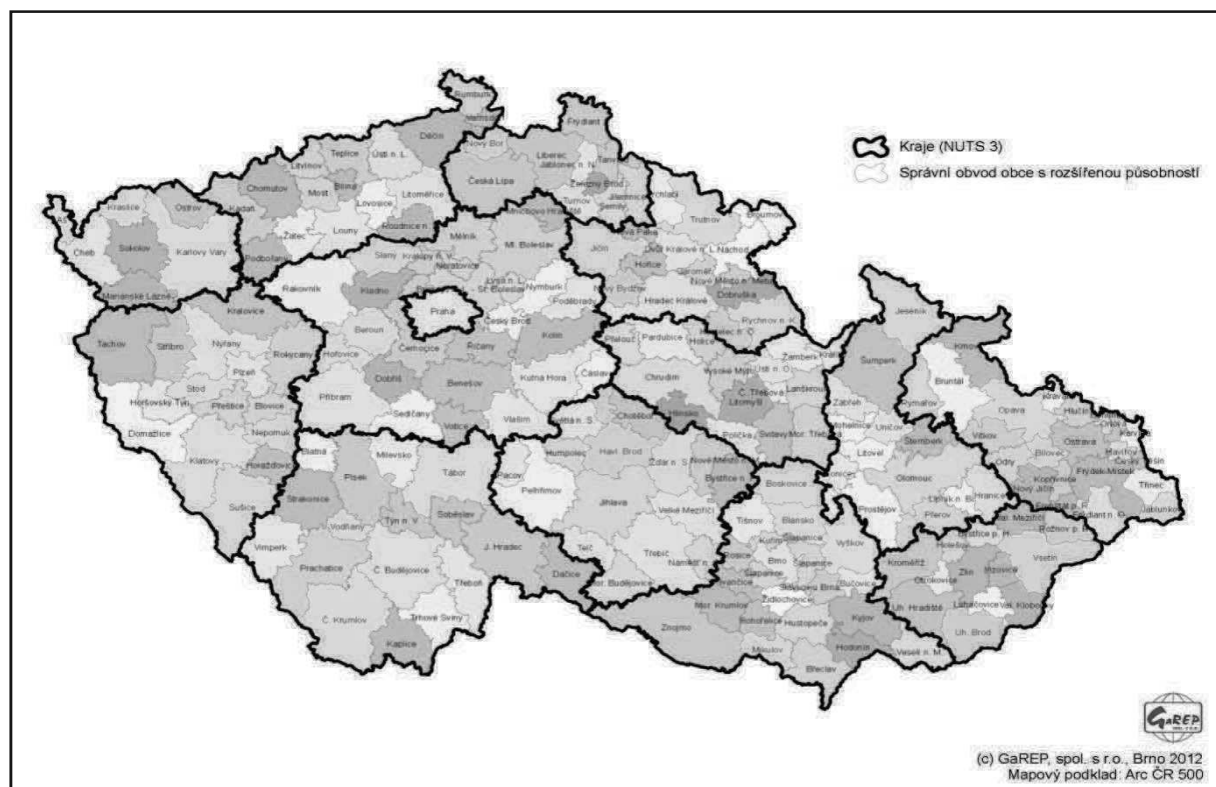
Úloha státu v oblasti regionálního rozvoje spočívá v koncepční činnosti a usměrňování rozvojových aktivit včetně alokace prostředků státního rozpočtu na zvolená opatření, vytváření právního, ekonomického či správního prostředí podporujícího činnost jednotlivých aktérů regionálního rozvoje. SRR je hlavním nástrojem státu při podpoře regionálního rozvoje. Potřeby a specifika jednotlivých regionů musí reflektovat však všechny rezorty. **Ústředním orgánem v oblasti regionální politiky je** na základě zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy

České republiky (ve znění zákona č. 110/2007 Sb.), **Ministerstvo pro místní rozvoj (dále jen „MMR“)**.

Pro správu území byl významný vznik krajů jako vyšších územněsprávních celků v roce 2001. **Kraje** jako vyšší územně samosprávné jednotky realizují významnou část rozvojových aktivit v území a tvoří klíčovou stavební jednotku tvorby a realizace regionálního rozvoje v ČR. Kraje koordinují rozvoj svého územního obvodu, spolupracují s ústředními správními úřady státní správy a koordinují zájmy obcí ve věcech regionálního rozvoje.

Obce jsou základní jednotkou regionálního rozvoje. Vytvářejí podmínky pro život i pro podnikání. Jsou nejčastějšími realizátory projektů na podporu regionálního rozvoje.

Obrázek č. 1: Členění ČR na kraje a správní obvody obcí s rozšířenou působností

Po zániku okresních úřadů k 31. prosinci 2002 vznikly jako nová správní úroveň obecní úřady s rozšířenou působností (ORP), celkem 205, a pověřené obecní úřady (POÚ), celkem 393. Zatímco okresní úřady hrály důležitou roli v regionálním rozvoji daného území, tak ORP či POÚ mají svoji působnost stanovenou velmi vágně (dílní úkoly s procesem podpory regionálního rozvoje, součinnost s kraji a MMR). ORP provádí ve svém správním obvodu výkon státní správy v přenesené působnosti, pro řízení rozvoje území ale nemá žádné kompetence.

Důležitou platformou pro uplatňování rozvoje „zdola – nahoru“ jsou různé formy meziobecní spolupráce. V roce 2010 existovalo v ČR 555 mikroregionů (dobrovolných svazků obcí zabývajících se komplexním rozvojem svého území). Do činnosti mikroregionů bylo zapojeno cca 86 % obcí ČR. Mikroregiony pokrývají většinu území každého z krajů ČR (mimo obvykle stojí velká města). Přístupy krajů k podpoře mikroregionů se liší. V některých krajích jsou vnímány jako důležitá skupina aktérů a jsou partnery krajů, v jiných krajích jsou zcela opomíjeny. Vedle toho existuje i několik stovek „účelových“ svazků obcí – v nich obce nejčastěji spolupracují při budování nějakého typu technické infrastruktury. V praxi jsou velké rozdíly v činnosti jednotlivých svazků obcí. Část z nich působí pouze jako volná podpůrná platforma. Další skupinu aktérů působících v území tvoří místní akční skupiny (MAS), které pracují na základě metody LEADER a jsou důležitým aktérem rozvoje na místní úrovni. V roce 2013 bylo v Programu rozvoje venkova ČR spuštěno opatření zaměřené na získávání zkušeností a přípravu strategie místních partnerství. K roku 2013 působí v ČR přes 170 MAS.

2 ANALYTICKÁ ČÁST

Analytická část SRR hodnotí situaci České republiky v oblasti regionálního rozvoje, včetně jejího evropského kontextu. Dokument vychází z moderních konceptů regionálního rozvoje uplatňovaných v regionální politice ve vyspělých zemích Evropské unie. V souvislostech analyzuje klíčové faktory regionálního rozvoje, uspořádaných podle jejich vztahu k základním pilířům (funkcím) regionální politiky – regionální konkurenceschopnosti, plnění vyrovnávací funkce a environmentální udržitelnosti. Vzhledem k aktuální situaci se také specificky věnuje problematice veřejné správy a její role při zabezpečování politiky regionálního rozvoje.

Analytická část je výchozím podkladem pro formulování zásad regionální politiky, stanovení jejích priorit, opatření a nástrojů na období 2014-2020, a to v návaznosti na dlouhodobou vizi, formulovanou již v předchozím dokumentu¹ a aktualizovanou v návaznosti na současné podmínky regionálního rozvoje.

Analýza vychází z podkladů získaných v rámci hodnocení dopadů předchozího a současného programového období na rozvoj jednotlivých územních celků, průběžného monitoringu socioekonomických ukazatelů a zhodnocení výsledků Sčítání domů, lidu a bytů v roce 2011². Kde to bylo účelné, čerpá z ostatních koncepčních dokumentů na národní úrovni, které byly k termínu zpracování k dispozici³. Značná část rezortních koncepcí ale hodnotí situaci a plánuje činnosti za ČR jako celek, bez hlubší reflexe regionálních rozdílů.

Referenční úroveň hodnocení je dána možností územní identifikace datové základny a rozsahem sledovaných dat v jednotlivých tematických oblastech. To nejen z hlediska možností hodnocení aktuálního stavu, ale i metodické kompatibility hodnocení v časových řadách.

Základní hodnocení zejména pro potřeby srovnání jsou provedena v úrovni krajů. Slouží jako podklad pro srovnávání územním celků v rámci České republiky (NUTS III) a také pro mezinárodní srovnání (NUTS II, která jsou skladebně tvořeny z jednotek NUTS III).

Tam, kde to je možné, je vybraná část dat hodnocena do úrovně ORP, nebo obcí. Územní detail umožňuje lépe analyzovat probíhající procesy hospodářského a sociálního rozvoje, identifikovat disparity a jejich vývoj z hlediska regionální konkurenceschopnosti, soudržnosti a environmentální udržitelnosti.

2.1 Česká republika v evropském kontextu

Česká republika je vnitrozemským středoevropským státem, vznikla rozdělením Československa k 1. lednu 1993. Od 1. května 2004 je členem Evropské unie. Mezi 27 států Evropské unie je s rozlohou 78 865 km² na 15. místě, počtem obyvatel 10 533 tis. (k 31. 12. 2010) na 12. místě a hustotou zalidnění 134 obyvatel na 1 km² zaujímá 8. místo. Česká republika patří v rámci Evropské unie mezi „středně“ rozvinuté státy – v roce 2010 dosáhl průměr HDP České republiky 73,6 % průměru EU.

Ekonomickou pozici České republiky a její vnější hospodářské vazby lze charakterizovat jako vztahy země s relativně malým trhem a velkou otevřeností ekonomiky, která je spojena s vysokou subdodavatelsky podmíněnou závislostí na úspěšnosti především německého hospodářství.

Poloha České republiky ji předurčuje do role tranzitního státu pro pohyb služeb a zboží zejména v západo - východním směru v oblasti centrální Evropy. Klíčovou roli v této funkci sehrává železniční a silniční doprava, letecká doprava a dále činnost přenosové sítě energetických medií. Zcela okrajovou roli hraje vodní doprava.

¹ Strategie regionálního rozvoje České republiky 2007 - 2013

² Pro účely SRR ČR byla také v roce 2012 zpracována podrobná socioekonomická analýza regionů ČR.

³ Veškeré dostupné strategické dokumenty lze najít na adrese: www.databaze-strategii.cz.

V porovnání se sousedními státy negativně ovlivňují podmínky rozvoje tranzitní sítě poměrně složité orografické poměry, zejména v pohraničních oblastech a technické a kapacitní možnosti vybudované infrastruktury a to jak v železniční, tak i silniční dopravě. Zejména v silniční dopravě tyto přepravní směry mají konkurenční alternativu v sousedních zemích (Polsko, Rakousko) a s ohledem na cílové regiony význam České republiky jako tranzitní země oslabují (tranzit ve směru Pobaltské státy EU, Rusko, nebo balkánské země EU, Turecko). V důsledku integrace zemí EU roste význam tranzitu v severojižním směru - propojení Polska s Rakouskem v oblasti Moravy (zde je řešením i konkurenční alternativa přes západní Slovensko). Současný stav české dopravní sítě z pohledu kvality a funkčnosti zdaleka nedosahuje úrovně původních 15 členských států EU a je vnímán jako jedna z hlavních překážek dosahování vyššího tempa hospodářského růstu ČR.

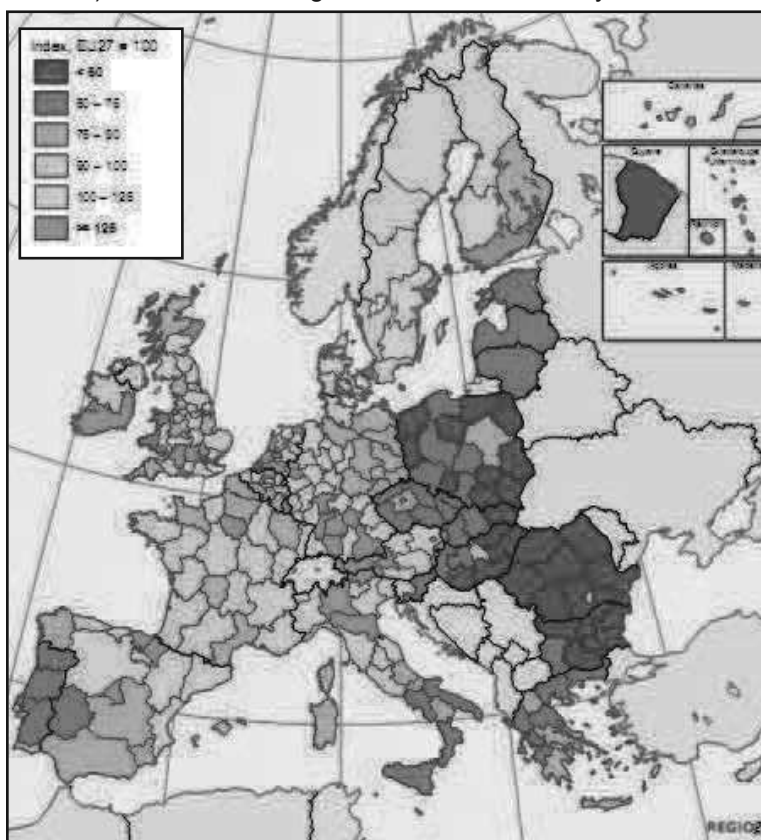
Přes Českou republiku probíhá důležitý transfer energetických médií – ropy a zemního plynu z Ruska do Německa, včetně zajištění potřeb České republiky. Činnost tranzitní soustavy byla zčásti oslabena v důsledku nespolehlivosti transferu přes třetí země. U zemního plynu byla tato situace zčásti vyřešena mj. vybudováním přímého propojení mezi Ruskem a Německem s možností přesměrování přenosových toků ve stávající soustavě, včetně napojení České republiky na tuto větev.

V rámci přenosu elektrické energie pak čelí ČR rostoucím požadavkům na využívání přenosové soustavy ve směru Německo – balkánské státy EU. Nároky na přenosovou soustavu vzrostly v důsledku rozvoje alternativních zdrojů elektrické energie v Německu a deficitu zdrojů v balkánských zemích EU.

V letecké dopravě má v České republice klíčovou pozici letiště Václava Havla v Praze - Ruzyni. Mezinárodní srovnání jej řadí podle roční kapacity přepravy mezi letiště střední velikosti.

Z **mezinárodně politického hlediska** je pozice České republiky v Evropě významně ovlivněna zapojením do činností nadnárodních společenství a evropské územní spolupráce. Od roku 1991 je ČR společně se Slovenskem, Maďarskem a Polskem součástí tzv. **Visegrádské skupiny (V4)**, na jejímž základě probíhá dlouholetá intenzivní přeshraniční spolupráce. Po přijetí všech čtyř zemí do EU ještě více vzrostly zahraničně-politické aktivity tohoto spolku a skupina se zaměřila na prosazování spolupráce a stability v širším regionu Střední Evropy. Spolupráce s Rakouskem a Slovinskem probíhá v rámci takzvaného Regionálního partnerství, s dalšími zeměmi střední a východní Evropy skupina spolupracuje v rámci takzvaného programu **V4+**. K mnohým aktivitám V4 jsou přizvány také další země, užší spolupráce byla navázána např. se zeměmi Beneluxu či Japonskem.

Zahraniční spolupráce probíhá i v rámci jednotlivých regionů na bilaterální či multilaterální úrovni (spolupráce v rámci regionu **CENTROPE** či existence **“regionu Podunají”** a další platformy)

Obrázek č. 2: HDP na obyvatele v roce 2007 dle PPS (EU27=100)

Pramen: Investování do budoucnosti Evropy. Pátá zpráva o hospodářské, sociální a územní soudržnosti

2.2 Zhodnocení vývojových tendencí faktorů regionálního rozvoje

Cílem regionálního rozvoje je konkurenceschopný region, přitažlivý pro investory, obyvatele, který si zároveň dokáže uchovat vysokou kvalitu životního prostředí.

Východiskem pro stanovení základních směrů regionálního vývoje na programové období 2014 – 2020 a v dalším výhledu, je analýza klíčových faktorů rozvoje území (přírodní poměry, ekonomika, obyvatelstvo, struktura osídlení, infrastruktura, veřejná správa) a jejich syntéza z hlediska dosaženého stupně ve třech základních pilířích – **ekonomický rozvoj a regionální konkurenceschopnost, územní soudržnost a environmentální udržitelnost**. Úroveň a synergie faktorů v jednotlivých pilířích určují regionální konkurenceschopnost daného území, současně jejich vzájemný vztah signalizuje vyváženost a možné problémy v dalším rozvoji. Zvolený postup je v souladu s přístupy uplatňovanými v hodnocení regionálního rozvoje v tradičních zemích EU i přístupy Evropské komise k regionální a kohezní politice. Pro účely detailního posouzení bylo hodnocení provedeno v úrovni regionů NUTS III, a s využitím vhodně zvolených metodických postupů až v úrovni ORP.

2.2.1 Faktory regionální konkurenceschopnosti

Ekonomická výkonnost krajů a její vývoj

Ekonomická výkonnost regionu je výsledkem působení řady faktorů, navázaných na místní, specifické podmínky, historii vývoje ekonomické základny daného regionu a jeho schopnost reagovat na vnější podněty (inovace). Je charakterizována tvorbou HDP v přepočtu na jednoho obyvatele. Uvedený indikátor je vztahem celkového objemu vytvořeného HDP k počtu všech trvale bydlících obyvatel daného území. Jeho výhodou je, že počítá s počtem obyvatel, který je relativně snadno zjištěitelný, a to i v mezinárodním kontextu. Za nedostatek lze naopak považovat to, že nepočítá jen s výkonem ekonomicky aktivních občanů, ale výpočet může být výrazně ovlivněn bilancí dojížděky a vyjížděky za prací do a mimo daný region.

Regionální HDP představuje hodnotu statků a služeb, které byly v daném regionu vyprodukovány. Je syntetickým ukazatelem, který vyjadřuje ekonomickou výkonnost daného území.

Výkonnostně (v produkci HDP na 1 obyvatele) zaujímá **první pozici v České republice Praha**. Vykazuje zhruba 2.5-3x vyšší výkonnost než ostatní kraje České republiky (216.5 bodu v roce 2010, kde průměr ČR je 100 bodů), když po mírném poklesu v roce 2009 její výkonnost dále mírně roste. V případě stabilních podmínek, lze předpokládat udržení tohoto trendu, stejně tak i dále se zvyšující dominanci vůči ostatním krajům, s přesahem přes programové období 2020.

Postavení Prahy v ekonomice ČR je dáno její jedinečnou pozicí v rámci sídelní struktury České republiky. Objektivně ji lze porovnávat pouze s centry obdobné velikosti v rámci EU (městske regiony obvykle srovnání v rámci NUTS III v EU 27 – 47. místo, v rámci NUTS II 6. místo), než s ostatními kraji České republiky. I když míra ekonomické výkonnosti Prahy je zčásti ovlivněna použitou metodikou výpočtu regionálního HDP, výsledky odpovídají postavení srovnatelných měst v EU27. Výjimečné postavení Prahy, ve vazbě na ekonomickou výkonnost, je ovlivněno zejména tím, že:

- jedná se o centrální městský region, se všemi jeho vlastnostmi (tj. vysoce urbanizovaný prostor, s vysokou hustotou zalidnění),
- území regionu je vymezeno hranicemi města, nezahrnuje ani bezprostřední okolí, které je jeho spádovou oblastí. Přitom denní dojížděka činí podíl cca 18 % všech ekonomicky aktivních obyvatel Prahy – Středočeský kraj tak zčásti přispívá k vysoké ekonomické výkonnosti Prahy, sám vysokou vyjížděkou za prací do Prahy v důsledku metodiky výpočtu HDP ztrácí,
- jedná se o region s koncentrací hrubé přidané hodnoty, vytvořené sektorem vlády; koncentrací většiny bonitních odvětví služeb (peněžnictví, pojišťovnictví, telekomunikace),
- je zde soustředěn významný podíl mezinárodně akceptovaných vědecko-výzkumných institucí a vysokých škol,
- jsou zde lokalizovány ústředí zahraničních a nadnárodních firem s celostátní působností,
- zahrnuje vysoký podíl cizinců žijících a pracujících v Praze (cca 148 tis., tj. 35 % cizinců v ČR v roce 2009, na zaměstnanosti se v témže roce podíleli v Praze 9 %)

Z hlediska regionální politiky je podstatné, že poměr ekonomického výkonu na jednoho obyvatele, ve srovnání nejvýkonnějšího regionu k průměru celostátního HDP na obyvatele, není v případě Prahy, v porovnání s jinými zeměmi EU, nijak mimořádný a mírně přesahuje nadprůměr EU.

Ekonomická výkonnost ostatních krajů České republiky, měřeno v HDP na 1 obyvatele se pohybovala v roce 2010 v rozpětí 57,6–74,5 bodů (kde EU=100, v případě Karlovarského, respektive Jihomoravského kraje). Rozdíly výkonnosti ekonomiky mezi jednotlivými kraji nejsou zásadní a souvisí především s odvětvovou strukturou hospodářství na území kraje a probíhajícími změnami v této struktuře.

Na rozdíl od dlouhodobě rostoucí ekonomické výkonnosti Prahy, která je dána především růstem v oblasti peněžnictví a služeb a stavební výroby, vývoj u krajů není jednoznačný. To svědčí o poměrně komplikovaném a ne zcela kontinuálním vývoji.

Skutečný kontinuální růst výkonnosti dosahoval jen Zlínský kraj (růst z relativně nízkého základu, jeho propad v roce 2010 byl ale relativně velmi silný), dlouhodobý pokles pak Karlovarský, Plzeňský a Liberecký (dopady krize, komplikovaný vývoj v rámci strukturálních změn, v případě Karlovarského kraje nedostatečné substituce zanikajících výrobních a postupný útlum těžebního průmyslu). Z hlediska podílu jednotlivých krajů na tvorbě HDP, se proporce mezi jednotlivými kraji příliš nemění. Je to dáno především tím, že od roku 2005 se neuskutečnily takové zásadní investice, ani strukturální změny, které by vzájemné relace mezi kraji významně změnily.

Z údajů o tvorbě HDP v dvacetileté řadě a z hodnocení vývoje HDP v letech 2005–2010 a výše HDP na 1 obyvatele vyplývá, že:

- v Praze (cca 25 % HDP) a dalších třech krajích (Středočeském 10,7 %, Jihomoravském 10,3 % a Moravskoslezském 9,8 %) je tvořeno více jak 55 % HDP ČR,
- po relativně rychlých změnách v průběhu devadesátých let (silně posilovala pozice Prahy, oslabovaly dříve ekonomicky silné regiony) je tato relace po roce 2000 dlouhodobě zachována. Lze předpokládat, že bez strukturálních změn a zvýšení dynamiky ekonomického rozvoje v ostatních krajích budou výše uvedené regiony nadále posilovat, především v závislosti na ekonomickém vývoji v potenciálně rizikovějším Moravskoslezském kraji (potenciál velkého rozvoje, vysoké riziko dopadů krize),
- z pohledu regionální politiky je určitým pozitivem zpomalení procesu rozevírání nůžek mezi Prahou a ostatními kraji.

Tabulka č. 1: Regionální HDP na 1 obyvatele (EU27 = 100, v %)

Území	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Česká republika	68,3	75,8	76,9	79,8	81,0	82,2	79,6
Praha	133,6	159,2	161,8	170,9	175,1	175,5	172,3
Středočeský kraj	65,4	69,0	72,1	74,4	74,9	73,6	71,6
Jihočeský kraj	63,7	68,7	69,4	69,1	67,7	70,7	68,0
Plzeňský kraj	63,6	71,8	73,2	73,9	69,2	71,3	68,0
Karlovarský kraj	59,5	59,1	57,4	59,1	58,0	60,8	57,6
Ústecký kraj	56,5	62,3	63,0	64,3	64,9	69,0	66,4
Liberecký kraj	61,6	62,9	62,5	61,7	60,8	61,2	59,5
Královéhradecký kraj	64,9	65,9	65,2	67,9	68,8	71,4	68,5
Pardubický kraj	58,8	62,2	64,3	66,9	66,0	66,4	62,9
Kraj Vysočina	57,0	63,4	64,4	67,0	65,0	67,6	64,9
Jihomoravský kraj	62,9	68,4	70,0	73,1	76,3	77,7	74,5
Olomoucký kraj	54,3	57,0	56,8	59,0	60,5	61,9	60,1
Zlínský kraj	57,2	61,1	62,5	64,9	68,8	70,6	66,8
Moravskoslezský kraj	53,4	64,4	64,0	66,9	69,1	67,6	65,9

Zdroj: ČSÚ – Regionální účty

Z hlediska vnitrostátního i mezinárodní srovnání je důležité porovnání regionů ČR prostřednictvím regionálního HDP na 1 obyvatele, přepočteno v paritě kupní síly, kde EU27=100. Tento přepočet umožňuje porovnat jednotlivé regiony mezi sebou a to jak v rámci ČR, tak i s obdobnými regiony

v rámci EU27. Současně tento ukazatel je důležitým kritériem, z hlediska nároku na pomoc poskytovanou prostřednictvím hlavního cíle politiky soudržnosti (pod 75 % průměru HDP/1 obyvatele zemí EU27). V podmínkách České republiky jsou to všechny regiony v úrovni regionů soudržnosti (NUTS II) s výjimkou Prahy (nejsilnější region NUTS II Střední Čechy, nejslabší Severovýchod). Při porovnání na úrovni krajů ČR (NUTS III) je zřejmé, že jednotky NUTS II nejsou vnitřně homogenní. Při porovnávání výkonnosti jednotlivých krajů se k hranici 75 % blíží Středočeský a Jihomoravský kraj, výkonnostně nejslabšími kraji jsou Olomoucký, Liberecký a Karlovarský kraj. Při zachování stávajícího tempa výkonnosti je pravděpodobné, že příštím plánovacím období (ke konci plánovacího období 2020) přesáhne hranici 75 % Jihomoravský kraj, s určitými výhradami Středočeský kraj (spíše stagnace - zde je dynamika vývoje výkonnosti úzce svázána dominantně s výrobou automobilů, v rámci kraje nelze předpokládat v této oblasti ve výhledu po roce 2020 zásadní změny) a mírou vzájemné kooperace s Prahou.

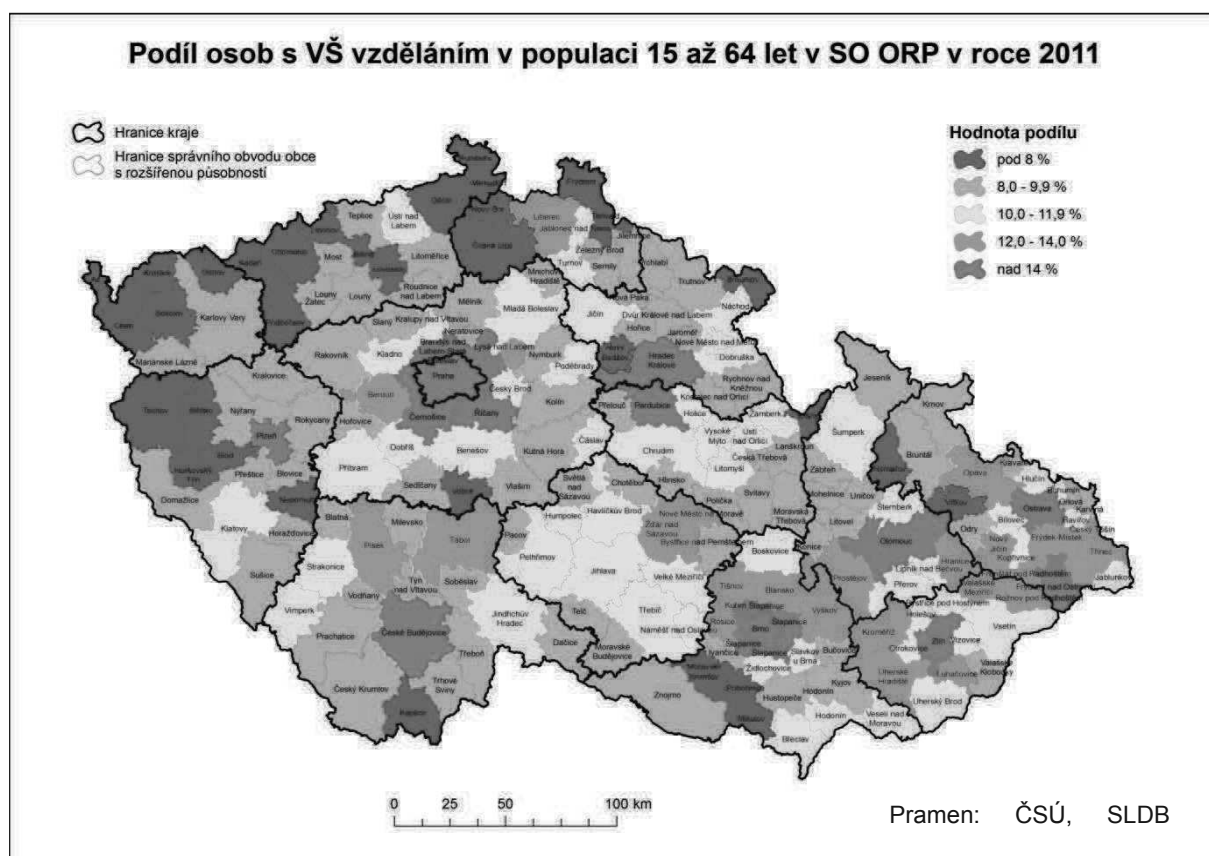
Lidské zdroje

O ekonomickém úspěchu regionu rozhoduje to, jakým způsobem dokáže využívat velké spektrum zdrojů, které má k dispozici. Klíčovou roli v tomto směru hrají lidské zdroje, kdy jejich flexibilita, znalosti a inovativnost rozhoduje o tom, jak daný region dokáže reagovat na vnější i vnitřní ekonomické impulsy. Pokud jsou místní obyvatelé tyto impulsy schopni využít pro valorizaci lokálních (resp. regionálních) zdrojů, má region velké šance pro úspěch v globální konkurenci.

Na druhou stranu není nezbytné přizpůsobit se tomuto modelu ve všech krajích ČR a soustředit svůj rozvoj jen na klíčová odvětví a v současné době prosperující obory.

Lidské zdroje jsou v rámci republiky rozděleny nerovnoměrně. Jejich rozmístění je vázáno do značné míry, zejména u mladších věkových skupin, na nabídku pracovních příležitostí – s ohledem na kvantitu i kvalitu.

Obrázek č. 3: Podíl osob s VŠ vzděláním v populaci 15 až 64 let v SO ORP v roce 2011

- Nejvyšší kvalita lidského kapitálu se soustřeďuje do městských, především metropolitních oblastí, kde multiplikační efekty a bohatá struktura pracovních příležitostí poskytují vysoké šance volby vhodného zaměstnání a reálného uplatnění na pracovním trhu. Rozmístění lidských zdrojů v území je výsledkem procesu dlouhodobého vývoje ekonomické základny a

zásadním způsobem ovlivněno kladnými, nebo zápornými rozvojovými impulsy v jednotlivých částech území. I přes tradičně nižší mobilitu pracovní síly v České republice se v migračních prouděch odráží i míra regionální konkurenceschopnosti.

- Přirozenými hnacími motory ekonomiky daného státu, tedy i České republiky, jsou metropolitní nebo silně urbanizované regiony, tedy regiony, v nichž se koncentruje dominantní podíl lidských zdrojů.

Jejich význam a pozice se však dynamicky v průběhu několika let po roce 1989⁴ mění v důsledku strukturálních změn. V České republice je to zejména rozdíl mezi průběhem strukturálních změn v Moravskoslezském kraji a Karlovarském a Ústeckém kraji – tyto regiony jsou dlouhodobě řazeny mezi hospodářsky slabé a strukturálně postižené regiony. Nevhodná transformace ekonomiky a další strukturální změny se v dlouhodobém horizontu nepříznivě projevily na vzdělanostní struktuře v Karlovarském a Ústeckém kraji mj. i v odlivu „mozků“ (velmi nízký podíl vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva). I když tento odliv je zřejmě ještě podpořen relativní blízkostí atraktivního regionu středních Čech a Prahy (případně možností uplatnění na trhu EU), dopady odlivu dále prohlubují související degradační procesy i v dalších oblastech socioekonomické struktury, které se projevují úbytkem počtu obyvatel, klesající cenou nemovitostí, sníženou schopností těchto regionů využít místní zdroje pro tvorbu nových pracovních míst či v neposlední řadě v podmínkách pro rozvoj občanské společnosti. V porovnání se severočeskou oblastí je proces transformace strukturálně postižené oblasti Moravskoslezského kraje úspěšnější, kde se i s ohledem na koncentraci obyvatel, institucionální zázemí v oblasti výzkumu a vysokého školství podařilo udržet příznivou vzdělanostní strukturu.

Zastavení negativních procesů v obou regionech je jednoznačně podmíněno zlepšením nabídky pracovních příležitostí, jak ve struktuře, tak i v celkovém objemu.

Jako problematický se jeví také **nesoulad mezi kvantitativní, ale i kvalitativní nabídkou a poptávkou pracovní síly** zejména na mikroregionálních trzích práce. K odstranění tohoto nedostatku je nutné využití širšího spektra nástrojů od posílení aktivních politik zaměstnanosti, optimalizace oborové struktury na středních a vysokých školách, podpory dalšího vzdělávání, po zvýšení investiční atraktivity problémových regionů a aktivizace místního obyvatelstva.

Odvětvová struktura

V odvětvové struktuře se promítá potenciál regionální konkurenceschopnosti, ale současně její struktura signalizuje možnou nestabilitu vývoje regionu, jeho labilitu a závislost na relativně malém okruhu impulsů. Z tohoto hlediska počíná významná část regionů ČR být vysoce specializovaných a závislých na kooperaci s dynamicky se rozvíjejícím automobilovým průmyslem. Naopak relativní zaostávání je spojeno s výrobní základnou postavenou na tradiční těžbě surovin, neinovovaném těžkém průmyslu (Severozápad, Morava a Slezsko). Významným strukturálním problémem České republiky z hlediska dalšího vývoje je v porovnání s ostatními hospodářsky vyspělými státy EU vysoký podíl zpracovatelského průmyslu ve struktuře národního hospodářství.

Důležitým odvětvím, které může pomoci iniciovat hospodářský rozvoj především ve stabilizovaných a periferních oblastech je cestovní ruch. Toto odvětví pro svůj rozvoj využívá jak přírodní potenciál, kulturní památky, tak přírodní zdroje v území. Řada oblastí cestovního ruchu leží ve stabilizovaných, v některých případech i periferních oblastech vymezených základní typologií České republiky. Z pohledu regionální politiky toto odvětví, vedle dalších efektů, je právě v těchto oblastech důležitým generátorem pracovních příležitostí.

Přímé zahraniční investice

Integrace České republiky do vysoce proměnlivé globální ekonomiky klade vysoké nároky na schopnost podniků inovovat, přizpůsobovat se aktuálním trendům a využívat nových znalostí a informací. Velký příliv investorů v devadesátých letech a na počátku tohoto století vedl nejen ke vzniku nových pracovních míst, ale také k šíření nové firemní kultury postavené na důrazu na znalosti zaměstnanců. **Přímé zahraniční investice** směřovaly především do Prahy (949 tis. Kč na obyvatele), o mnoho méně do Středočeského kraje. Nejméně atraktivním regionem pro zahraniční investice byl

⁴ viz. Analýza – regionální konkurenceschopnost str. 15

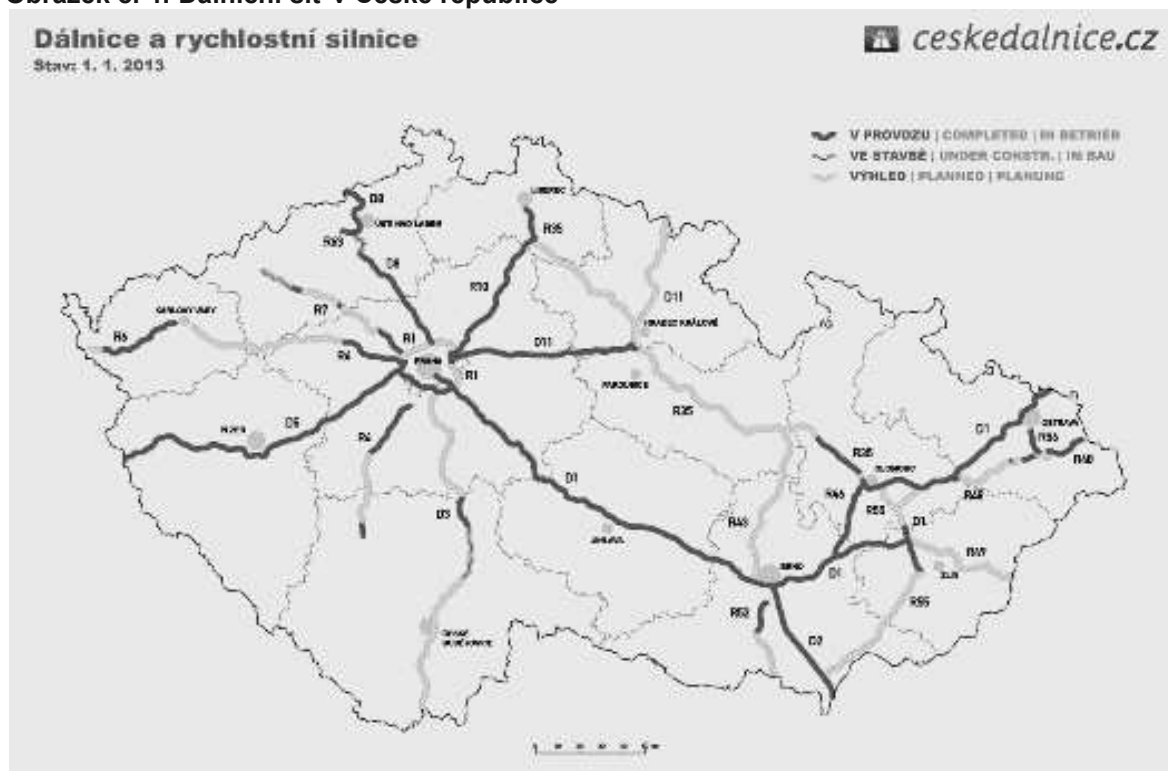
mezi roky 2000–2009 Olomoucký kraj (52 tis. Kč na obyvatele). Příchod zahraničních investorů má pozitivní vliv na ekonomiku, z hlediska struktury nových pracovních míst je jeho vliv velmi diferencovaný. Přímé investice v Praze znamenaly prudký růst pozice Prahy s požadavky na vysoce kvalifikovanou pracovní sílu, naopak v řadě dalších oblastí zahraniční investoři využívají relativně levnou, nekvalifikovanou pracovní sílu. Navíc mnoho z těchto podniků lokalizovalo v České republice jen svou produkční část bez další lokalizace rozhodovacích pravomocí, což signalizuje možnost snadného přesunu výrob do zemí s nižšími náklady na pracovní sílu podle momentální rentability alokované výroby.

Doprava

Geografická poloha a s ní spojená dopravní dostupnost a obslužnost dotvářejí předpoklady pro rozvoj ekonomických aktivit a dosažení regionální konkurenceschopnosti. Význam geografické polohy i dopravní dostupnosti dlouhodobě klesá v souvislosti s relativním poklesem ceny dopravy a do popředí se dostávají spíše kvalitativní aspekty konkurenceschopnosti. Přesto doprava má v rámci České republiky pro nastartování řady regionů velmi významnou roli:

- Za hlavní a určující druh dopravy, s nímž lze spojovat pojem regionální konkurenceschopnost lze označit zejména **silniční dopravu**. Základní silniční síť České republiky je poměrně hustá (zejména komunikace I. až III. třídy), z části v provozně neuspokojivém stavu. To vedle pozitiv v podobě dostatečné dopravní prostupnosti území přináší i významná negativa v podobě vysokých nákladů na její provoz (údržba, rekonstrukce). Kvantitativní rozsah silniční sítě se proti období 2007–13 významněji nezměnil (cca 55 tis. km). Pro silniční síť je charakteristické koncentrické uspořádání, s významnou vazbou hlavních komunikací na Prahu, dále s propojením Čech a Moravy přes Brno na Ostravu v západovýchodním a severojižní směru a adekvátním napojením České republiky na okolní státy. Nejvyšší intenzita silniční dopravy v ČR je na páteřních komunikacích a hlavních komunikacích na území velkých měst. Intenzita dopravy kontinuálně rostla od roku 1989, její růst byl částečně zpomalen až zastaven ekonomickou krizí, jež se proměňuje v ekonomickou recesi. Pokles lze sledovat zejména u nákladní dopravy (pokles může být zčásti ovlivněn změnou metodiky). V letech 2007–13 došlo k významným změnám v kategorizaci jednotlivých silničních komunikací zejména vyššího řádu (dálnice a rychlostní silnice), které mají významný vliv na konkurenceschopnost regionů. V tomto období byly vybudovány dílčí úseky klíčových páteřních komunikací. Došlo ke kapacitnímu propojení dálničních komunikací D1 a D5 v jižní oblasti Prahy, stále se nepodařilo dokončit významné spojení Prahy severozápadním směrem (Ústí nad Labem, Drážďany), jehož dokončení je nezbytné. Bylo téměř dokončeno spojení Prahy s Ostravou s výjimkou úseku tvořícího obchvat Přerova. Z hlediska ucelenosti nadřazené sítě silniční infrastruktury je nutné co nejrychleji dobudovat Pražský okruh, zajistit alternativní propojení Čech a Moravy pomocí rychlostní silnice R35 (spojení západovýchodního směru), pokračovat ve výstavbě dálnici D3 (rozestavěny jsou pouze dílčí úseky) a rychlostní silnice R3. Pro obsluhu severovýchodní části Čech se jeví jako opodstatněné pokračovat ve výstavbě D11/R11. Jako potřebné se ukazuje též zlepšení parametrů spojení v plánovaných trasách R43 (severojižní směr), R52 ve směru do Rakouska a ve směru Karlovy Vary – Cheb – Marktredwitz ve Spolkové republice Německo (dálnice A93) – trasa plánované R6.
- Stupeň vyspělosti v oblasti **letecké dopravy** daného státu velmi významně rozhoduje o jeho mezinárodní konkurenceschopnosti. Do té významně promlouvá pouze jediné letiště v republice Letiště Václava Havla - Praha – Ruzyně, které je s cca 11–12 mil. ročně odbavenými cestujícími srovnatelné s konkurenčními letišti ve středoevropském prostoru. Další mezinárodní letiště v ČR (Brno, Ostrava, Karlovy Vary, Pardubice) stále nemají takový význam, i přestože se jim v posledních letech podařilo přilákat několik nízkonákladových dopravců.

Obrázek č. 4: Dálniční síť v České republice

- Díky masivnímu rozvoji automobilismu a silniční a nákladní dopravy se postupně mění a klesá význam **železniční dopravy**, a to zejména v oblasti regionální konkurenceschopnosti (např. pro přepravu zboží). Pro tu jsou významné zejména tranzitní železniční koridory mezinárodního významu a dálkové tratě, a to jak z hlediska přepravy nákladů, tak zejména osob. V České republice jsou čtyři (I. – IV.) tranzitní koridory, ale ani jeden není veden po vysokorychlostní trati (VRT), jak je tomu obvyklé např. v západní Evropě. I přes tuto skutečnost lze však za prioritní úkol považovat potřebu dokončení chybějících úseků tranzitních železničních koridorů a další zlepšování jejich parametrů a kapacity v případě, že se výstavba nových rychlých železničních spojení ukáže jako nedosažitelná ve střednědobém horizontu.
- **Regionální železniční tratě** jsou významnou součástí dopravní obsluhy území a integrovaných dopravních systémů v zázemí velkých měst a důležitým faktorem dopravní obsluhy v periferních regionech České republiky. Na těchto tratích jsou ale nutné významné zásahy do zlepšení jejich technického stavu a zabezpečovacích zařízení. Vzhledem k vysoké hustotě železniční sítě, klesajícímu využití především regionálních tratí, vysokým fixním nákladům na jejich údržbu, je nutné počítat s pokračujícím rušením provozu, popřípadě s likvidací některých málo využívaných úseků.
- **Vodní doprava** se i přes svůj významný ekologický provoz podílí na celkové výkonnosti dopravy v ČR velmi zanedbatelně, což je částečně dáno omezenou splavností a částečně její nekonkurenceschopností vůči ostatním typům dopravy. Jistý potenciál v sobě skrývá pouze labská vodní cesta a také některé úseky dalších vodních toků pro rozvoj cestovního ruchu.
- Významnou roli při rozvoji různorodých typů regionů a jejich konkurenceschopnosti v oblasti lidských zdrojů v současnosti sehrávají **integrované dopravní systémy (IDS)**. IDS zažily významný vzestup zejména v této poslední dekádě. V současnosti se podařilo tento systém vybudovat již ve většině krajů, i když s různě rozvinutým stupněm integrace.
- Významným doplňkem a zároveň alternativou vůči individuální automobilové dopravě ve městech a jejich zázemí je **doprava cyklistická**. Stává se i velmi důležitým prvkem oblasti cestovního ruchu. I přes významný rozvoj turistických cyklostezek, cyklostezek určených pro dopravu do zaměstnání a do škol, je ale jejich síť stále nedostatečná. Jejich budování často

naráží na nevyřešené vlastnické vztahy k pozemkům, složité trasování či komplikovaný terén zvyšující náklady na jejich výstavbu apod.

Specifickou součástí regionální konkurenceschopnosti je odvětví **cestovního ruchu**. Cestovní ruch je prostorově velmi diferencovaným jevem. Uplatňuje se pouze ve vybraných regionech a lokalitách s příznivými podmínkami pro jeho rozvoj. I proto zde fungují poněkud jiné zákonitosti, než v ostatních odvětvích národního hospodářství (faktory, které ovlivňují jeho lokalizaci a rozvoj jsou odlišné). Výsledkem je schopnost cestovního ruchu přispívat k omezování vzniku socioekonomických disparit v území (regiony v periferních územích, horské oblasti apod.). Z pohledu regionálního rozvoje jsou důležitým specifikem cestovního ruchu silnější vnitro-regionální vazby aktérů, jež vedou k relativně nižším únikům finančních prostředků z regionu. Důvodem je komplexita a provázanost produktu cestovního ruchu. Pro řadu regionů cestovní ruch představuje dlouhodobě jediný potenciál jejich rozvoje infrastruktury, podnikání a zaměstnanosti. Přitažlivost destinací cestovního ruchu pro návštěvníky je primárně dána atraktivitou přírodního a socio-kulturního prostředí. Přírodní a kulturní hodnoty jsou základem nabídky většiny destinací v ČR. Péče o tyto hodnoty je tedy v zájmu cestovního ruchu jako takového. Uplatňování principů udržitelného rozvoje v oblasti cestovního ruchu je více než důležité. Cestovní ruch tedy umožňuje rozvíjet a zhodnocovat přírodní a kulturně-historický potenciál daných míst, který by bez cestovního ruchu zůstal v převážné míře nevyužit.

V České republice je odvětví cestovního ruchu zatím vnímáno jako méně důležité v porovnání s jinými odvětvími, přestože přímé výkony cestovního ruchu dosahují necelých 3 % HDP (přes 104 mld. Kč ročně), ale podstatný je zprostředkovaný vliv cestovního ruchu na výkonnost dalších odvětví. Podle odhadů WTTC lze přímé a nepřímé efekty cestovního ruchu celkově vyčíslit na 307,3 mld. Kč (8 %). Cestovní ruch zaměstnává více než 235 tis. osob, což je o něco méně než ve zdravotnictví, ale více než např. v zemědělství. Právě schopnost generovat zaměstnanost je velmi zajímavou a cennou vlastností cestovního ruchu.

Návštěvnost jednotlivých regionů České republiky je velmi výrazně ovlivněna návštěvností Prahy, která jednoznačně dominuje a až s významným odstupem jsou navštěvována další území. Vedle návštěvnosti rozhoduje o ekonomických dopadech cestovního ruchu také skladba ubytovacích kapacit v území, nebo doba pobytu návštěvníků. Nejdelší čas tráví turisté v Karlovarském kraji a naopak nejkratší dobu stráví v kraji Jihomoravském. Efektivnímu a dynamičtějšimu růstu cestovního ruchu v ČR stojí v cestě zejména nedostatky v kvalitě základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu, primárního potenciálu cestovního ruchu (přírodní a kulturní) a kvalitě pracovní síly (nedostatek kvalifikace – např. obdobné i jazykové). Rozhodujícím problémem tohoto odvětví je v ČR absence jednotné funkční organizační, což vede k nízké míře uplatňování principů destinačního managementu, tedy partnerství mezi veřejným a podnikatelským sektorem. V současné době je překážkou výkonu činnosti destinačních managementů a provázanosti realizovaných aktivit složitá organizační struktura, nejasné zařazení destinací do jednotlivých úrovní a nedostatečná specifikace úkolů / kompetencí destinačních společností na jednotlivých úrovních, nejsou nastaveny mechanismy komunikace a spolupráce mezi jednotlivými DMO v rámci úrovně ani mezi úrovněmi – nedochází tak ke koordinaci aktivit – snižuje se tak jejich efektivita a efektivita vynaložených zdrojů. Tato skutečnost vede k nedostatečné tvorbě komplexních produktů cestovního ruchu, nízké účinnosti marketingu destinací a nízké kvalitě poskytovaných služeb, jež je doprovázené neefektivním využíváním finančních prostředků.

Inovace a technologie

Efektivní fungování systému výzkumu a inovací, je klíčovým pilířem rozvoje ekonomické prosperity, konkurenceschopnosti státu a jeho regionů. Podstatná je přitom trvalá a intenzivní interakce obou systémů.

Efektivní a kvalitní výzkum je primárním zdrojem nových znalostí. Rozšiřuje dosažitelné technologické možnosti využitelné pro inovace, přitom základní podmínkou pro ekonomické zhodnocení dosažených vědecko-výzkumných poznatků je rozvinutá spolupráce firem s výzkumnými institucemi a propojení této spolupráce do oblasti vzdělávání a profesní přípravy. Kvalitní výzkum je podmíněn moderní (tzn. globálně konkurenceschopnou) výzkumnou infrastrukturou, kvalitními lidskými zdroji, internacionalizací výzkumu (jak z hlediska složení týmů jednotlivých institucí, tak z hlediska mezinárodní spolupráce se špičkovými partnery), koncentrací kapacit a zdrojů na obory pečlivě vybrané v souladu s konceptem inteligentní specializace. Pro český výzkum jako celek je charakteristický poměrně široký tematický rozsah, přitom jen relativně malá část výzkumu vytváří skutečně špičkové, excelentní výsledky. Výkonnost výzkumu měřená publikační činností se sice v průběhu let postupně zlepšuje. Jedná se však spíše o kvantitativní než kvalitativní nárůst.

V porovnání s EU27 je v ČR podstatně nižší počet výzkumných pracovníků, který je patrný ve všech sektorech. Chybí mladší výzkumní pracovníci v rozmezí 30 až 34 let, a to prakticky ve všech oborech. Přetrvává nízká mobilita výzkumných pracovníků, a to nejen mezi veřejným a podnikovým sektorem, ale i mezi VaV institucemi. Ve srovnání s **inovačně vyspělými zeměmi EU-15** dosahuje ČR z hlediska zaměstnanosti ve VaV velmi nízkých hodnot (např. pouze 42 % zaměstnanosti ve Finsku). Počet zaměstnanců VaV meziročně sice narůstá, ale ani absolutní počet a jejich zastoupení na zaměstnané populaci nedosahuje průměru EU-27. V ČR bylo v roce 2010 zaměstnáno více než 43 tis. fyzických osob ve VaV.

Rozvoj inovačních aktivit firem a efektivní transfer znalostí a technologií (závislý na rozvinuté spolupráci mezi podniky a výzkumnými institucemi), včetně přenosu inovací ze zahraničí musí být nedílnou součástí tohoto systému. Rozvoj v tomto kontextu lze chápat jak ve smyslu kvantitativním (více firem), tak kvalitativním (dosažení vyšší úrovně inovací) - optimální řešení - u co největšího počtu podniků dosáhnout co nejvyšší míry inovací. Funkční inovační systém vyžaduje silnou inovační poptávku (v kvantitě i kvalitě), aby mohl být plně využit komerční potenciál výzkumné sféry. Tento potenciál je ale do značné míry ovlivněn mírou subdodavatelské spolupráce, mírou podřízení nebo samostatností každého jednotlivého podniku. Z tohoto hlediska je poměrně značnou nevýhodou ČR vysoká míra podřízenosti firem a jejich závislosti na zahraničním partnerovi. Z hlediska posilování konkurenceschopnosti je proto důležitá podpora inovační schopnosti domácích firem, snižování podílů subdodavatelsky orientované průmyslové výroby, (zejména) jednomu příjemci, a rozvoj inovačně orientovaných firem. **Současný stav spolupráce** vysokých škol a dalších veřejných výzkumných institucí s ekonomickou sférou lze charakterizovat jako oboustranně rezervovaný. V porovnání zemí EU27 je sice ČR na úrovni Itálie, nejlepší z Visegrádské čtyřky, ale stále relativně daleko za nejvyspělejšími zeměmi EU15 (Blažek 2012). **Zapojení českých výzkumných týmů a podniků do evropských programů spolupráce ve výzkumu a vývoji je relativně nízké.** České subjekty jsou málo aktivní při přípravě návrhů projektů. To se mimo jiné odráží v nízkém počtu českých koordinátorů mezinárodních projektů podporovaných z evropských programů. Jednotlivé výzkumné organizace zpravidla nemají vlastní strategii pro rozvoj této spolupráce.

Další jsou pak faktory, které omezují výslednou užitnou hodnotu vědeckých výstupů, tedy i reálnou možnost jejich aplikace v ekonomické sféře, jež mají obecnou platnost a které vyžadují systémová řešení v oblasti podpory vědy, výzkumu a šíření inovací - např. nízký počet světově uznávaných vědeckých osobností, neexistence špičkových partnerů ze soukromého sektoru, vysoký stupeň subdodavatelské výroby v ČR s omezenými požadavky na využití vědeckých poznatků, nedostatečné přístrojové vybavení, celoživotní kariéra vědecko-pedagogických pracovníků v rámci jedné VŠ, nízká úroveň managementu znalostí, apod. Část těchto faktorů je do značné míry také důvodem nedostatečného zapojování českých výzkumných institucí, nebo jejich týmů do mezinárodních výzkumných projektů a omezený inovační potenciál ekonomické sféry. Za základní systémová opatření pro zlepšení stavu lze považovat **zlepšení systému vzájemného propojení a spolupráce mezi výzkumnými pracovišti a podniky** s cílem zvýšit uplatnění výsledků výzkumu a vývoje v aplikované sféře. Je nutné dosáhnout **zlepšení v oblasti řízení a hodnocení systému podpory výzkumu a vývoje z veřejných zdrojů** a zvýšení **efektivity veřejných zdrojů**. Při rozhodování o směřování výzkumu je nutné více klást důraz na dosahování na jedné straně excelentních vědeckých výsledků evropské, příp. světové úrovně, na straně druhé důraz na jejich konkrétní významné přínosy pro činnost firem či vybraných oblastí veřejné sféry.

Tabulka č. 2: Disparity faktorů a výstupů VVI mezi kraji České republiky

Kraj	Faktor				Výstup
	1	2	3	4	
Hl. m. Praha	0,89	0,84	1,00	0,71	0,86
Liberecký	0,43	0,58	0,37	0,62	0,5
Středočeský	0,73	0,57	0,44	0,78	0,63
Pardubický	0,45	0,67	0,34	0,74	0,55
Zlínský	0,29	0,45	0,42	0,54	0,425
Královéhradecký	0,37	0,43	0,45	0,43	0,42
Moravskoslezský	0,34	0,38	0,34	0,42	0,37
Jihomoravský	0,87	0,86	0,88	0,67	0,82
Plzeňský	0,48	0,48	0,37	0,40	0,4325

Kraj	Faktor				Výstup
Olomoucký	0,46	0,38	0,43	0,27	0,385
Ústecký	0,14	0,15	0,09	0,23	0,1525
Vysočina	0,10	0,22	0,14	0,33	0,1975
Jihočeský	0,53	0,47	0,37	0,26	0,4075
Karlovarský	0,00	0,00	0,01	0,00	0,0025

Zdroj: vlastní zpracování; zdroj dat ČSU, Ústav pro informace ve vzdělávání, Technologické centrum (Blažek J.)

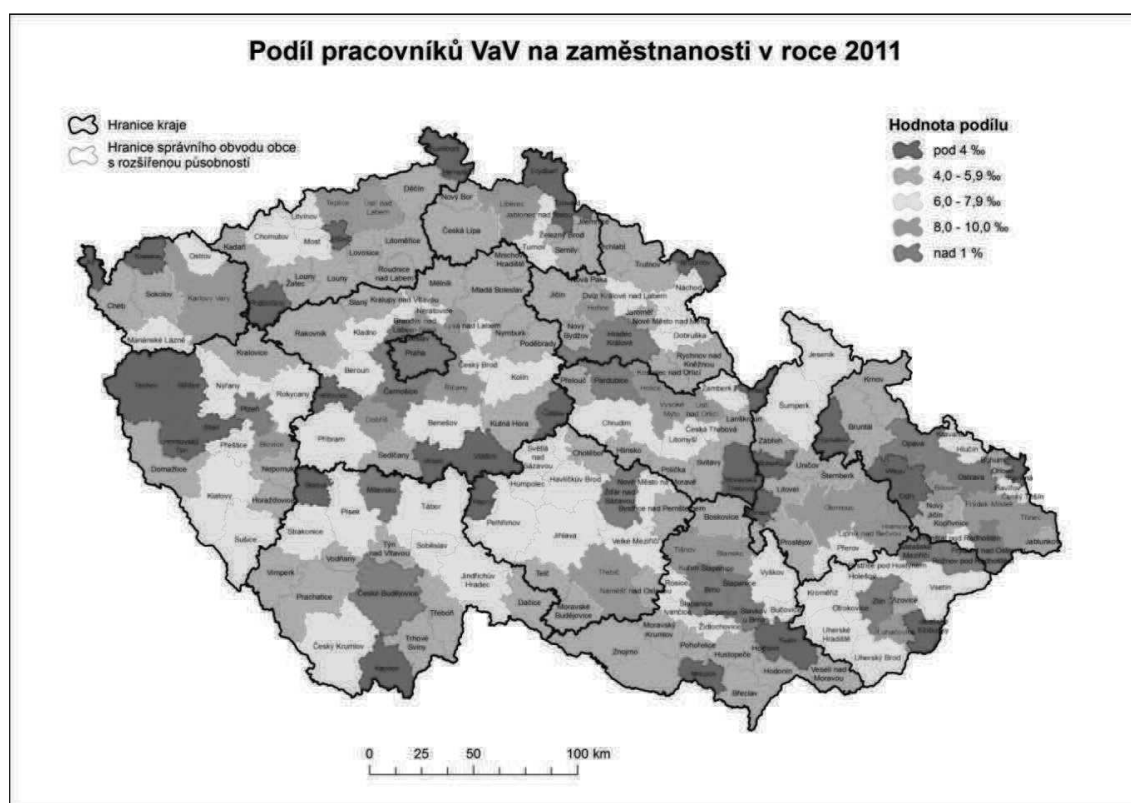
Hodnocení regionální diferenciace funkčnosti systémů VVI provedené na základě faktorů, které rozhodující měrou ovlivňují rozvoj regionů v oblasti vědy, výzkumu a inovací (Blažek 2012 (výdaje v oblasti VVI (faktor 1), existenci infrastruktury VVI (faktor 2), koncentraci lidských zdrojů ve VVI (faktor 3), existenci inovujícího a spolupracujícího podnikatelského sektoru (faktor 4) ukázalo na významnou diferenciaci mezi jednotlivými kraji. Hodnocení ukazuje na územní nerovnoměrnost obou systémů a značnou rozdílnost v postavení krajů České republiky (viz tabulka č. 2), kde nejlepších výsledků dosahují Praha a Jihomoravský kraj, naopak nejhorší hodnoty dosahují Ústecký kraj, Kraj Vysočina a Karlovarský kraj. Tyto výsledky do značné míry korelují i s dalšími hodnoceními v oblasti ekonomické výkonnosti krajů a jejich konkurenceschopnosti.

Hlavní město **Praha, funkčně úzce spojené se Středočeským krajem**, má významné postavení ve VVI České republiky. V Praze se v roce 2010 nacházely cca dvě třetiny veřejných výzkumných institucí České republiky a dvě pětiny pracovníků v oblasti VVI. Současně do Prahy směřovaly v roce 2010 dvě pětiny výdajů v oblasti VVI. Koncentrace faktorů VVI se následně promítá do vedoucího postavení Prahy z hlediska inovačních výstupů, přičemž toto postavení je dále posíleno významným postavením Středočeského kraje a to zejména v automobilovém průmyslu. V evropském srovnání však Praha v této oblasti zaostává a právě v posilování spolupráce výzkumné a aplikační sféry, včetně finančních otázek, lze spatřovat hlavní příležitosti dalšího zlepšování inovačního potenciálu nejen Prahy, ale i Středočeského kraje a to nejen projekty realizovanými z administrativních důvodů těsně za hranicemi Prahy.

Jihomoravský kraj, dominantně **reprezentovaný především Brnem**, vykazuje v České republice po pražské aglomeraci druhý nejvyšší potenciál v oblasti VVI. K dosažení tohoto postavení významně přispěla masivní podpora po roce 2006 v rámci operačních programů. Region disponuje velmi dobře rozvinutými kapacitami VVI vzhledem k infrastruktuře, lidským zdrojům a podnikatelskému sektoru. Relativně horší hodnoty však Jihomoravský kraj dosahuje v rámci inovačních výstupů. Intervence by se proto měly zaměřit na širší využití výsledků pro transfer do praxe včetně jejich širší komercializace.

Ostrava a její aglomerace v Moravskoslezském kraji je třetím velkým metropolitním regionem České republiky v oblasti VVI. Od předchozích dvou regionů se odlišuje nižším stupněm koncentrace hlavních faktorů VVI. Kraj jako celek vykazuje relativně nízký počet kvalifikovaných VVI pracovníků, nízký podíl VVI výdajů zejména ve veřejném sektoru a nižší aktivitu v oblasti inovací.

Obrázek č. 5: Podíl pracovníků VaV na zaměstnanosti v roce 2011

Pramen: ČSÚ, SLDB 2011

Naopak příležitosti posilování VVI prostředí v Moravskoslezském kraji v duchu inteligentní specializace jsou spojeny jednak s tradičními odvětvími Moravskoslezského kraje a jednak s novými dynamicky se rozvíjejícími odvětvími. K první skupině odvětví patří zejména strojírenství, ke druhé skupině pak IT technologie, environmentální technologie a moderní energetika a perspektivně pak nové materiály a nanotechnologie, biomedicínský výzkum ad. V odvětvích IT technologií, environmentálních technologií, moderní energetiky a materiálů jsou na území Moravskoslezského kraje realizovány infrastrukturní projekty regionálních VaV center v rámci OP VaVpl a evropsky významný projekt v oboru IT technologií Centrum excelence IT4Innovations.

Pro **Jihočeský, Královéhradecký, Liberecký, Olomoucký, Pardubický, Plzeňský a Zlínský kraj** jsou charakteristické více méně **průměrné hodnoty všech faktorů VVI**. S jistými rozdíly, které se týkají zejména nižších hodnot ukazatelů podnikatelského sektoru, se setkáváme v Jihočeském a Olomouckém kraji. Relativně dobře rozvinutá infrastruktura VVI spolu s existujícím inovujícím podnikatelským sektorem tu ale vytváří vhodné předpoklady pro implementaci konceptu inteligentní specializace. **Nejhorší ukazatele** z hlediska hodnocení faktorů VVI vykazují **Ústecký kraj, Kraj Vysočina** a zejména **Karlovarský kraj**. Naplňování konceptu inteligentní specializace je v tomto případě spojeno s komplexní podporou faktorů VVI pro generování inovačních výstupů.

Hodnocení VVI prostředí prostřednictvím dostupných statistických dat sice není zcela výstižné (zejména pro chybějící data umožňující kvalitativní posouzení jevu) částečně lze regionální difference vyjádřit pomocí indikátorů počtu pracovníků ve výzkumu a vývoji, resp. výdajů na tento sektor ekonomiky. Analýza rozmístění lidských zdrojů VVI v úrovni ORP potvrzuje **vysokou míru koncentrace VVI do velkých měst, nebo jejich bezprostředních zázemí**. V kontextu s převažujícím tematickým zaměřením výzkumu v těchto centrech je možné konstatovat dlouhodobě se formující oblasti specializace VVI (s úzkou provázaností na dlouhodobé tradice výzkumu a průmyslové výroby, z části provázané s firemním výzkumem).

Tyto skutečnosti v krajské úrovni víceméně potvrzují i další indikátory sledující procesy inovací, jako jsou počty poskytovaných či nabytých licencí na patenty a užité vzory. U pasivních licencí dominuje Jihomoravský kraj (117 licencí v průměru za období 2007-2010), za ním pak Praha a Středočeský

Pramen: ČSÚ, SLDB k Praha (112 licencí v průměru za období 2007-2010) a za ní Středočeský

kraj, kraj Vysočina a Jihomoravský kraj. Naopak nejméně inovativní v tomto ohledu se jeví Karlovarský kraj.

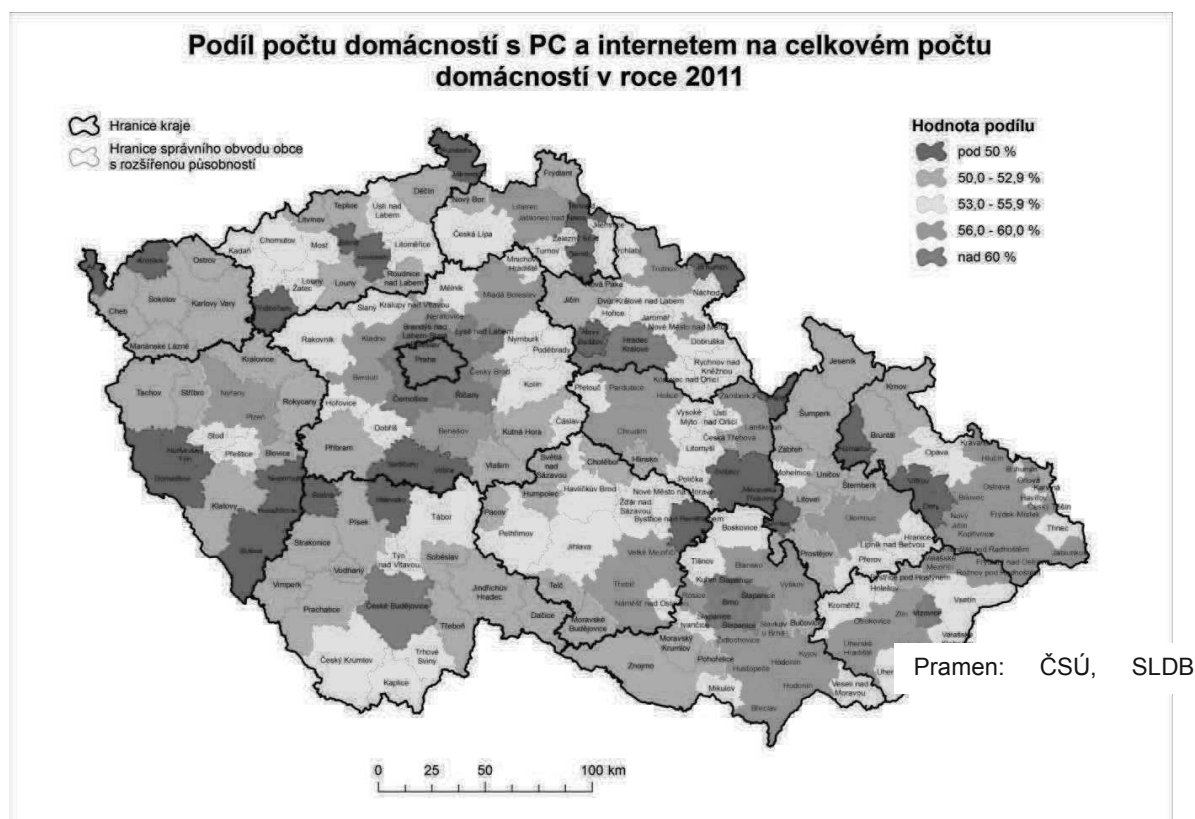
Počítačová gramotnost, aktivní práce s informačními technologiemi v různých úrovních znalostí a potřeb, je nedílnou součástí **přípravenosti populace k uplatnění na trhu práce** a důležitým nástrojem konkurenceschopnosti rozvoje daného regionu. Stejně tak jako dostupnost a kvalita napojení na informační technologie (vysokorychlostní internet). Data ČSÚ (SLDB 2011) ukazují na značné regionální difference, přitom tato data nemohou obsahovat informace o skutečném (ne proklamovaném) fungování těchto technologií, ani kvalitě práce populace s IT technologiemi.

Nepřímo z dat ČSÚ lze usuzovat, že počítačově gramotná populace je koncentrována především do městských center (přičemž jejich velikost není až tak rozhodující – nejvyššího podílu IT pracovníků dosáhla Chrudim, za ní Louny a Příbram, až za nimi potom Praha) a jejich zázemí, a je spíše svázána s vzdělanostní strukturou obyvatelstva, aktuální ekonomickou strukturou daného regionu.

Největší podíl domácností s připojením k internetu je v Praze a jejím zázemí v rámci Středočeského kraje, v krajských městech, s výjimkou Karlovarského a Ústeckého kraje. Faktická úroveň plnění technických parametrů připojení je dána použitými technologiemi a místně se velmi liší.

Skutečně dosažené hodnoty připojení na vysokorychlostní internet jsou do značné míry podmíněny ekonomicky podmíněnou a technologicky danou ochotou firem poskytujících služby internetu zajistit vysokorychlostní připojení i v oblastech mimo městská centra. Z uvedených důvodů je proto snížena konkurenceschopnost oblastí mimo hlavní centra osídlení České republiky, kdy domácnosti nebo podniky mají omezený přístup k vysokorychlostnímu internetu (viz dále periferní oblasti ČR, významná část stabilizovaných oblastí).

Obrázek č. 6: Podíl počtu domácností s PC a internetem na celkovém počtu domácností v roce 2011

Pramen: ČSÚ, SLDB 2011

Veřejná správa

Nedílnou součástí konkurenceschopnosti je kvalita institucionálního prostředí, kvalita výkonu veřejné správy projevující se v tomto vztahu v kvalitě podnikatelského prostředí. V různých hodnoceních se deklaruje nutnost zlepšit vymahatelnost práva, snížit byrokratické zatížení podniků, zjednodušit daňový systém a zabránit jeho častým změnám, omezit korupci a časté změny právního prostředí. Tyto kvality nemají regionální rozměr. Jsou obecně platné a v tomto směru je potřeba změnit legislativní prostředí, kvalitativně proměnit fungování systému veřejné správy a to jak ve vztahu k občanům, tak k politické úrovni při řízení státu a veřejnoprávních institucí⁵.

Z hlediska podpory konkurenceschopnosti se jedná o specifickou část činnosti veřejné správy, zaměřené na podporu rozvoje dostatečně husté sítě poradenských služeb, možnosti pro síťování a tvorbu klastrů (včetně vědeckotechnických parků) jako součástí podpory podnikatelských subjektů zejména v hospodářsky problémových oblastech a spolupráce veřejného a podnikatelského sektoru

HODNOCENÍ DISPARIT V REGIONÁLNÍ KONKURENCESCHOPNOSTI

Hodnocení svodně, v návaznosti na vliv jednotlivých faktorů regionálního rozvoje v oblasti konkurenceschopnosti, identifikuje podobné typy regionů, analyzuje hlavní příčiny jejich rozdílnosti a toto poznání je následně uplatněno při koncipování opatření a nástrojů regionální politiky v návrhové a implementační části.

Hodnocení vychází z metodiky Evropské komise, která ji použila při zpracování 5. zprávy o hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Bylo provedeno na úrovni krajů a z důvodů vyjádření větší plasticity regionální diferenciaci bylo doplněno i o hodnocení konkurenceschopnosti v úrovni ORP. Z hlediska metodického a míry objektivity, přes snahu dodržet vzájemnou datovou kompatibilitu pokud jde o základní atributy konkurenceschopnosti, je hodnocení kraje provedené ve struktuře ORP zatíženo pravděpodobně větší chybou, než hodnocení použité pro srovnání konkurenceschopnosti mezi kraji. Přesto poměrně dobře dokresluje diferenciaci krajů na úrovni ORP a lze jej využít jako podklad pro rozhodování při přípravě strategických dokumentů pro účely strategického řízení rozvoje území.

Metodika výpočtu indexu regionální konkurenceschopnosti⁶

Index regionální konkurenceschopnosti je složen ze tří dílčích sub-indexů (basic, efficiency, innovation), které se dále rozpadají do 8 pilířů konkurenceschopnosti. Základní sub-index (basic) zahrnuje **pilíře 3 a 4**, sub-index efektivnosti (efficiency) **pilíře 6, 7 a 8**, sub-index inovací (innovation) **pilíře 9, 10 a 11**.

Pro výpočet indexu regionální konkurenceschopnosti je na krajské úrovni využito 32 ukazatelů (viz níže), na úrovni ORP je v 7 případech použito metodické zjednodušení (*zdůrazněno kurzívou*). Užití ukazatele v členění dle pilířů jsou následující:

3. Infrastruktura

- hustota sítě dálnic a rychlostních komunikací,
- průměrná časová dojezdová náročnost do krajského města,
- dostupnost mezinárodních letišť,
- hustota železniční sítě.

4. Zdraví

- kojenecká úmrtnost,
- střední délka života mužů,
- střední délka života žen.

⁵ viz. kapitola 2.2.5 veřejná správa

⁶ Vzhledem ke komplexnímu a poměrně složitému hodnocení regionální konkurenceschopnosti jsou metodické postupy k této typologii zpracovány v samostatné příloze 2 *Metodický přístup k typologii regionální konkurenceschopnosti*.

Územní agenda Evropské unie 2020

K inteligentní a udržitelné Evropě rozmanitých regionů
podporující začlenění

Schváleno na neformálním setkání ministrů odpovědných
za územní plánování a územní rozvoj
19. května 2011 v Gödöllő, Maďarsko

EU 2011.hu

ISBN 978-80-87318-19-5

Územní agenda Evropské unie 2020

I.

Územní soudržnost je společný cíl Za harmoničtější a vyváženější situaci v Evropě

- 1) My, ministři zodpovědní za územní plánování a regionální rozvoj, jsme ve spolupráci s Evropskou komisí a se souhlasem Výboru regionů přezkoumali Územní agendu zahájenou v roce 2007 a dohodli jsme se na nové Územní agendě Evropské unie 2020.
- 2) Tato agenda zohledňuje nedávný vývoj popsáný v aktualizovaném dokumentu Stav a perspektivy území Evropské unie týkajícím se páté zprávy o hospodářské, sociální a územní soudržnosti a strategie Evropa 2020.
- 3) Prohlašujeme, že tato agenda je naším politickým rámcem zaměřeným na činnost, jehož účelem je podporovat územní soudržnost v Evropě jako nový cíl Evropské unie, který zavedla Lisabonská smlouva (článek 3 Smlouvy o Evropské unii). Stanovuje cíle v souladu s časovým horizontem nejdůležitějších politických dokumentů do roku 2020.
- 4) Cílem této agendy je poskytnout strategické směry pro územní rozvoj, podpořit zohlednění územní dimenze v různých politikách na všech úrovních správy a zajistit provádění strategie Evropa 2020 v souladu se zásadami územní soudržnosti.
- 5) Věříme, že cílů EU stanovených ve strategii Evropa 2020 pro inteligentní a udržitelný rozvoj podporující začlenění může být dosaženo pouze tehdy, bude-li zohledněn územní rozměr strategie, jelikož možnosti rozvoje se v jednotlivých regionech liší.
- 6) Vítáme návrh Evropské komise uvedený v páté zprávě o hospodářské, sociální a územní soudržnosti týkající se lepšího začlenění územní soudržnosti do politiky soudržnosti. Politika soudržnosti je klíčový rámec, jehož prostřednictvím může EU řešit výzvy územního rozvoje a jenž napomáhá plně využívat územní potenciál na místní, regionální, národní a nadnárodní úrovni. Agenda nepředjímá budoucí dohody, jako je dohoda o příštím finančním výhledu a legislativní balíček pro strukturální fondy, ale zdůrazňuje význam zohledňování územního rozměru.
- 7) V souladu se Smlouvou o fungování Evropské unie (články 174 a 175) by měly všechny politiky a činnosti Unie přispívat k hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Aktéři zodpovědní za vytváření a provádění odvětvových politik by měli brát v úvahu zásady a cíle Územní agendy. Soudržnost EU a politik jednotlivých států je pro územní soudržnost velice důležitá. Většina politik má významné územní dopady, jelikož různým způsobem ovlivňují rozvojové příležitosti území. Koordinace různých odvětvových politik za účelem optimalizace územního dopadu a co největší soudržnosti může výrazně zvýšit jejich úspěšnost a pomoci zabránit negativním vlivům vzájemně rozporných politik na všech územních úrovních. Optimální vyváženost udržitelnosti, konkurenceschopnosti a sociální soudržnosti lze dosáhnout prostřednictvím integrovaného územního rozvoje.
- 8) Věříme, že územní soudržnost je souborem zásad pro harmonický, vyvážený, efektivní a udržitelný územní rozvoj. Umožňuje rovné příležitosti pro občany a podniky, ať jsou situováni kdekoli, a rovněž plné využití jejich územního potenciálu. Územní soudržnost posiluje zásadu solidarity za účelem podpory konvergence mezi jednotlivými ekonomikami více prosperujícími územními celky a těch, jejichž rozvoj zaostává.

- 9) Územní soudržnost doplňuje mechanismy solidarity o kvalitativní přístup a objasňuje, že nejvhodnější je přizpůsobit příležitosti rozvoje specifickým rysům určité oblasti. Regiony mohou potřebovat vnější podporu, aby se vydaly vlastním směrem k udržitelnému rozvoji, a to se zvláštní pozorností věnovanou zaostávajícím regionům. Vzájemná závislost mezi regiony nabývá na významu, což vyžaduje pokračování podpory síťování, spolupráce a integrace mezi různými regiony EU na všech příslušných úrovních.
- 10) Vyžíváme státy, regiony, města (včetně malých a středně velkých měst), další územní celky a odvětvové politiky na všech příslušných územních úrovních, aby přispěly ke společným evropským územním prioritám. Prostřednictvím užší spolupráce bychom měli usnadnit jejich schopnost účinněji reagovat na klíčové výzvy, jimž Evropa čelí. Jsme přesvědčeni, že tato spolupráce je klíčem k podpoře inteligentního a udržitelného růstu podporujícího začlenění a územní soudržnost v EU.
- 11) Jsme toho názoru, že místně zaměřený přístup k vytváření politik přispívá k územní soudržnosti. Je založen na zásadách horizontální koordinace, vytváření politik na základě faktů a integrovaném rozvoji funkčních oblastí a uplatňuje zásadu subsidiarity prostřednictvím přístupu víceúrovňové správy. Jeho cílem je plně využít územního potenciálu díky strategiím rozvoje založených na znalostech místních a regionálních potřeb a vycházet ze specifických předností a faktorů, které přispívají ke konkurenceschopnosti územních celků. Tyto celky mohou využít svého územního kapitálu k vytvoření optimálních řešení pro dlouhodobý rozvoj a tímto způsobem přispět ke splnění cílů strategie Evropa 2020.
- 12) Jsme přesvědčeni, že rozmanitost územních celků představuje potenciál pro rozvoj a osobitá identita místních a regionálních komunit mají v této souvislosti klíčový význam. Územní celky se společným potenciálem či výzvami mohou spolupracovat při hledání společných řešení a využít svůj územní potenciál sdílením zkušeností. Územní celky s komplementárním potenciálem, které spolu často sousedí, mohou spojit své síly a společně prozkoumat své srovnatelné výhody, což umožní další potenciál rozvoje.
- 13) Jsme toho názoru, že udržitelné a účinné využívání evropského území a zdrojů podporující začlenění je klíčovým prvkem soudržnosti. Lepší využívání území může pozitivně přispět k rozvoji hospodářství, spravedlivému přístupu k službám obecného zájmu, infrastruktuře a veřejným statkům a k uvážlivému řízení přírodních a kulturních výhod.

II.

Výzvy a potenciál pro územní rozvoj Hnací síly a jejich územní aspekty

- 14) Na základě hlavních závěrů aktualizovaného dokumentu Stav a perspektivy území Evropské unie poukazujeme na nejdůležitější územní výzvy. Jsme přesvědčeni, že k tomu, aby se tento potenciál mohl změnit v udržitelný a vyvážený územní rozvoj, je nezbytný koordinovaný přístup.

Větší vliv globalizace – strukturální změny po globální hospodářské krizi

- 15) Místní a regionální komunity pocítují urychlení globalizace a větší zranitelnost vůči vnějším otřesům. V některých případech byla ohrožena dokonce i prosperita, udržitelnost a stabilita měst a regionů. Dopady byly ještě viditelnější během nedávné finanční a hospodářské krize. Jelikož se dlouhodobé dopady krize na příležitosti rozvoje liší v závislosti na jednotlivých územích, liší se i načasování oživení a škála možných politických reakcí v různých regionech. Krize však posky-

tuje příležitost k přechodu k udržitelnějším hospodářským strukturám účinně využívající zdroje, pokud budou přijata vhodná opatření.

- 16) Globalizace může způsobit závažné důsledky pro území na unijní, regionální, celostátní a místní úrovni. Metropolitní a další městské oblasti, mezinárodní a globální dopravní uzly jsou místy pro rozvoj celého evropského území, pokud další regiony těží z jejich dynamiky a jsou propojeny prostřednictvím sítí. Místní přednosti a územní charakteristiky mají stále větší význam pro regiony při zvládání vnějších otřesů a následné obnově.

Výzvy integrace EU a rostoucí vzájemná provázanost regionů

- 17) Prohloubení a rozšíření integrace EU čelí takovým vnitřním faktorům, jako je rozdělení regionů na základě administrativních hranic a rozdílů ve fiskální kázni a závazcích mezi členskými státy. Změny v jedné části Evropy mohou mít důsledky na jinou část kontinentu z důvodu narůstající vzájemné provázanosti regionů. Stále existuje problém rozdělení mezi centrem a okrajem, a to i v národním měřítku. Soudržnost na vnějších hranicích má zásadní význam, jelikož rozdíly a odlišnosti v právním, sociálním a politickém systému mají značné dopady zvláště v oblasti migrace a obchodu. Narůstající vzájemná provázanost regionů vyvolává poptávku po lepším propojení na celosvětové, evropské a národní úrovni. Překážky pro integraci na místní a regionální úrovni mohou rovněž způsobit nedostatečné využívání lidských, kulturních, hospodářských a ekologických zdrojů příhraničních regionů a prohloubit jejich okrajovou pozici a sociální vyloučení.

Demografické a sociální výzvy lišící se podle územních celků a vyloučení zranitelných skupin

- 18) Evropa čelí rostoucím demografickým výzvám, které jsou v každém územním celku odlišné. Stárnutí a vylidňování přinesou změny v mnoha regionech, včetně venkovských a okrajových regionů, a způsobí závažné dopady na sociální a územní soudržnost, poskytování veřejných služeb, trh práce a bydlení. V dalších regionech počet obyvatel vzrůstá a tyto regiony čelí jiným tlakům. Rozsáhle migrace v rámci Evropy po rozšíření EU a přistěhovalectví především z méně rozvinutých zemí mimo EU představují specifické výzvy a příležitosti zvláště v městských oblastech.
- 19) Vyloučení ze socioekonomického řetězce má nepochybně silný územní charakter. Riziko vyloučení je vyšší v oblastech s nižší přístupností, horšími ekonomickými výsledky, nedostatkem sociálních příležitostí či s dalšími zvláštními územními poměry. Zranitelné skupiny a etnické menšiny se často soustřeďují v určitých městských a venkovských oblastech, což způsobuje, že se neintegrují. Pokud jsou tyto oblasti součástí větších správních celků, může problém zůstat skryt v oficiálních statistikách.

Změna klimatu a environmentální rizika – geograficky odlišné dopady

- 20) Dopady změny klimatu se v celé Evropě značně liší v závislosti na geografických oblastech, které mají různé důsledky a různou míru zranitelnosti. Rostoucí riziko stoupající hladiny moře, sucho, rozšiřování pouští, záplavy a další přírodní nebezpečí vyžadují odlišné reakce v závislosti na daném územním celku. Regiony mají různé možnosti, jak začlenit přizpůsobení a zmírnění do svých strategií, snížit emise skleníkových plynů a přizpůsobit své socioekonomické systémy nízkouhlíkovému hospodářství. Změna klimatu může rovněž vést ke vzniku nových možností, např. v oblasti zemědělství, zelené ekonomiky a výroby energie z obnovitelných zdrojů. Výzvy změny klimatu zaměřují pozornost na územní koordinaci politik, zvláště politik v oblasti klimatu, energetiky, vodohospodářství, zemědělství, bydlení, cestovního ruchu a dopravy.

- 21) Environmentální kvalita vzduchu, půdy a vody se v celé Evropě liší a znečištění ovzduší a hluk mohou způsobit závažné zdravotní problémy. V některých případech koreluje se sociální nerovností. Rozdíly v přístupu k čistému ovzduší, vodě a půdě se objevují nejen mezi jednotlivými zeměmi a regiony, ale také mezi městskými a venkovskými oblastmi a rovněž v rámci měst.

Energetické výzvy zaujímají přední místo a ohrožují konkurenceschopnost regionů

- 22) Některé evropské regiony čelí výzvám v oblasti zabezpečení dodávek energie, jelikož v široké míře závisejí na dovozu fosilních paliv nebo jsou specializovány v činnostech s velkou spotřebou energie. Velký objem dovozu ze třetích zemí, které jsou zranitelné vůči hospodářské či politické nestabilitě, prohlubuje problémy zabezpečení dodávek. Vzhledem k rostoucím cenám energie a emisím je třeba usilovat o energeticky udržitelná řešení, jimiž jsou např. využívání potenciálních obnovitelných zdrojů energie a přechod k zelenějším, nízkouhlíkovým hospodářským činnostem. Nedostatečná energetická infrastruktura a závislost vytvořená stávajícími sítěmi vyžadují rozrůznění energetické produkce a dodávek a rozvoj energetického trhu a integraci. Některá území, jako jsou ostrovy a vzdálené a řídky obydlené oblasti, mohou být více vystavena riziku nedostatku energie a rostoucím cenám, přičemž rozrůstání měst přispívá k vysoké a neudržitelné spotřebě energie.

Ztráta biologické rozmanitosti, ohrožené přírodní, krajinné a kulturní dědictví

- 23) Přírodní a kulturní dědictví jsou součástí kapitálu a identity územních celků. Ekologické hodnoty, kvalita životního prostředí a kulturní vlastnictví mají zásadní význam pro blaho občanů a hospodářské možnosti a poskytují jedinečné příležitosti pro rozvoj. Neúměrné využívání těchto zdrojů za účelem uspokojení rostoucí poptávky mohou spolu s průmyslovými riziky způsobit závažné škody a ohrozit územní rozvoj. Urbanizace, zintenzivnění zemědělství a rybolovu, doprava a další druhy rozvíjení infrastruktur mohou vést k závažným environmentálním problémům, zvláště když nejsou územně koordinovány. Rostoucí a nekoordinované využívání mořského prostoru a mořských zdrojů může mít následky pro udržitelný územní rozvoj. Změny ve využívání pevniny a moře, urbanizace a masový cestovní ruch ohrožují kulturní přednosti a krajinu a mohou vést k fragmentaci přírodních stanovišť a ekologických koridorů. V historickém a kulturním prostředí i v oblastech pro novou výstavbu může zohlednění charakteru daného místa zlepšit koherenci a kvalitu budovaného prostředí.

III.

Územní priority rozvoje Evropské unie

- 24) Věříme, že výzvy územního rozvoje vyžadují společnou pozornost a tam, kde je to vhodné, společné úsilí o jejich řešení a využívání územního potenciálu. Z toho důvodu stanovujeme šest územních priorit EU, které mohou přispět k úspěšné implementaci strategie Evropa 2020.

1. Podpora polycentrického a vyváženého územního rozvoje

- 25) Zdůrazňujeme, že polycentrický a vyvážený územní rozvoj EU je klíčovým prvkem dosažení územní soudržnosti. Pokud nejrozvinutější města a regiony Evropy spolupracují jako součást polycentrické struktury, vytvářejí přidanou hodnotu a působí jako centra přispívající k rozvoji svých širších regionů. Významnou roli v této souvislosti rovněž plní politiky městského rozvoje. Politika polycentrického územního rozvoje by měla podporovat územní konkurenceschopnost území EU též mimo centrální pětiúhelník. Vyzýváme města, aby inovačním způsobem vytvářela sítě, které jim mohou umožnit zlepšit výsledky v evropské a celosvětové hospodářské soutěži a nasměrovat ekonomickou prosperitu k udržitelnému rozvoji.

- 26) Naším cílem je zároveň polycentrický rozvoj na makroregionální, přeshraniční a také národní a regionální úrovni v případech, které jsou relevantní. Pokud je to možné, je důležité se vyhnout polarizaci mezi hlavními městy, metropolitními oblastmi a středně velkými městy ve vnitrostátním měřítku. Malá a středně velké města mohou plnit na regionální úrovni důležitou úlohu. Politické úsilí by mělo přispět ke snížení silné územní polarizace hospodářských výsledků, k vyvarování se velkých regionálních rozdílů na evropském území řešením překážek růstu v souladu se strategií Evropa 2020.

2. Podpora integrovaného rozvoje ve městech a venkovských a specifických oblastech

- 27) Prohlašujeme, že cíle a zájmy stanovené ministry zodpovědnými za městský rozvoj v Lipské chartě o udržitelných evropských městech a v prohlášení z Marseille a Toleda o rozvoji měst, by měly být zohledněny při vytváření územních politik na všech úrovních. Podporujeme veškeré úsilí, které napomáhá z měst učinit hnací sílu inteligentního a udržitelného rozvoje podporujícího začlenění a atraktivní místo pro život, práci, cestovní ruch a investice. Proto doporučujeme, aby byl v oblasti městského rozvoje a politik na obnovu uplatňován integrovaný a víceúrovňový přístup. Spolupráce a vytváření sítí měst by mohlo z dlouhodobého hlediska přispět v různé míře k inteligentnímu rozvoji městských regionů. Města by tam, kde je to vhodné, měla čerpat inspiraci za hranicemi svého administrativního celku a soustředit se na funkční regiony včetně svých příměstských sousedů.
- 28) Rozvoj široké škály rozmanitých venkovských oblastí by měl zohlednit jejich jedinečné charakteristiky. Ve venkovských, okrajových a řídce obydlených územích může být zapotřebí zlepšit jejich přístupnost, podpořit podnikání a vybudovat silné místní kapacity. Některé venkovské oblasti mají tendenci být zranitelné, a zároveň disponují bohatými kulturními a přírodními hodnotami. Podporujeme zachování a udržitelné využívání tohoto územního kapitálu, ekologických funkcí a služeb, které poskytuje. Zvláštní pozornost by zřejmě měla být věnována málo vyvinutým okrajovým venkovským oblastem a řídce obydleným oblastem, kde jsou znevýhodněné sociální skupiny často postiženy vyloučením. Územní celky, které čelí značnému vylidňování, by měly mít dlouhodobá řešení k zachování své hospodářské aktivity, a to prostřednictvím vytváření pracovních míst, atraktivních životních podmínek a veřejných služeb pro obyvatele a podniky. Ve venkovských oblastech, kde zemědělství a lesnictví stále představují důležité způsoby využívání půdy, je zásadní modernizace primárního sektoru prostřednictvím investic za účinného využívání zdrojů do nových a alternativních sektorů a zachování vysoce kvalitní orné půdy a ekologických funkcí.
- 29) Uznáváme různé vazby, které mohou existovat mezi městskými a venkovskými oblastmi v celé Evropě, od příměstských až po okrajové venkovské oblasti. Měla by být uznána vzájemná provázanost mezi městem a venkovem prostřednictvím integrované správy a plánování založeného na širokém partnerství. Vítáme místní strategie rozvíjené na místní úrovni uzpůsobené místním podmínkám. Ve venkovských oblastech hrají důležitou úlohu malá a středně velká města. Proto je důležité zlepšit přístupnost městských center přilehlých venkovských oblastí, aby byla zajištěna nezbytná dostupnost pracovních příležitostí a služeb obecného zájmu. Metropolitní oblasti by si rovněž měly být vědomy toho, že jsou zodpovědné za rozvoj svého širšího okolí.
- 30) Připomínáme, že specifické geografické charakteristiky mají velký vliv na rozvoj příležitosti v mnoha regionech a členských státech. To je rovněž uznáno ve Smlouvě o fungování Evropské unie (článek 174). Pobřežní oblasti, ostrovy včetně ostrovních států, horské oblasti, nížiny, říční údolí, jezerní pánve a další druhy území mají specifické (často přeshraniční) rysy nebo trpí závažnými a trvalými přírodními či demografickými znevýhodněními, jako je nízká hustota obyvatelstva, což ovlivňuje jejich potenciál rozvoje. Nejvzdálenější regiony (článek 349) mají speci-

fická a trvalá omezení, která jsou dána především vzdáleností od pevniny a specifickým mezinárodním kontextem. Tento specifický potenciál lze využít a problémy řešit integrovaným způsobem ve spolupráci subjektů z různých států či regionů.

3. Územní integrace v přeshraničních a nadnárodních funkčních regionech

- 31) Jsme toho názoru, že integrace územních celků prostřednictvím územní spolupráce může být důležitým faktorem při podpoře celosvětové konkurenceschopnosti. Tímto způsobem lze lépe využít potenciál, jako je hodnotné přírodní, krajinné a kulturní dědictví, sítě měst a trhy práce, které jsou odděleny hranicemi. V této souvislosti by měla být věnována pozornost oblastem podél vnějších hranic EU. Územní integrace a spolupráce mohou výrazně stimulovat rozvoj, snížení hospodářského, sociálního a ekologického roztržitého, budování vzájemné důvěry a sociálního kapitálu. Přeshraniční a nadnárodní funkční regiony mohou vyžadovat vhodnou koordinaci politik mezi různými zeměmi.
- 32) Podporujeme nadnárodní a přeshraniční integraci regionů přesahující projekty spolupráce a soustředující se na rozvoj a výsledky, které mají skutečný přeshraniční či nadnárodní význam. Evropská územní spolupráce by měla být lépe začleněna do národních, regionálních a místních strategií rozvoje.

4. Zajištění globální konkurenceschopnosti regionů na základě silné místní ekonomiky

- 33) Připomínáme, že hospodářská konkurenceschopnost může být podpořena rozvojem globálně integrovaných hospodářských odvětví a silné místní ekonomiky. Klíčovou úlohu může sehrát využití sociálního kapitálu, územních výhod a rozvíjení strategií zaměřených na inovace a strategie inteligentní specializace v místním přístupu. Globální a místní úrovně se navzájem posilují a jsou propojeny, a proto by měly být rozvíjeny souběžně. Zásadní význam má posílení výzkumu, lidského kapitálu, inovační kapacity a přenosu nových nápadů na trh.
- 34) Navíc je při posilování místních reakcí a snížení zranitelnosti vůči vnějším silám důležitá integrace místních rysů, charakteristik a tradic do celosvětového hospodářství. Zlepšení místní ekonomiky prostřednictvím rozvíjení místních produktů a trhů, podnikatelského prostředí, poskytování místně orientované odborné přípravy, částečné soběstačnosti a budování provázaných a silných místních komunit může být efektivním nástrojem. Je důležité zachovat a zlepšit inovační kapacitu všech regionů. Diverzifikace místní ekonomiky může snížit zranitelnost.

5. Zlepšení územního propojení pro jednotlivce, komunity a podniky

- 35) Jsme přesvědčeni, že pro územní soudržnost je zásadní spravedlivý a dostupný přístup ke službám obecného zájmu, k informacím, znalostem a mobilitě. Poskytování služeb a odstraňování infrastrukturních překážek může zlepšit konkurenceschopnost a udržitelný a vyvážený územní rozvoj Evropské unie. Mimo jiné je důležité zajistit přístup k silniční, železniční, vodní a letecké dopravě a k dalším infrastrukturním zařízením, jako jsou širokopásmové a transevropské energetické sítě. Zasazujeme se o decentralizovanou, účinnou a bezpečnou výrobu příznivou životnímu prostředí a využívání obnovitelné a nízkouhlíkové energie.
- 36) Podporujeme účinná intermodální dopravní řešení, zvláště v rámci městských regionů, pozemní a námořní dopravní propojení a účinné vazby mezi leteckou a železniční dopravou. Vzrůstající význam globálních spojů vyžaduje vyváženou mezikontinentální dopravu včetně širšího využití pozemních spojů s Asií. Základním prvkem integrované sítě by měl být další rozvoj transevropských

sítí (TEN-T) propojujících nejdůležitější evropská centra jako hlavní města, metropolitní regiony a uzly TEN, zlepšující též propojení mezi primárními a sekundárními systémy. Zvláště na regionální a místní úrovni je důležitý rozvoj silnic druhé třídy. Zasazujeme se o přístupnost městských center z okrajových oblastí, kde může z důvodu kombinace sociálních a hospodářských nevýhod docházet k vyloučení zranitelných skupin. Tam, kde je to vhodné, by se měly rozvíjet dopravní spoje přes územní překážky, jako spoje s ostrovy a zámořskými oblastmi.

6. Správa a propojení ekologických, krajinných a kulturních hodnot regionů

- 37) Zdůrazňujeme, že správně fungující ekologické systémy a ochrana a podpora kulturního a přírodního dědictví jsou důležitými podmínkami dlouhodobého udržitelného rozvoje. Jsme zodpovědní za jejich fungování, ochranu a podporu. Zvláštní význam má společné řízení rizik, které zohledňuje různá geografická specifika. Podporujeme integraci ekologických systémů a oblastí chráněných z důvodu jejich přírodních hodnot do ekologických infrastrukturních sítí na všech úrovních.
- 38) Vysoká hodnota evropské městské a venkovské krajiny by měla být z kvalitativního hlediska chráněna a rozvíjena. Oblasti bohaté na přírodní a kulturní krajiny mohou vyžadovat zvláštní pozornost, aby byly co nejlépe využity jejich přednosti. Ochranu může doplnit vytváření pracovních míst příznivých pro životní prostředí a posílení rekreačních funkcí. Klíčový význam má místní, regionální a nadregionální správa kulturního a přírodního dědictví. Podporujeme ochranu, renovaci a využívání dědictví v rámci místního přístupu. Význam má také zlepšování regionální a místní identity prostřednictvím posílení povědomí a odpovědnosti místních a regionálních komunit vůči jejich životnímu prostředí, krajině, kultuře a dalším jedinečným hodnotám.

IV.

Provádění územní soudržnosti EU v praxi Mechanismy správy a provádění

- 39) Jsme toho názoru, že Lisabonská smlouva má důležité dopady na budoucnost politiky územního rozvoje v Evropě. Členské státy a instituce EU mají sdílené pravomoci v přispívání k územní soudržnosti, a proto mají společnou úlohu při implementaci Územní agendy 2020.
- 40) Jsme si vědomi toho, že posílení územní soudržnosti vyžaduje účinnou koordinaci různých politik, subjektů a mechanismů plánování, a také vytváření a sdílení územních znalostí. Nástroje a pravomoci provádění jsou v rukou institucí EU, členských států, regionálních a místních orgánů a soukromých subjektů. Za účelem správy různých funkčních územních celků a zajištění vyváženého a koordinovaného přispění místních, regionálních, celostátních a evropských subjektů v souladu se zásadou subsidiarity, jsou třeba struktury víceúrovňové správy. Pro zajištění provázanosti a synergie je potřeba vertikální a horizontální koordinace mezi orgány na různých úrovních s rozhodujícími pravomocemi a odvětvovými politikami.

Územní koordinace politik

- 41) Jsme přesvědčeni, že uznání územního rozměru a koordinace evropských a národních odvětvových politik je důležitou zásadou podpory územní soudržnosti. Většina politik na každé územní úrovni může být značně zefektivněna a může dosáhnout synergií s jinými politikami, pokud zohlední územní rozměr a územní dopady.

- 42) Zohlednění územních dopadů při vytváření politik může napomoci omezení vzniku překážek a neúmyslných vedlejších dopadů na další oblasti politik a na územní celky. Politiky by měly zohledňovat územní rozdíly, opatření by měla být přizpůsobena specifickému typu území a při plánování by se měly využívat územní přístupy. To zlepší využívání územního kapitálu.
- 43) Účinnou souhru odvětvových politik může podpořit jejich koordinace na jednotlivých územních úrovních. Územní koordinace by měla být podpořena nástroji, jako je posouzení územních dopadů, koordinování plánovacích mechanismů a územně orientované monitorování. Zdůrazňujeme, že politiky EU mohou v různé míře a různým způsobem přispět k provádění územních priorit EU, jak ukázaly příklady v aktualizovaném dokumentu Územní situace a perspektivy EU.

Mechanismy provádění územní soudržnosti

- 44) Vyzýváme ke strategičtějšímu přístupu k podpoře územní soudržnosti. Vytváření a provádění integrovaného místního a regionálního rozvoje je důležitou problematikou. Územní rozměr by mohl být lépe zohledněn a různé výchozí pozice a národní, regionální a místní specifika by měly být zohledněny při provádění a monitorování strategie Evropa 2020.
- 45) Věříme, že politika soudržnosti a také politika rozvoje venkova jsou díky své integrující charakteristice a určité průřezové povaze klíčovými nástroji na podporu vyváženého územního rozvoje Evropské unie.
- 46) Podporujeme prohloubení územního rozměru politiky soudržnosti tam, kde je to vhodné: posílení mechanismů, které mohou zajistit územní koordinaci jejích opatření; zlepšení územního rozměru všech kroků strategického plánování, posuzování a monitorovacích činností; zajišťování prostoru pro integrované místní programy a projekty a začlenění různých finančních prostředků do regionálních strategií.
- 47) Podporujeme uzpůsobení strategií a programů, aby odpovídajícím způsobem odrážely specifika různých územních celků. Budoucí strategické politické dokumenty a programy by měly zahrnovat územní faktory zohledňující priority Územní agendy 2020. Podporujeme rozvíjení experimentálních přístupů k integrovanému místnímu rozvoji v různých územních podmínkách. Tam, kde je to vhodné, by místní a regionální subjekty měly být zapojeny do procesu plánování.

1. Posílení územní soudržnosti na úrovni EU

- 48) Žádáme instituce EU, aby při účasti na vytváření a provádění politik EU zohledňovaly zásady Územní agendy 2020 a sdílely je se zainteresovanými stranami a sítěmi.
- 49) Zdůrazňujeme, že by mělo dojít ke zlepšení monitorovacího a hodnotícího systému územního rozvoje a výsledků úsilí vyvíjených v rámci územní soudržnosti na úrovni EU, přičemž by se mělo zajistit, aby pro státy nevzrostla administrativní zátěž. Stávající metody a požadavky EU pro posuzování, monitorování a hodnocení, včetně těch, jež platí pro strukturální fondy a Fond soudržnosti a provádění strategie Evropa 2020, by měly zahrnovat příslušné územní faktory.
- 50) Měla by být nadále rozvíjena integrovaná posouzení dopadu pro všechny významné politiky a programy EU, a to na základě příspěvků zainteresovaných subjektů. Aby byl posílen územní rozměr posouzení dopadu prováděného Evropskou komisí před každou legislativní iniciativou, vyzýváme Evropskou komisi, aby v těchto posouzeních dopadu zohledňovala územní záležitosti, a žádáme Výbor regionů, aby poskytl příspěvky od místních a regionálních orgánů.

- 51) Zdůrazňujeme, že za účelem poskytování informací pro proces vytváření politik na úrovni EU je nutná výrazná metodologická podpora a komplexní základna znalostí o územních celcích. Hodnotné příspěvky může v tomto ohledu poskytnout řada orgánů. Navrhujeme, aby program ESPON zohledňoval priority a výzvy Územní agendy 2020 v rámci své výzkumné činnosti. Intenzivnější zaměření na územní soudržnost a přání přispět ke strategii Evropa 2020 budou vyžadovat další znalosti a metodologickou podporu poskytovanou zainteresovaným subjektům. Současný status, úloha a výsledky programu ESPON by měly být přizpůsobeny budoucímu období ve shodě s Evropskou komisí, aby lépe sloužil přípravě evropských politik souvisejících s územním rozvojem a soudržností.

2. Přispění k územní soudržnosti na přeshraniční, nadnárodní a meziregionální úrovni

- 52) Uznáváme, že aktivity v rámci přeshraniční, nadnárodní a meziregionální úrovni musí plnit zásadní úlohu v provádění územních priorit Územní agendy 2020. Evropská územní spolupráce prokázala značnou mobilizaci potenciálu zapojených měst a regionů. Stále však existuje prostor pro zlepšení, zvláště pro to, aby se zajistilo, že činnosti přispějí ke skutečné územní integraci prostřednictvím podpory udržitelného rozšíření trhů pro pracovníky, spotřebitele a malé a střední podniky a účinnějšího přístupu k soukromým a veřejným službám. V této souvislosti klademe důraz na význam pružného územního plánování, které by umožnilo, aby spolupráce s různým územním rozsahem byla dostatečně flexibilní a mohla se zabývat regionálními specifiky.
- 53) Doporučujeme, aby iniciativy územní spolupráce byly orientovány na dlouhodobé cíle územní soudržnosti stavějící na zkušenosti s částí B iniciativy Společenství INTERREG a současnými nadnárodními programy. Přínosné mohou v tomto ohledu být rovněž integrované makroregionální strategie, které se nyní nově zavádějí v oblasti Baltského moře a Podunají. Proto doporučujeme, aby byl tento přístup dále podporován na základě hodnocení výsledků dosažených evropskými makroregionálními strategiemi, které se nyní provádějí.
- 54) Zdůrazňujeme specifickou přidanou hodnotu evropských nástrojů stimulujících výměnu osvědčených postupů, inovační projekty a předávání znalostí mezi zúčastněnými organizacemi, jako je vytváření sítí a meziregionálních programů (INTERREG IVC, INTERACT, URBACT), a podporujeme je.
- 55) Pro územní soudržnost v Evropě jsou zásadní činnosti související s mořem. Hospodářské aktivity jako výroba energie a doprava se v evropském mořském prostředí rychle rozrůstají. Je třeba vyřešit konflikty mezi uživateli a vyvážit různé zájmy prostřednictvím spolupráce v oblasti územního plánování námořních prostor. Rámcová směrnice o strategii pro mořské prostředí a evropská integrovaná námořní politika vyžadují koordinovanou činnost členských států v oblasti územního plánování námořních prostor.

Toto plánování by mělo být začleněno do stávajících systémů plánování s cílem umožnit vyvážený a udržitelný rozvoj provázaného suchozemského a mořského prostředí.

- 56) Tam, kde je to vhodné, by se na základě nedávných zkušeností mělo plně využít nových příležitostí poskytovaných právním nástrojem Evropského seskupení pro územní spolupráci (ESÚS). Měla by být rovněž prozkoumána dobrovolná koordinace plánovacích činností podél hranic v rámci ESÚS, pokud by to představovalo přidanou hodnotu.
- 57) Vítáme všechny iniciativy veřejných orgánů na různých úrovních, které přispívají k rozvíjení dlouhodobých přeshraničních územních strategií, a žádáme Evropskou komisi, aby v případě potřeby poskytla svou podporu.

3. Posílení přispění členských států k územní soudržnosti

- 58) Připomínáme, že v kontextu jednotlivých států je hlavním úkolem vnitrostátních, regionálních a místních orgánů stanovit individuálně uzpůsobené koncepce, cíle a nástroje na podporu územního rozvoje založeného na zásadě subsidiarity a na místním přístupu v souladu s přístupem a činností na úrovni EU. Orgány členských států musí stanovit své vlastní strategie a příslušná opatření, která hodlají uplatnit, což bude záviset na jejich vlastních geografických specifikách, politické kultuře a právním a správním systému.
- 59) Vyzýváme členské státy, aby začlenily zásady územní soudržnosti do svých vlastních vnitrostátních odvětvových politik, politik integrovaného rozvoje a mechanismů územního plánování. Orgány odpovědné za politiku územního rozvoje na národní, regionální a místní úrovni by měly přispívat prostřednictvím svých vlastních akčních plánů k vhodnému posílení územní soudržnosti.
- 60) Zohlednění územních dopadů a územní koordinace politik má velký význam na národní a regionální úrovni. Tato koordinace by měla být podpořena územně orientovaným hodnocením a metodami monitorování a měla by dále posilovat přispění územní analýzy k posouzení dopadu. Tyto územní aspekty by mohly být začleněny do pravidelných národních a evropských zpráv a hodnocení souvisejících s politikou soudržnosti a strategií Evropa 2020, přičemž by se předešlo zbytečné byrokracii.
- 61) Vyzýváme regiony a města, aby vyvíjely a přijímaly vhodné integrované strategie a územní plány s cílem zvýšit účinnost všech opatření v daném územním celku. Kromě mechanismů koordinace a plánování jsou v tomto ohledu důležité zvyšování povědomí a poskytování územních informací a metodologické podpory. Víťame vypracování evropského referenčního rámce pro udržitelná města jako otevřeného a pružného nástroje, který pomáhá městům dosáhnout udržitelnějšího rozvoje podporujícího začlenění.
- 62) Vyzýváme členské státy, aby poskytovaly více údajů o regionech a městech důležitých pro územní rozvoj a soudržnost, které mohou být předány Evropské komisi a zařazeny do evropských databází s metodologicky spolehlivými a srovnatelnými informacemi. Vyzýváme Evropskou komisi, aby posílila vypracování evropských údajů o regionech a městech, které jsou důležité pro územní rozvoj a soudržnost. To by zlepšilo činnost národních a evropských institucí.

Pokyny pro budoucí činnost

- 63) Jsme toho názoru, že níže uvedené činnosti jsou důležité, a žádáme, aby byly v blízké budoucnosti realizovány s cílem začlenit územní priority Územní agendy 2020 do politických diskusí a přijímání rozhodnutí na úrovni EU a členských států.
- 64) Žádáme příští předsednictví a instituce EU, aby podpořily provádění Územní agendy 2020 pomocí odpovídajících nástrojů a činností. Za tímto účelem by měla být pořádána pravidelná setkání se zástupci těchto institucí.
- 65) Žádáme budoucí předsednictví EU, aby pokračovala v koordinaci sítě národních kontaktních míst k územní soudržnosti, jež hraje důležitou úlohu v posílení spolupráce mezi členskými státy v oblasti územní soudržnosti. Měla by rovněž zintenzivnit spolupráci s evropskými institucemi a s dalšími zainteresovanými stranami včetně mezivládních organizací.

- 66) Jsme přesvědčeni, že pro účinné provádění Územní agendy 2020 potřebujeme rámec pro konkrétní činnost a očekávané hmatatelné výsledky. Žádáme budoucí předsednictví, aby v úzké spolupráci s Evropskou komisí stanovila metody a činnosti nezbytné pro realizaci Územní agendy 2020 a vycházela přitom z posouzení uskutečněného švédským předsednictvím.
- 67) Zavazujeme se k tomu, že budeme šířit a prosazovat Územní agendu 2020 v našich státech u příslušných zainteresovaných stran. Žádáme polské předsednictví a Evropskou komisi, aby podporovaly šíření tohoto dokumentu na evropské úrovni. Budoucí předsednictví by měla připravit a koordinovat komunikační strategii pro úspěšné provádění této agendy.
- 68) Podporujeme sdílení osvědčených postupů a vyvíjení společných metodologií na podporu územní soudržnosti. Víťame výroční konference věnované Územní agendě, které zahájilo belgické předsednictví, a žádáme budoucí předsednictví, aby tyto konference pořádala pravidelně.
- 69) Žádáme Evropskou komisi, aby předložila přehled dostupných a chybějících územních ukazatelů a formulovala doporučení ke zlepšení, zvláště v souvislosti s problematikou územní soudržnosti.
- 70) Souhlasíme se zlepšením monitorování územních tendencí a žádáme Evropskou komisi a program ESPON, členské státy a další instituce jako Evropskou agenturu pro životní prostředí zabývající se environmentálními aspekty, aby přispěly k tomuto cíli.
- 71) Žádáme lotyšské (2015) a lucemburské (2015) předsednictví, aby provedla hodnocení a posoudila, zda by měla být Územní agenda přezkoumána vzhledem k tomu, jak funguje v praxi. Žádáme nizozemské (2016) a slovenské (2016) předsednictví, aby podle potřeby provedla přezkum.